

विकासाच्या दिशा...

जिल्हा माहिती अधिकारी, अहमदनगर

प्रेरणा -----

चंद्रशेखर ओक
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय,
मंत्रालय, मुंबई

देवेंद्र भुजबळ
संचालक (माहिती - प्रशासन), मुंबई

शिवाजी मानकर
संचालक (माहिती) (वृत्त व जनसंपर्क), मुंबई

मार्गदर्शक -----
सतिश लळीत
उपसंचालक (माहिती), नाशिक विभाग, नाशिक

संपादक/संहिता लेखन
राजेंद्र सरग, जिल्हा माहिती अधिकारी, अहमदनगर

अक्षर जुळणी/मांडणी
सप्तसंग प्रिन्टवर्ल्ड,
५, राहुल अपार्टमेंट, सातभाई गल्ली,
दिल्ली गेट, अहमदनगर. मो. ९८२२४३४७४०

मुख्य मंत्री
महाराष्ट्र

Chief Minister
Maharashtra

२४ सप्टेंबर, २०१५

शुभेच्छा

अहमदनगर जिल्हा माहिती कार्यालयातर्फे जिल्ह्यातील विविध शासकीय योजनांची माहिती देणारी पुस्तिका प्रकाशित करण्यात येत आहे. ही समाधानाची बाब आहे

शासनाच्या विविध लोकोपयोगी उपक्रमांची सर्वसामान्य जनतेला माहिती होणे गरजेचे असते. तरच अशा स्वरूपाचे उपक्रम पूर्णपणे यशस्वी होऊ शकतात. त्यादृष्टीने माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाचे कार्य महत्त्वाचे आहे. महासंचालनालयाच्या अहमदनगर जिल्हा माहिती कार्यालयाचा माहिती पुस्तिका प्रकाशनाचा उपक्रम निश्चितच कौतुकास्पद आहे. या पुस्तिकेच्या माध्यमातून शासनाच्या महत्त्वाकांक्षी योजनांची माहिती अपेक्षित लाभार्थ्यांपर्यंत पोहोचेल असा विश्वास वाटतो.

जिल्हा माहिती कार्यालयाच्या उपक्रमांना शुभेच्छा !

(देवेन्द्र फडणवीस)

राज्यमंत्री

गृह (ग्रामीण), सार्वजनिक आरोग्य

कृषी व फलोत्पादन

पणन आणि पर्यटन

महाराष्ट्र शासन

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

www.maharashtra.gov.in

दिनांक :

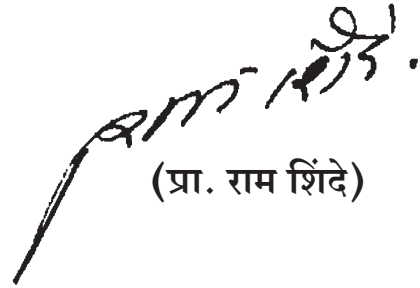

!! शुभसंदेश !!

अहमदनगर जिल्हा माहिती कार्यालयातर्फे विविध शासकीय योजनांची माहिती देणारी पुस्तिका प्रकाशित करण्यात येत असल्याचे समजून आनंद झाला. विविध लोकोपयोगी योजना, उपक्रम, निर्णय यांची माहिती पुस्तिकेच्या माध्यमातून जनतेपर्यंत पोहचवण्याचा अहमदनगर जिल्हा माहिती कार्यालयाचा उपक्रम स्तुत्य आहे.

सामाजिक न्याय विभागासह विविध योजनांचा आढावा या पुस्तिकेत घेण्यात आला आहे. या माहितीचा उपयोग सर्वांना होईल, अशी अपेक्षा आहे.

अहमदनगर जिल्हा माहिती कार्यालयाच्या विकास पुस्तिकेस माझ्या मनःपूर्वक शुभेच्छा !

(प्रा. राम शिंदे)

!! शुभसंदेश !!

महाराष्ट्र शासनाच्या सामाजिक न्याय विभागामार्फत तसेच इतर विभाग, महामंडळे यांच्यामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या विकास योजनांची माहिती देणारी 'विकासाच्या दिशा' ही पुस्तिका जिल्हा माहिती कार्यालयाच्यावतीने तयार करण्यात आली आहे. या स्तुत्य उपक्रमाचे मी स्वागत करतो. या कामी सहकार्य करणारे सर्व अधिकारी व कर्मचारी वृंदांचे मी अभिनंदन करतो.

'विकासाच्या दिशा' ही पुस्तिका विविध कल्याणकारी योजना समाजाच्या सर्व घटकांपर्यंत पोहचवण्यासाठी उपयुक्त ठरेल, अशी आशा आहे.

सदर उपक्रमासाठी माझ्या शुभेच्छा...

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized letters and a long horizontal stroke extending to the right.

अनिल कवडे
जिल्हाधिकारी, अहमदनगर

!! शुभसंदेश !!

शासकीय योजनांचा लाभ समाजातील सर्व घटकांना मिळण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्ते, पदाधिकारी, सामाजिक संघटना यांच्या सामूहिक प्रयत्नांची आवश्यकता असते. योजनांची प्रसिध्दी आणि प्रचार योग्य पध्दतीने झाल्यास समाजाच्या विकासास निश्चितच हातभार लागेल, यात शंका नाही.

जिल्हा माहिती कार्यालयाच्या वतीने 'विकासाच्या दिशा' ही पुस्तिका प्रकाशित करण्यात येत आहे. या बद्दल मी मनापासून आनंद व्यक्त करतो. या पुस्तिकेचा फायदा समाजाच्या सर्व घटकांना होईल, अशी आशा व्यक्त करतो.

माधव वाघ

सहाय्यक आयुक्त

समाजकल्याण, अहमदनगर

मनोगत...

सामाजिक न्याय विभाग आणि इतर विभागांशी संबंधित योजनांबाबत माहिती देणारी 'विकासाच्या दिशा' ही पुस्तिका आपल्या हाती देतांना आनंद होत आहे.

पुस्तिकेच्या निर्मितीसाठी मा. जिल्हाधिकारी श्री. अनिल कवडे, मा. निवासी उपजिल्हाधिकारी श्री. राजेंद्रकुमार पाटील, मा. सहाय्यक आयुक्त (समाजकल्याण) श्री. माधव वाघ, मा. जिल्हा नियोजन अधिकारी श्री. जोशी, मा. नियोजन अधिकारी, श्री. एस.बी. व्हरसाळे, मा. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी श्री. प्रदीप भोगले, समाज कार्य व संशोधन संस्थेचे संचालक डॉ. सुरेश पठारे, वरिष्ठ समाजकल्याण निरीक्षक श्री. के.व्ही. कुलकर्णी, संबंधित विभाग प्रमुख यांचे मार्गदर्शन व मदत झाली.

माहिती अधिकारी सर्वश्री दिपक चिंचकर, फ.स. पठाण, सुधीर पवार, संतोष गुजर, धनंजय जगताप, भिमराज सिरसूल, अरुण सोनवणे, रमेश उर्णे, चिन्तादेवी जयस्वार, राजू खरपुडे, संदिप दिवटे, बापू बराटे तसेच या पुस्तिका छपाईसाठी सप्तरंग प्रिन्टवर्ल्डचे श्री. नंदेश शिंदे यांचे सहकार्य लाभले याबद्दल सर्वांचे मनापासून आभार...

या पुस्तिकेत अद्ययावत व अचूक माहिती देण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे. तथापि, त्यात काही त्रुटी असल्यास त्या निदर्शनास आणाव्यात, त्यापुढील आवृत्तीच्या वेळेस दूर करण्यात येतील.

राजेंद्र सरग
जिल्हा माहिती अधिकारी,
अहमदनगर

**विकासाच्या दिशा
अनुक्रमणिका**

क्र	योजनेचे नांव	पान क्रमांक
1	मुलां-मुलींसाठी शासकीय वसतिगृहे	1
2	वसतिगृहांना सहाय्यक अनुदान	2
3	आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान	3
4	समाज कल्याण संस्थांना अनुदान	4
5	भारत सरकार शिष्यवृत्ती	5
6	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क	5
7	विद्यार्थ्यांसाठी पुस्तकपेढी योजना	6
8	विद्यार्थ्यांना निर्वाहभत्ता व विद्यावेतन	7
9	विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता	8
10	सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना	9
11	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता पुरस्कार	9
12	मॅट्रीकपूर्व शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने	10
13	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	11
14	मुलांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती	13
15	अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन	14
16	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	14
17	मोटर वाहन चालक प्रशिक्षण	15
18	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन	16
19	अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीचा विकास	16
20	रमाई आवास योजना (घरकुल)	17
21	कुटुंबातील सदस्यांना अर्थसहाय्य	18
22	आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहनपर आर्थिक सहाय्य	19
23	कन्यादान योजना	19
24	पुरस्कार व पारितोषिके	20
25	पद्मश्री कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण व स्वाभिमान योजना	23
26	संस्थांना अर्थसहाय्याची योजना	24
27	गटई कामगारांना पत्र्याचे स्टॉल पुरविणे	25
28	अनुसूचित जाती उपयोजना	25
29	विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण योजना	26
30	मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती	27

31	शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क प्रदाने	29
32	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना	30
33	विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे.	31
34	सैनिक शाळेमध्ये शिकणा-या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता	32
35	सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना	32
36	विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकपूर्व गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	33
37	मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना	33
38	विजाभज व विमाप्रप्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी	34
39	प्रशिक्षणार्थींना विद्यावेतन योजना	34
40	प्राथमिक व माध्यमिक शाळांना (आश्रमशाळांना) सहाय्यक अनुदान	35
41	निवासी कनिष्ठ महाविद्यालये	36
42	वाहन चालक प्रशिक्षण योजना	37
43	यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना	38
44	विशेष सहाय्य योजना	39
45	संजय गांधी निराधार अनुदान योजना	40
46	श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्ती वेतन योजना	40
47	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्तीवेतन योजना	41
48	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना	41
49	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना	41
50	राष्ट्रीय कुटुंब लाभ योजना	41
51	आम आदमी विमा योजना	42
52	जिल्हा रेशीम कार्यालय	42
53	पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम	43
54	उद्योजकता विकास प्रशिक्षण	47
55	उद्योजक कारागीर मदत योजना	48
56	ग्रंथालय अर्थसहाय्य योजना	50
57	हृदयविकार, किडनी, कॅन्सर या सारख्या दुर्घर आजारासाठी योजना	51
58	जननी सुरक्षा योजना	51
59	सावित्रीबाई फुले कन्या कल्याण योजना	52
60	राष्ट्रीय कुटुंब कल्याण योजना	53

61	शेतीसाठी अर्थसहाय्य	54
62	बायोगॅस संयंत्र	56
63	कुस्तीगीर मानधन योजना	57
64	क्रीडा शिष्यवृत्ती योजना	57
65	वयोवृद्ध खेळाडू मासिक मानधन	58
66	अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना	58
67	मुलींना प्रोत्साहन भत्ता	59
68	आम आदमी विमा शिष्यवृत्ती योजना	59
69	कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा)	60
70	पंतप्रधान जन धन योजना	61
71	प्रधानमंत्री जीवन ज्योती विमा योजना	62
72	प्रधानमंत्री सुरक्षा विमा योजना	63
73	अटल पेन्शन योजना	64
74	महिलांसाठी समुपदेशन केंद्र चालविणे	65
75	महिला लोकप्रतिनिधी अभ्यास दौरा	66
76	ग्रामीण भागातील आदर्श अंगणवाडी सेविकांना पुरस्कार	66
77	मुलींना संगणक (एमएससीआयटी) प्रशिक्षण	67
78	योगा प्रशिक्षण योजना	67
79	कराटे प्रशिक्षण योजना	68
80	अंगणवाडी सेविका / पर्यवेक्षिका प्रशिक्षण योजना	68
81	ग्रामीण भागातील मुलींना लेडीज सायकल पुरविणे	69
82	पिठाची गिरणी पुरविणे	69
83	अंगणवाड्यांना साहित्य पुरविणे	70
84	महिलांना विद्यावेतन पुरविणे	71
85	मुलींसाठी सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती	72
86	मुला/मुलींना भारत सरकार मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती.	73
87	प्रशिक्षणाथ्यांना विद्यावेतन देणे.	74
88	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी / परीक्षा फी	75
89	विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क.	76
90	संस्थांना सहाय्यक अनुदान	77

91	मान्यवर वृद्ध साहित्यिक व कलावंतांना मानधन देण्याची योजना	78
92	मागासवर्गीय शेतकऱ्यांना तुषार सिंचन संच पुरविणे	79
93	मागासवर्गीय शेतकऱ्यांना इलेक्ट्रिक मोटार पुरविणे	80
94	भजनी मंडळास भजन साहित्य पुरविणे	81
95	मागासवर्गीय महिलांना पिको फॉल मशिन पुरविणे	82
96	मुला-मुलींना संगणक (टॅबलेट) पुरविणे	83
97	जुन्या घराचे छपराचे दुरुस्तीसाठी लोखंडी पाईप व पत्रे पुरविणे	84
98	विद्यार्थीनींना लेडिज सायकल पुरविणे	85
99	मागासवर्गीय मुलांना सायकल पुरविणे	86
100	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षा व इतर पुस्तके पुरविणे	87
101	वसतिगृहांना सोलर वॉटर हिटर सिस्टीम पुरविणे	87
102	मागासवर्गीय शेतकऱ्यांना कडबाकुट्टी यंत्र पुरविणे	88
103	मागासवर्गीय महिलांना शिवणकला प्रशिक्षण देणे	89
104	मागासवर्गीय महिलांना शेवई मशिन पुरविणे	90
105	मान्यता प्राप्त स्वयंसेवी संस्थांमार्फत अपंगाच्या शाळा चालविणे.	91
106	अपंग विद्यार्थ्यांना शालांतपूर्व शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती	92
107	शालांत परीक्षोत्तर शिक्षणासाठी अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	93
108	अपंग व्यक्तींना स्वयंरोजगारासाठी बीज भांडवल योजना.	94
109	अपंग-अव्यंग व्यक्तींच्या विवाहासाठी प्रोत्साहन अनुदान	95
110	अपंग व्यक्तींना प्रवास सवलतीसाठी ओळखपत्र देणे	96
111	मतिमंद मुलांचे कायदेशीर पालकत्व देणे	97
112	अपंग व्यक्तींशी विवाह करणाऱ्या व्यक्तींना प्रोत्साहन अनुदान	98
113	अपंग व्यक्तींना झेरॉक्स मशिन पुरविणे.	99

मुलां-मुलींसाठी शासकीय वसतिगृहे

उद्दिष्ट -

मागासवर्गीय मुला-मुलींची शिक्षणाची सोय व्हावी, त्यांना उच्च शिक्षण घेता यावे. त्याचप्रमाणे आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील मुलींना विद्यालयीन व महाविद्यालयीन शिक्षण घेता यावे. यासाठी शासकीय वसतिगृहे सुरु करण्यात आलेली आहेत. सदरची योजना सन 1992 पासून कार्यान्वित आहे. सध्या महाराष्ट्रात (जुनी 271 अधिक नवीन 103) विभागीय, जिल्हा व तालुका पातळीवर 374 वसतिगृहे मंजूर असून त्यापैकी 367 वसतिगृहे सुरु असून मुलां- मुलींची (मुलांची 208 अधिक मुलींची 159) शासकीय वसतिगृहे कार्यान्वित असून त्यामध्ये 32 हजार 190 विद्यार्थीना या योजनेचा लाभ होत आहे.

लाभाचे स्वरूप -

1. मोफत निवास व भोजन, अंथरुण- पांघरुण, ग्रंथालयीन सुविधा
2. शालेय विद्यार्थ्यांना प्रतिवर्षी दोन गणवेश
3. क्रमिक पाठय पुस्तके , वहया, स्टेशनरी इत्यादी
4. वैद्यकीय आणि अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अभ्यासक्रमानुसार स्टेथोस्कोप,अॅप्रन, ड्राईंग बोर्ड, बॉयलर सूट व कला निकेतनच्या विद्यार्थ्यांसाठी रंग, ड्राईंग बोर्ड, ब्रश, कॅनव्हास इत्यादी
5. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना त्यांच्या दैनंदिन खर्चासाठी निर्वाह भत्ता-
विभागीय पातळीवर - दरमहा रुपये 800/-, जिल्हा पातळीवर दरमहा रुपये 600/-
तर तालुका पातळीवर दरमहा रुपये 500/-

अटी व शर्ती -

1. गुणवत्तेनुसार प्रवेश देण्यात येतो.
2. विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.
3. प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 2 लाखापेक्षा जास्त नसावे.
4. इयत्ता 8 वी व त्यापुढील महाविद्यालयीन शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठी अर्ज करता येईल.
5. अर्ज करावयाची मुदत शालेय विद्यार्थ्यांसाठी 15 मे पूर्वी तर महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी 30 जूनपर्यन्त किंवा निकाल लागल्यापासून 15 दिवसांच्या आत
6. सन 2012-13 या शैक्षणिक वर्षापासून जिल्हास्तरावर गठीत केलेल्या समिती मार्फत शासकीय वसतिगृहातील रिक्त होणा-या 15 टक्के जागा या खास बाब म्हणून अटी व शर्तीस अनुसरून व गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतात.

संपर्क -

सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
संबंधित गृहपाल, मागासवर्गीय मुलां-मुलींचे शासकीय वसतिगृह

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणा-या मागासवर्गीय अनुदानित वसतिगृहांना सहाय्यक अनुदान

उद्दिष्ट -

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना त्यांचा शिक्षणक्रम पूर्ण करता यावा. ग्रामीण भागामध्ये मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांमधील शाळा गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे. आर्थिक दुरवस्थेमुळे मागासवर्गीय पालकांना त्यांच्या मुलांच्या शिक्षणात अडचणी येऊ नयेत आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक विकास व्हावा, या उद्देशाने ही योजना सन 1950-51 पासून कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे.

स्वरूप -

कर्मचारी वेतन - वसतिगृह अधीक्षक, स्वयंपाकी, मदतनीस व चौकीदार यांना एकत्रित वेतन/ मानधन देण्यात येते.

परिपोषण अनुदान- प्रति विद्यार्थी प्रतिमाह रुपये 900/- प्रमाणे 10 महिन्यांकरिता शासनाकडून निवासी विद्यार्थ्यांसाठी परिपोषण अनुदान देण्यात येते.

इमारत भाडे- इमारत भाड्यापोटी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने, प्रमाणित केलेल्या भाड्याच्या 75 टक्के भाडे संस्थेस देण्यात येते.

सोयी सुविधा- निवास, भोजन, अंथरुण, पांघरुण, क्रीडा साहित्य इत्यादी सोयी सुविधा मोफत देण्यात येतात.

वसतिगृह प्रवेश- अनुदानित वसतिगृहांमध्ये अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांबरोबरच मांग, वाल्मिकी, कातकरी व माडीया गोंड या प्रवर्गातील स्थानिक विद्यार्थ्यांना आणि अनाथ, अपंग व निराश्रीत विद्यार्थ्यांना प्राधान्याने विहित टक्केवारीच्या अधीन राहून प्रवेश देण्यात येतो.

अनुदानित वसतिगृहांची संख्या एकूण अनुदानित वसतिगृहाची संख्या व विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

एकूण मंजूर वसतीगृहांची संख्या			एकूण मान्य विद्यार्थी संख्या		
मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
1,816	572	2,388	80,933	18,319	19,252

संपर्क - 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
2) संबंधित अनुदानित वसतीगृहांचे अधीक्षक

**स्वयंसेवी संस्थेमार्फत चालविण्यात येणा-या अनुसूचित जातीच्या
मुला-मुलींसाठी अनुदानित आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान**

उद्दिष्ट -

विमुक्त जाती, भटक्या जमातीच्या आश्रमशाळा योजनेच्या धर्तीवर ज्या जिल्हयात साक्षरतेचे प्रमाण कमी आहे, अशा जिल्हयात स्वयंसेवी संस्थेमार्फत अनुसूचित जातीच्या मुला-मुलींसाठी आश्रमशाळा ही योजना सन 1996-97 पासून सुरु करण्यात आली आहे.

स्वरूप

कर्मचारी वेतन - शालेय व वसतीगृह कर्मचारी यांना 100 टक्के वेतन अनुदान
परिपोषण अनुदान - प्राथमिक आश्रमशाळेतील निवासी विद्यार्थ्यांवर प्रति विद्यार्थी रुपये 900/- प्रमाणे दरमहा 11 महिन्यांसाठी व माध्यमिक आश्रमशाळेतील निवासी विद्यार्थ्यांवर 10 महिन्यांकरिता स्वयंसेवी संस्थांना परिपोषण अनुदान देण्यात येते.

इमारत भाडे- इमारत भाड्यापोटी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने प्रमाणित केलेल्या भाड्याच्या 75 टक्के संस्थेस देण्यात येते.

आकस्मिक अनुदान - शिक्षक व अधीक्षकाच्या एकूण वेतनाच्या 15 टक्के रक्कम आकस्मिक खर्च म्हणून देण्यात येते.

सोयी सुविधा- अनुसूचित जाती आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना सोयी सुविधेंतर्गत वह्या-पुस्तके, स्टेशनरी, गणवेश, अंथरुण-पांघरुण, साबन, तेल इत्यादी वस्तू पुरविण्यात येतात. अनुसूचित जाती आश्रमशाळांची संख्या - सद्यःस्थिती राज्यात 10 प्राथमिक व 7 माध्यमिक अशा एकूण 17 अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुदानित आश्रमशाळा कार्यरत असून त्यांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

प्राथमिक आश्रमशाळा (इ. पहिली ते सातवी)		माध्यमिक आश्रमशाळा (इ.आठवी ते दहावी)	
प्राथमिक आश्रमशाळांची संख्या	मंजूर निवासी विद्यार्थी संख्या	माध्यमिक आश्रमशाळांची संख्या	मंजूर निवासी विद्यार्थी संख्या
10	1400	7	820

संपर्क - 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
2) संबंधित अनुदानित वसतीगृहांचे अधीक्षक

समाज कल्याण संस्थांना अनुदान (समाजकार्य महाविद्यालये)

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविल्या जाणा-या शासनमान्य विद्यापीठाशी संलग्न असणा-या व शासनाची मान्यता असणा-या समाजकार्य विषयाच्या पदवी-पदव्युत्तर अभ्यासक्रम शिकवणा-या महाविद्यालयांना मान्यता व अनुदान ही योजना सन 1966 पासून कार्यान्वित आहे.

शासन निर्णय क्र. एमएसडब्ल्यू - 1464-73027 व दिनांक 17 डिसेंबर 1966 व दिनांक 20 मे 1976 अन्वये समाजकार्य करणा-या शाळांना/ संस्थांना मान्यता व अनुदान देण्यासंबंधी नियमावली लागू करण्यात आली आहे.

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविल्या जाणा-या समाजकार्य महाविद्यालयांच्या कार्यपध्दतीमध्ये एकवाक्यता/सुसूत्रीकरण आणणे, प्रशासकीय नियंत्रण ठेवणे, त्यांची गुणवत्ता वाढविणे व प्रशिक्षित मनुष्यबळाचा विभागाच्या योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी उपयोग करणे.

सद्यस्थितीत राज्यात एकूण 51 समाजकार्य महाविद्यालये कार्यरत असून त्यांचे स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

अ) समाजकार्य महाविद्यालयांची संख्या		ब) अभ्यासक्रम	महाविद्यालये
अनुदान तत्वावरील महाविद्यालये	50	बी.एस.डब्ल्यू	3
विना अनुदान तत्वावरील महाविद्यालये	1	एम.एस. डब्ल्यू	13
		बी.एस.डब्ल्यू व एम.एस.डब्ल्यू	35

क) लाभाचे स्वरूप -

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणा-या अनुदान तत्वावरील समाजकार्य महाविद्यालयांमधील पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाकरिता वेतन व वेतनेत्तर सहाय्यक अनुदान खालील सुत्रानुसार मंजूर करण्यात येते.

अ) मान्यताप्राप्त शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या वेतनासाठी 100 टक्के वेतन अनुदान

ब) सार्वजनिक बांधकाम विभागाने प्रमाणित केलेल्या रकमेच्या 50 टक्के इमारत भाडे अनुदान

क) वेतनेतर खर्चाकरिता वेतन खर्चाच्या 8 टक्के अनुदान.

संपर्क - 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

2) संबंधित समाजकार्य महाविद्यालयाचे प्राचार्य

भारत सरकार शिष्यवृत्ती

- उद्दिष्ट -**
1. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन/उच्च शिक्षण घेता यावे.
 2. विद्यार्थ्यांचे गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे.

लाभाचे स्वरूप -

1. विद्यार्थ्यांस निर्वाह भत्ता व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क व इतर मान्य बाबींवरील शुल्क प्रदान.
2. दरमहा रुपये 230 ते रुपये 450 या दराने निर्वाह भत्ता
3. वसतिगृहात राहून शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी दरमहा रुपये 380 ते रुपये 1200 निर्वाहभत्ता

अटी व शर्ती -

1. विद्यार्थी हा अनुसूचित जाती व नवबौद्ध प्रवर्गातील असावा.
2. विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 2 लाख किंवा त्यापेक्षा कमी असावे.
3. विद्यार्थी शालांत परीक्षोत्तर व त्यापुढील शिक्षण घेत असलेला असावा.
4. विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा.

या योजनेसाठी <http://mahaeschool.maharashtra.gov.in>

या वेबसाईटवर ऑनलाईन अर्ज भरणे आवश्यक आहे.

संपर्क

- 1) सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य,

000000

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क

शालांत परीक्षोत्तर शिक्षण घेणा-या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना त्यांचे वय व उत्पन्न विचारात न घेता सर्व जिल्हास्तरावरील मान्यताप्राप्त मॅट्रीकोत्तर शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क व इतर विहित केलेले शुल्क देण्यात येते.

संपर्क

- 1) सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

000000

वैद्यकीय, तंत्रनिकेतन, कृषी, पशुवैद्यकीय व अभियांत्रिकी व्यावसायिक पाठयक्रम असणा-या महाविद्यालयात शिकणा-या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी पुस्तकपेढी योजना

उद्दिष्ट -

वैद्यकीय अभियांत्रिकी, तंत्रनिकेतन, कृषी, पशुवैद्यकीय, सी.ए., एम.बी.ए व विधी अभ्यासक्रमाची पुस्तके महाग असल्याने अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना पुस्तके घेण्यामध्ये आर्थिक अडचणी निर्माण होऊ नयेत म्हणून सन 1978-79 पासून ही योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे.

अटी व शर्ती

- 1) विद्यार्थी अनुसूचित जातीचा असावा.
- 2) विद्यार्थी वैद्यकीय, अभियांत्रिकी, तंत्रनिकेतन, कृषी, पशुवैद्यकीय, सी.ए., एम.बी.ए व विधी अभ्यासक्रमात शिकत असणारा असावा.
- 3) विद्यार्थी भारत सरकार शिष्यवृत्तीधारक असावा.

लाभाचे स्वरूप

क्र	अभ्यासक्रमाचा तपशील	रक्कम रुपये
1	वैद्यकीय व अभियांत्रिकी	रु. 7,500/-
2	कृषी	रु. 4,500/-
3	पशुवैद्यकीय	रु. 5,000/-
4	तंत्रनिकेतन	रु. 2,400/-
5	सी.ए., एम.बी.ए आणि विधी अभ्यासक्रमांसाठी प्रत्येक विद्यार्थ्यांमागे 1 संच	रु. 5,000/-

संपर्क

- 1) सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

**व्यावसायिक पाठ्यक्रमांशी संलग्न वसतिगृहातील
विद्यार्थ्यांना निर्वाहभत्ता व विद्यावेतन**

वैद्यकीय, अभियांत्रिकी, कृषी इत्यादी व्यावसायिक अभ्यासक्रमातील महाविद्यालयांमध्ये शिक्षण घेणा-या अनुसूचित जातीमधील विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती या योजनेंतर्गत वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांना 235 ते 700 रुपये निर्वाहभत्ता दिला जातो. व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न असणा-या महाविद्यालयातील वसतिगृहात राहणा-या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीद्वारे मिळणा-या निर्वाहभत्त्यातून व्यावसायिक पाठ्यक्रमाची पुस्तके, स्टेशनरी, निवास, भोजन इत्यादी बाबींचा खर्च भागवू शकत नाहीत. व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न असणा-या महाविद्यालयाच्या वसतिगृहात, शासकीय वसतिगृहात व इतर वसतिगृहात राहतात अशा विद्यार्थ्यांना भारत सरकार शिष्यवृत्तीच्या व्यतिरिक्त या योजनेंतर्गत निर्वाह भत्ता खालीलप्रमाणे देण्यात येतो.

अभ्यासक्रमाचे नाव	निर्वाहभत्त्याचा प्रतिमहा दर	कालावधी
व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न असणा-या वसतिगृहात राहणा-या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन		
अ) चार ते पाच वर्षांचे अभ्यासक्रम - वैद्यकीय/अभियांत्रिकी/ पशुवैद्यकीय, वास्तुशास्त्र इत्यादी	रु. 700	10 महिने
ब) दोन ते तीन वर्षांचे अभ्यासक्रम -अभियांत्रिकी पदविका, एम. बी. ए. , एम. एस. डब्ल्यू. इत्यादी	रु. 500	10 महिने
क) दोन वर्षे किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीचे अभ्यासक्रम- बी. एड, डी. एड इत्यादी	रु. 500	10 महिने
व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न असणा-या वसतिगृहात राहणा-या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन		
अ) चार ते पाच वर्षांचे अभ्यासक्रम वैद्यकीय/अभियांत्रिकी/ पशु वैद्यकीय, वास्तुशास्त्र इत्यादी	रु. 1000	10 महिने
ब) दोन ते तीन वर्षांचे अभ्यासक्रम अभियांत्रिकी पदविका, एम. बी. ए. , एम. एस. डब्ल्यू. इत्यादी	रु. 700	10 महिने
क) दोन वर्षे किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीचे अभ्यासक्रम बी. एड., डी. एड. इत्यादी	रु. 500	10 महिने

संपर्क - 1) सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

विकासाच्या दिशा (7)

सैनिक शाळेतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता

उद्दिष्ट -

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय संरक्षण प्रबोधिनीमध्ये प्रवेश मिळावा, सैन्यदलात भरती होण्याचे ध्येय विद्यार्थी दशेतच त्यांच्यात निर्माण व्हावे. विद्यार्थ्यांमध्ये शिस्त, आत्मविश्वास, शौर्य, सांघिक वृत्ती, नेतृत्व, देशभक्ती इत्यादी गुणांची जोपासना होण्यासाठी ही योजना सुरु करण्यात आली आहे.

अटी व शर्ती

- 1) नाशिक, पुणे, सातारा येथील सैनिक शाळांमध्ये शिकणा-या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध विद्यार्थ्यांची शिक्षण फी, परीक्षा फी, भोजन, निवास, कपडे, घोडेस्वारी, पॉकेट मनी इत्यादीवर होणा-या संपूर्ण खर्चाची प्रतिपूर्ती करण्यात येते.
- 2) इतर मान्यता प्राप्त सैनिक शाळांना प्रति विद्यार्थी प्रतिवर्षी 15 हजार शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

लाभाचे स्वरूप

- 1) विद्यार्थी 5 वी ते 10 वी पर्यन्तच्या वर्गात शिकत असलेला असावा.
- 2) विद्यार्थी मागासवर्गीय अथवा अनुसूचित जाती या प्रवर्गातील असावा.
- 3) पालकाचे वार्षिक उत्पन्न 65 हजार 290 रुपयांपेक्षा जास्त नसावे.

संपर्क

- 1) सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित सैनिक शाळेचे प्राचार्य

सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना

उद्दिष्ट

इयत्ता 5 वी ते 7 वी व इयत्ता 8 वी ते 10 वी मध्ये शिकणा-या मागासवर्गीय मुलींच्या गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे या उद्देशाने अनुक्रमे सन 1996 व 2003 पासून सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना सुरु करण्यात आली आहे.

अटी व शर्ती

- 1) उत्पन्न व गुणांची अट नाही
- 2) अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही. वर्षातून तीन वेळा म्हणजे 26 जून, 22 सप्टेंबर आणि
- 3 जानेवारी या तारखांना शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

शिष्यवृत्तीचे स्वरूप

इयत्ता	शिष्यवृत्ती दर	कालावधी
5 वी ते 7 वी	रु. 60 दरमहा	10 महिने
8 वी ते 10 वी	रु. 100 दरमहा	10 महिने

संपर्क

- 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
- 2) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक

राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता पुरस्कार

उद्दिष्ट

इयत्ता 10 वी व 12 वी च्या परीक्षेत विशेष उल्लेखनीय यश मिळविणा-या अनुसूचित जाती, विजा/भज व विशेष मागासप्रवर्गाच्या मुलां-मुलींना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता पुरस्कार प्रदान केले जातात.

विकासाच्या दिशा (9)

शिष्यवृत्तीचे स्वरूप

1	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून राज्यात प्रथम आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस (म्हणजे संपूर्ण राज्यातून पहिला आलेला विद्यार्थी अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांचा असेल तर)	रुपये 2 लाख 50 हजार रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र
2	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून प्रत्येक बोर्डांमधून प्रथम आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस	रुपये 1 लाख रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र
3	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून प्रत्येक विभागीय बोर्डांच्या गुणवत्ता यादीमध्ये आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस	रुपये 50 हजार रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र
4	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून जिल्ह्यात प्रथम आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस	रुपये 25 हजार रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र
5	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून तालुक्यामध्ये प्रथम आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस	रुपये 10 हजार रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र
6	सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयात व कनिष्ठ महाविद्यालयामधून इयत्ता 10 वी व 12 वी परीक्षेत प्रथम आलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांस	रुपये 5 हजार रोख, स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र

संपर्क

1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

मॅट्रीकपूर्व शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने

उद्दिष्ट

दिनांक 24 डिसेंबर 1970 च्या शासन निर्णयान्वये अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती प्रवर्गांतील इ. 1 ली ते इ. 10 वी मध्ये शिकत असणा-या व ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी असतील अशा विद्यार्थ्यांचे वय व उत्पन्न विचारात न घेता सर्व स्तरावरील मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थेत शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती प्रमाणित दराने केली जाते.

शालेय शिक्षण विभागाच्या दिनांक 13 जून 1996 च्या शासन निर्णयान्वये प्रमाणित दराने शुल्क आकारणा-या शासन मान्यताप्राप्त अशासकीय अनुदानित व विनाअनुदानित संस्थांमधील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शिक्षण शुल्क व सत्र शुल्क अदा केले जाते.

खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शाळांमध्ये इ. 1 ली ते इ. 10 वी च्या वर्गात शिक्षण घेत असलेल्या दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती सन 2011-12 या शैक्षणिक वर्षापासून दरवर्षी 10 महिन्यांच्या कालावधीकरीता पुढील दराने मंजूर करण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला आहे.

अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची इयत्तानिहाय प्रतिपूर्ती दर

क्र	इयत्ता	विद्यार्थ्यांना द्यावयाची दरमहा शिक्षण शुल्क अधिक परीक्षा शुल्काची प्रतिपूर्ती (वर्षातून दहा महिने कालावधीसाठी)
1	1 ली ते 4 थी	रुपये 100 दरमहा
2	5 वी ते 7 वी	रुपये 150 दरमहा
3	8 वी ते 10 वी	रुपये 200 दरमहा

संपर्क

- 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद अहमदनगर

माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती

उद्दिष्ट -

इयत्ता 5 वी ते 7 वी मधील 2 गुणवत्ताधारक मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना तसेच इयत्ता 8 वी ते 10 मध्ये शिक्षण घेणा-या पहिल्या दोन मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती दिली जाते.

अटी व शर्ती -

1. मान्यताप्राप्त प्राथमिक / माध्यमिक शाळेतील इयत्ता 5 वी ते 10 वी च्या वर्गामध्ये शिकणारा मागासवर्गीय विद्यार्थी असावा.

2. ही शिष्यवृत्ती मागील वार्षिक परीक्षेत कमीत-कमी 50 टक्के व त्याहून अधिक गुण मिळवून
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांमधून प्रथम व द्वितीय क्रमांकात उत्तीर्ण झालेल्या गुणवत्ताप्रधान मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंजूर करण्यात येईल.
3. या शिष्यवृत्तीसाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना उत्पन्नाची अट राहणार नाही.
4. यासाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शाळेतील नियमित हजेरी, समाधानकारक प्रगती व चांगली वर्तणूक असल्यास मंजूर करण्यात येईल.
5. ही शिष्यवृत्ती दरवर्षी शैक्षणिक वर्षाच्या कालमर्यादेपुरतीच म्हणजेच जून ते मार्च या 10 महिन्यांसाठी मंजूर करण्यात येईल.
6. ही शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही.
7. ही शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यासाठी सर्व मान्यताप्राप्त प्राथमिक व माध्यमिक शाळांकडून गुणवत्ताप्रधान मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची माहिती मागविण्यात येईल.
8. सदरहू शिष्यवृत्ती जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर मंजूर करतील.

इयत्ता	शिष्यवृत्ती दर	कालावधी	रुपये
इ. 5 वी ते 7 वी	रु. 50/- दरमहा	10 महिने, जून ते मार्च	500/-
इ. 8 वी ते 10 वी	रु. 100/- दरमहा	10 महिने, जून ते मार्च	1000/-

संपर्क

- 1) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक
- 2) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

अस्वच्छ व्यवसायात काम करणा-या पालकांच्या मुलांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती

अस्वच्छ व्यवसायात काम करणारे, अस्वच्छ व्यवसायाशी परंपरेने संबंधित सफाईगार, कातडी सोलणे, कातडी कमावणे या व्यवसायात गुंतलेल्या व्यक्तीच्या पाल्यांना ही शिष्यवृत्ती दिली जाते. इयत्ता 1 ली ते दुसरीच्या वसतिगृहात न राहणा-या विद्यार्थ्यांना रुपये 110/- दरमहा व तदर्थ अनुदान रुपये 750/- आणि इयत्ता तिसरी ते 10 वी वसतिगृहात न राहणा-या विद्यार्थ्यांसाठी रुपये 110/- दरमहा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांसाठी रुपये 750/- दरमहा व तदर्थ अनुदान 1000/- दिले जाते.

उद्दिष्ट

अस्वच्छ व्यवसायात काम करणा-या पालकांच्या मुलांना शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी व त्यांना समाज प्रवाहात आणण्यासाठी सदर शिष्यवृत्ती योजना लागू करण्यात आली आहे. या शिष्यवृत्ती योजनेमध्ये केंद्र शासनाने सुधारणा केली असून त्याची अंमलबजावणी दिनांक 1 एप्रिल 2008 पासून लागू करण्यात आलेली आहे.

अटी व शर्ती

1. अस्वच्छ व्यवसायात काम करणारे, अस्वच्छ व्यवसायाशी परंपरेने संबंधित सफाईगार, कातडी सोलणे, कातडी कमावणे या व्यवसायात गुंतलेल्या व्यक्तीच्या पाल्यांना अनुज्ञेय.
2. ही शिष्यवृत्ती सर्व जाती -धर्माला लागू आहे.
3. ही योजना केंद्र पुरस्कृत असून यासाठी कोणतीही उत्पन्नाची अट नाही.
4. अस्वच्छ व्यवसाय करणा-या व्यक्तींना ग्रामसेवक व सरपंच, नगरपालिका मुख्याधिकारी, महानगरपालिका आयुक्त, उपायुक्त, प्रभाग अधिकारी यांच्याकडून अस्वच्छ व्यवसाय करीत असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे.
5. अनुसूचित जाती मध्ये समावेश केलेल्या पालकांच्या पाल्यांसाठी जातीचा दाखला आवश्यक आहे.

लाभाचे स्वरूप

- अ) 1 ली ते 2 री च्या वसतिगृहात न राहणा-या विद्यार्थ्यांना दरमहा रु 110/- व तदर्थ अनुदान रुपये 750/-
- ब) 3 री ते 10 वी वसतिगृहात न राहणा-या विद्यार्थ्यांसाठी दरमहा रुपये 110/- व तदर्थ अनुदान 750/-
- क) वसतिगृहात राहणा-या इयत्ता 3 री ते 10 वी दरमहा रुपये 700 व तदर्थ अनुदान 1000/-

संपर्क -1) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक

2) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन

उद्दिष्ट

अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना तांत्रिक शिक्षण देऊन त्यांना विविध क्षेत्रात व्यावसायिक संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी ही योजना लागू करण्यात आली आहे.

लाभाचे स्वरूप

संस्थेच्या वसतिगृहात राहणा-या ज्या विद्यार्थ्यांना तंत्रशिक्षण विभागाकडून दरमहा रुपये 60/- विद्यावेतन देण्यात येते त्या विद्यार्थ्यांना समाज कल्याण विभागाकडून दरमहा रुपये 40/- पूरक विद्यावेतन देण्यात येते.

तंत्रशिक्षण विभागाकडून ज्यांना विद्यावेतन देण्यात येत नाही त्यांना समाज कल्याण विभागाकडून दरमहा रुपये 100/- विद्यावेतन देण्यात येते.

पालकाचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 65 हजार 290/- पेक्षा जास्त नसावे.

अटी व शर्ती

1. विद्यार्थी अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांतील असावा.
2. विद्यार्थी मान्यताप्राप्त औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये शिकणारा असावा.

संपर्क

- 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
- 2) प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था

राजर्षि छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती

उद्दिष्ट

अनुसूचित जाती नवबौद्ध विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक दर्जा सुधारावा व त्यांच्या गुणवत्तेमध्ये वाढ व्हावी, तसेच सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक स्पर्धेमध्ये ते टिकून रहावेत यासाठी गुणवंत विद्यार्थ्यांना सक्षम करण्याच्या दृष्टीने ही योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. यासाठी इयत्ता 10 वी मध्ये 75 टक्के व त्यापेक्षा जास्त गुण मिळवून इयत्ता 11 वी मध्ये प्रवेश घेणा-या अनुसूचित जातीच्या मुला-मुलींसाठी ही योजना लागू करण्यात आली आहे. ही शिष्यवृत्ती योजना इयत्ता 11 वी व 12 वी मध्ये शिकणा-या कनिष्ठ महाविद्यालय व महाविद्यालयातील अनुसूचित जातीच्या मुला-मुलींसाठी आहे.

लाभाचे स्वरूप

इयत्ता	शिष्यवृत्ती दर	कालावधी	रुपये
11 वी	रुपये 300 दरमहा	10 महिने	रुपये 3000/-
12 वी	रुपये 300 दरमहा	10 महिने	रुपये 3000/-

या योजनेसाठी <http://mahaeschool.maharashtra.gov.in> या वेबसाईटवर ऑनलाइन अर्ज भरणे आवश्यक आहे.

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

मोटर वाहन चालक प्रशिक्षण

उद्दिष्ट

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकातील युवकांना मोफत मोटर वाहन चालविण्याचे व वाहकाचे प्रशिक्षण देवून त्यांना स्वावलंबी करून त्यांचा सामाजिक व आर्थिक स्तर उंचावणे मागासवर्गीयांना व्यावसायिक संधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टिने राज्यात मोटर वाहन व वाहकाचे प्रशिक्षण देण्याची योजना सुरु करण्यात आली आहे.

लाभाचे स्वरूप

उमेदवारांना खाजगी ड्रायव्हिंग स्कूलमध्ये प्रशिक्षण देण्यात येते. प्रत्येक सत्रात किमान 50 उमेदवारांना प्रवेश देण्यात येतो. त्याचप्रमाणे वाहकाचे (चालक) मोफत प्रशिक्षण देण्यात येते.

प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यावर प्रशिक्षणार्थ्यास प्रादेशिक परिवहन कार्यालयामार्फत परीक्षा घेऊन वाहन चालविण्याचा परवाना दिला जातो. तर वाहकास प्रशिक्षणानंतर बॅच देण्यात येतो. प्रशिक्षण पूर्ण होऊन संबंधितांना परवाना / बॅच मिळाल्यानंतर शासनाने विहित केलेल्या शुल्काची प्रतिपूर्ती प्रशिक्षण देणा-या संस्थेस अदा केली जाते. लाभार्थी वसतिगृहात राहत नसल्याने त्यांना विद्यावेतन देणे प्रशिक्षण संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

अटी व शर्ती

प्रशिक्षणार्थी उमेदवार हे मोटर परिवहन अधिनियमातील तरतुदीनुसार वयोमर्यादा, शैक्षणिक अर्हता, शारीरिक पात्रता, जातीचा दाखला इत्यादी अटीची पूर्तता करणारे असावेत.

संपर्क 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन

महाराष्ट्रात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन बांधण्यात येत असून काही ठिकाणी भवनाचे काम पूर्ण झाले आहे. ही इमारत तीन भागामध्ये विभागलेली असून मध्यभागातील इमारत ही सांस्कृतिक सभागृहाकरीता आहे. एका इमारतीमध्ये सामाजिक न्याय विभागांतर्गत असणारी सर्व महामंडळे, सामाजिक न्याय जिल्हा कार्यालय, जात प्रमाणपत्र पडताळणी कार्यालय व इतर प्रशासकीय कार्यालये आणि दुस-या इमारतीमध्ये वाचनालय, संगणक केंद्र, सभागृह, सायबर कॅफे, कलादान, प्रदर्शनीय दालन तसेच सांस्कृतिक कार्यक्रमासाठी आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवनामुळे सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविल्या जाणा-या सर्व योजनांचा लाभ जिल्ह्यातील नागरिकांना एकाच ठिकाणी घेता येईल. अहमदनगर येथेही सामाजिक न्याय भवन उभारण्याची प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे.

0000

अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या वस्तीचा विकास करणे

अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या मुलभूत गरजा भागविण्यासाठी प्रत्येक दलित वस्त्यांमध्ये स्वच्छताविषयक सोयी, समाज मंदिर, गटारे, अंतर्गत रस्ते, नळ पाणी पुरवठा इत्यादी व्यवस्था करून अनुसूचित जाती व नवबौध्द वस्तीचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी ही योजना आहे.

लाभाचे स्वरूप

दिनांक 5 डिसेंबर 2011 च्या शासन निर्णयान्वये प्रत्येक अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या वस्तीला लोकसंख्येच्या प्रमाणात खालीलप्रमाणे अनुदान देण्यात येते

अ.क्र.	लोकसंख्या	अनुदान (रुपये)
1	10 ते 25	2 लक्ष
2	26 ते 50	5 लक्ष
3	51 ते 100	8 लक्ष
4	101 ते 150 पर्यन्त	12 लक्ष
5	151 ते 300	15 लक्ष
6	301 च्या पुढे	20 लक्ष

शासन शुध्दीपत्रक दिनांक 31 डिसेंबर, 2011 व दिनांक 2 जुलै, 2012 अन्वये कामांची निवड करण्याचे अधिकार खालील जिल्हास्तरीय समितीला देण्यात आले आहेत.

क्र	जिल्हा समिती	पदनाम
1	मुख्य कार्यकारी अधिकारी / अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी	अध्यक्ष
2	सभापती (समाज कल्याण)	सह अध्यक्ष
3	कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जिल्हा परिषद	सदस्य
4	मुख्य लेख व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
5	संबंधित पंचायत समितीचे गट विकास अधिकारी	सदस्य
6	जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी जिल्हा परिषद	सदस्य सचिव

सदरचा प्रस्ताव योग्य त्या कागदपत्रांसह ग्रामपंचायतीने तयार करून गट विकास अधिकारी यांच्यामार्फत जिल्हा परिषदेच्या समाज कल्याण विभागाकडे सादर करणे अपेक्षित आहे.

संपर्क

1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

रमाई आवास योजना (घरकुल)

उद्दिष्ट

अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबांचे राहणीमान उंचवावे व त्यांच्या निवा-याचा प्रश्न सुटावा म्हणून ग्रामीण व शहरी भागांमध्ये त्यांच्या स्वतःच्या जागेवर अथवा कच्च्या घरांच्या जागेवर 269 चौरस फुटाचे पक्के घर बांधून देणारी घरकुल योजना दिनांक 15 नोव्हेंबर 2008 पासून सुरु करण्यात आली आहे व त्याची अंमलबजावणी दिनांक 9 मार्च 2010 नुसार करण्यात येत आहे.

लाभाचे स्वरूप

1) घराच्या बांधकामासाठी क्षेत्र निहाय कमाल खर्चाची मर्यादा ग्रामीण क्षेत्र 70 हजार रुपये व

नगरपालिका / नगरपरिषद क्षेत्र 1 लाख 50 हजार रुपये व महानगरपालिका क्षेत्र 2 लाख

रुपये व मुंबई महानगर विकास प्राधीकरण क्षेत्र 2 लाख रुपये इतकी आहे.

2) लाभार्थी हिस्सा ग्रामीण क्षेत्र निरंक, नगरपालिका क्षेत्र 7.5 टक्के, महानगरपालिका क्षेत्र

10 टक्के इतका आवश्यक.

3) ग्रामीण भागातील कुटुंबाला लाभार्थी हिस्सा भरण्यापासून सूट देण्यात आली आहे.

विकासाच्या दिशा (17)

4) दिनांक 29 सप्टेंबर 2011 च्या शासन निर्णयानुसार दारिद्र्यरेषेखालील पुरेशे लाभार्थी उपलब्ध होत नसल्याने दारिद्र्यरेषेवरील लाभार्थ्यांना सुध्दा घरकुल योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे. सदर लाभ देण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक 9 मार्च 2010 मध्ये नमूद केल्यानुसार अर्जदार अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकातील असावा. त्यांच्या कुटुंबाची वार्षिक उत्पन्न मर्यादा व लाभार्थी स्वहिस्सा खालीलप्रमाणे -

नगरपालिका / नगरपरिषद क्षेत्र- रुपये 1 लाख 50 हजार , 7.5 टक्के लाभार्थी हिस्सा आणि

महानगरपालिका क्षेत्र 2 लाख रुपये, 10 टक्के लाभार्थी हिस्सा

अटी व शर्ती

लाभार्थ्यांचे महाराष्ट्र राज्यातील वास्तव्य किमान 15 वर्षे असणे आवश्यक.

अर्जदाराच्या कुटुंबाची वार्षिक उत्पन्न मर्यादा ग्रामीण क्षेत्र 70 हजार रुपये, नगरपालिका/ नगरपरिषद क्षेत्र रुपये 1 लाख 50 हजार, महानगरपालिका क्षेत्र व मुंबई महानगर विकास प्राधीकरण क्षेत्र 2 लाख रुपये इतकी आहे.

सदर योजनेचा लाभ कुटुंबातील एकाच व्यक्तीस देण्यात येईल. लाभार्थ्यांने शासनाच्या इतर गृहनिर्माण योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.

संपर्क

- 1) शहरी भागांसाठी - सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) ग्रामीण भागासाठी - जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

अत्याचारास बळी ठरणा-या अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबातील सदस्यांना अर्थसहाय्य

उद्दिष्ट

जातीयतेच्या कारणावरून अत्याचाराला बळी पडलेल्या अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती सदस्यांना अर्थ सहाय्य देऊन त्यांचे पुनर्वसन करण्यात येते.

अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबावर /व्यक्तीवर अत्याचार घडल्यास, सदर गुन्ह्याची नोंद नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम 1955 खाली / अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंधक) अधिनियम 1989 खाली झालेली असल्यास अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात येते. यासाठी जातीचा दाखला व काही गुन्ह्यात वैद्यकिय प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. गुन्ह्यांच्या स्वरूपावरून रुपये 25 हजार ते महत्तम 2 लाख रुपयांपर्यन्त अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात येते.

संपर्क - सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहनपर आर्थिक सहाय्य

उद्दिष्ट

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती यापैकी एक व्यक्ती आणि सवर्ण हिंदू, जैन, लिंगायत, बौद्ध, शिख यापैकी दुसरी व्यक्ती अशांनी विवाह केल्यास त्यास आंतरजातीय विवाह संबोधण्यात येतो. शासन निर्णय दिनांक 6 ऑगस्ट 2004 अन्वये मागासवर्गातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती यामधील अंतर प्रवर्गामधील विवाहितांनाही सदर योजना लागू करण्यात आली आहे.

स्वरूप

आंतरजातीय विवाहित दांपत्यास प्रोत्साहनपर रुपये 50 हजार अर्थसहाय्याचा धनाकर्ष पती-पत्नीच्या संयुक्त नावाने प्रदान करण्यात येतो.

संपर्क - जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

कन्यादान योजना

उद्दिष्ट

सामुहिक विवाह सोहळ्यामध्ये भाग घेऊन विवाह करणा-या मागासवर्गीय दांपत्यासाठी अर्थसहाय्य देण्याचा निर्णय सन 2003- 04 या आर्थिक वर्षापासून महाराष्ट्र शासनाने घेतलेला आहे.

महाराष्ट्रात अनुसूचित जाती (नवबौद्धांसह) विमुक्त जाती, भटक्या जमाती (धनगर व वंजारीसह) विशेष मागास प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत असलेल्या मागासवर्गीय कुटुंबातील सामुहिक विवाह सोहळ्यामध्ये सहभागी होऊन विवाह करणा-या जोडप्यांना रुपये 10 हजार इतके अर्थसहाय्य वधूचे आई-वडील किंवा पालकांच्या नांवे धनादेशाद्वारे विवाहाच्या दिवशी देण्यात येते.

सामुहिक विवाह सोहळ्याचे आयोजन करणा-या संस्था व संघटनांना प्रत्येक जोडप्यामागे रुपये 2 हजार प्रोत्साहनात्मक अनुदान सन 2008 पासून देण्यात येते.

संपर्क - सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

पुरस्कार व पारितोषिके

अ. क्र	पुरस्काराचे नांव	तपशील	लाभाचे स्वरूप
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुरस्कार समाज भूषण	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व इतर मागासवर्गीय यांच्यासाठी तसेच शारीरिक आणि मानसिकदृष्ट्या अपंग, कुष्ठरोगी, पीडीत, दुर्लक्षित या गरजूंची निष्ठेने सेवा करून सामाजिक क्षेत्रात मौलिक कार्य करणा-या सेवाभावी व्यक्ती व सामाजिक संस्थांचा त्यांनी केलेल्या कामाचा यथोचित गौरव व्हावा व कामाची दाद द्यावी यासाठी शासनाने 1971-72 पासून पुरस्कार देण्याची योजना कार्यान्वित केली आहे.	51 व्यक्ती व 10 संस्थांना पुरस्कार प्रदान करण्यात येतो. पुरस्काराची रक्कम प्रति व्यक्ती रुपये 15 हजार व प्रति संस्था 25 हजार एवढी निश्चित केलेली आहे. सदरचा पुरस्कार दरवर्षी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जन्मदिनी 14 एप्रिल रोजी प्रदान करण्यात येतो.
2	लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कार	राज्यातील मातंग समाजातील कलावंत साहित्यिक व समाजसेवक यांच्यासाठी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कार योजना सुरु करण्यात आली. दिनांक 19 जुलै 1997 पासून ही योजना कार्यान्वित आहे	25 व्यक्ती व 6 संस्था यांना पुरस्कार प्रदान करण्यात येतो. संस्थांना प्रत्येकी 50 हजार पुरस्कार शाल, श्रीफळ, प्रत्येक व्यक्तीस पुरस्कार 25 हजार शाल, श्रीफळ, स्मृतीचिन्ह व प्रमाणपत्र, खण व सपत्नीक गौरव. महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ बस मार्फत एस टी बस प्रवास सवलत एक वर्षासाठी

3	संत रविदास पुरस्कार	चर्मकार व दलित समाजाच्या उध्दारासाठी कार्य करणा-या व्यक्ती / संस्थांना संत रविदास यांच्या जयंती दिनी दिनांक 6 फेब्रुवारी रोजी पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला व हा पुरस्कार 2004-2005 पासून देण्यात येतो	1 व्यक्ती व 1 संस्था यांना पुरस्कार प्रदान करण्यात येतो प्रत्येक व्यक्तीस रुपये 21 हजार पुरस्कार, सन्मानपत्र, शाल किंवा साडी, खण व श्रीफळ तसेच एका संस्थेसाठी रुपये 30001/- स्मृतीचिन्ह, सन्मानपत्र व शाल, श्रीफळ देऊन गौरव
4	कर्मवीर पद्मश्री दादासाहेब गायकवाड पुरस्कार	कर्मवीर पद्मश्री दादासाहेब गायकवाड यांनी रुढी परंपरे विरुद्ध व अस्पृश्यतेविरुद्ध सामाजिक चळवळ उभारली. भूमीहीन शेतमजूर व कामगारासाठी देशात अनेक ठिकाणी सत्याग्रह केले. संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत त्यांचा सिंहाचा वाटा होता तसेच त्यांनी पुरोगामी महाराष्ट्र घडविण्यामध्ये अत्यंत मोलाची कामगिरी केली. हे कार्य विचारात घेऊन शासनाने दर वर्षी कर्मवीर पद्मश्री दादासाहेब गायकवाड यांच्या नावाने पुरस्कार जाहीर केला आहे. सदरचा पुरस्कार 15 आक्टोबर 2002 पासून देण्यात येतो.	एक व्यक्ती व एक संस्था यांना 51 हजार रुपयांचा पुरस्कार
5	शाहू, फुले, आंबेडकर पुरस्कार	महाराष्ट्र राज्यात विविध क्षेत्रात काम करणा-या संस्थांच्या सामाजिक न्यायाच्या क्षेत्रातील योगदानामुळे महाराष्ट्राचे नाव राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर एक प्रगत सामाजिक सुधारणावादी राज्य म्हणून घेतले जाते. अशा सामाजिक न्यायाच्या क्षेत्रामध्ये काम करणा-या	सदरचा पुरस्कार एकूण 6 विभागातील प्रत्येकी 1 याप्रमाणे 6 संस्थांना प्रत्येकी 15 लाख रुपये या प्रमाणे पुरस्काराची रक्कम देण्यात येते

विकासाच्या दिशा (21)

		संस्थांना महाराष्ट्रातील सर्वोच्च प्रतिष्ठेचा शाहू- फुले-आंबेडकर पुरस्कार देण्याचे शासनाने जाहीर केले. सदरचा पुरस्कार सन 2005-2006 पासून सुरु करण्यात आला असून त्याचे वितरण सामाजिक न्याय दिनी केले जाते.	
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय प्रावीण्य पुरस्कार	डॉ बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय प्रावीण्य पुरस्कार सामाजिक न्याय विभागांतर्गत उत्कृष्ट शासकीय/ अनुदानित संस्थासाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय प्रावीण्य पुरस्कार देण्याचे दिनांक 13 आक्टोबर 2003 पासून निश्चित करण्यात आले. मागासवर्गीय मुला-मुलींना शिक्षणासाठी अधिकाधिक सोयी सवलती उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने शासकीय वसतिगृह, अनुदानित वसतिगृह व आश्रमशाळा सुरु केल्या असून सदर संस्थेचा दर्जा वाढविण्याच्या दृष्टीने व अधिक जोमाने काम करण्याच्या दृष्टीने शासनाने योजना सुरु केली.	राज्यस्तरावर 3 पुरस्कार व विभागीय स्तरावर 1 पुरस्कार देण्याचे निश्चित केले असून पुरस्काराची रक्कम विभागीय स्तरावर 1 लाख रुपये व राज्य स्तरावर प्रथम, द्वितीय, तृतीय क्रमांकासाठी अनुक्रमे 5 लाख, 3 लाख, 2 लाख रक्कम निश्चित करण्यात आली.
7	व्यसनमुक्ती पुरस्कार	व्यसनमुक्ती क्षेत्रात भरीव व उल्लेखनीय कामगिरीच्या गौरवार्थ व व्यसनमुक्ती प्रचार कार्य प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने 2 सामाजिक कार्यकर्ता , 2 लोक पंचायत, 2 सामाजिक संस्था/ ग्रामपंचायत तसेच 2 लेखक /साहित्यिक/ कवी/ पत्रकार आणि 2 किर्तनकार/ प्रवचनकार यांना पुरस्कार स्वरूपात देण्यात येतो.	

पद्मश्री कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण व स्वाभिमान योजना

उद्दिष्ट

दारिद्र्य रेषेखालील भूमिहिन अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतमजूर कुटुंबाच्या उत्पन्नाचे स्रोत वाढावे, त्यांच्या राहणीमानात सुधारणा व्हावी व मजुरीवर असलेले त्यांचे अवलंबित्व कमी व्हावे, या उद्देशाने ही योजना राबविण्यात येते.

अटी व शर्ती

लाभार्थी हा अनुसूचित जाती / नवबौध्द घटकातील असावा.

लाभार्थी हा दारिद्र्य रेषेखालील व भूमिहिन शेतमजूर असावा.

लाभार्थ्याची वयोमर्यादा 18 ते 60 वर्षांपर्यंत असावी. विधवा आणि परित्यक्त्या यांना प्राधान्य.

लाभाचे स्वरूप

लाभार्थ्यास 4 एकर कोरडवाहू किंवा 2 एकर बागायती जमीन देण्यात येते.

जमीन खरेदीसाठी शासनाकडून 50 टक्के अनुदान व 50 टक्के बिनव्याजी कर्ज देण्यात येते.

कर्जफेडीची मुदत 10 वर्षे असून कर्जाची परतफेड कर्ज मंजूरीनंतर 2 वर्षांनी सुरु करण्यात येते.

शासन निर्णय दिनांक 13 मार्च 2012 अन्वये जिल्हास्तरीय समितीस, जमीन खरेदी करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपध्दती विहित करण्यात आली आहे.

1. जिल्हाधिकारी यांनी प्रचलित रेडीरेकनरच्या किंमतीप्रमाणे जमीन विकत घेण्याचा प्रयत्न करावा. रेडीरेकनरच्या किंमतीप्रमाणे जमीन उपलब्ध होत नसल्यास जमिनीच्या मुल्याबाबत संबंधित जमीनमालकाशी वाटाघाटी कराव्यात. त्यानुसार रेडीरेकनरची किंमत 20 टक्क्यांपर्यंत प्रथम रक्कम वाढवावी, तरी सुध्दा जमीन विकत मिळत नसल्यास ही 20 टक्के रक्कम 20 टक्क्यांच्या पटीत 100 टक्क्यांपर्यंत म्हणजेच रेडीरेकनरच्या दुप्पट किंमतीपर्यंत वाढविण्यात यावी. तथापि ही रक्कम प्रती एकरी 3 लाख रुपये इतक्या कमाल मर्यादेत असावी.

लाभार्थ्याने स्वतः जमिनीचा शोध घेतल्यास व योजनेच्या इतर सर्व अटी व शर्ती पूर्ण करीत असल्यास त्यास ती जमीन प्राधान्याने देण्यात यावी, मात्र जमीन खरेदी करताना जमिनीचे दर वरीलप्रमाणे राहतील.

संपर्क

1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

अनुसूचित जातीच्या सहकारी औद्योगिक संस्थांना अर्थसहाय्याची योजना

उद्दिष्ट

सहकाराच्या माध्यमातून अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांना विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे या उद्देशाने त्या घटकातील सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य देण्याची योजना आहे. यामध्ये अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या यंत्रमाग सोसायट्या, निर्टींग गारमेंट्स, सुत प्रोसेसिंग युनिट्स, शेती माल प्रक्रिया, साखर कारखाने, खांडसरी कारखाना रुपांतरीत करणे तत्सम उद्योगांचा समावेश आहे.

स्वरूप

सहकारी संस्थांना द्यावयाच्या अर्थसहाय्याचे सूत्र खालीलप्रमाणे आहे.

- 1) सहकारी संस्थांचा स्वःहिस्सा - 5 टक्के
- 2) सहकारी संस्थांना शासकीय भाग भांडवल - 35 टक्के
- 3) शासकीय दीर्घ मुदतीचे कर्ज - 35 टक्के
- 4) वित्तीय संस्थाकडून कर्ज - 25 टक्के

अटी व शर्ती

सहकार कायद्या अंतर्गत संस्था नोंदणीकृत असणे आवश्यक आहे.

संस्थेचे 70 टक्के भागधारक हे अनुसूचित जमातीचे / नवबौध्द असावेत.

संस्थेने प्रकल्पाच्या 5 टक्के स्वःहिस्सा भाग भांडवल जमा करणे आवश्यक आहे.

शासनाने या योजनेसाठी विहित केलेल्या 1 ते 32 अटी व पुरक अटीची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

गटई कामगारांना पत्र्याचे स्टॉल पुरविणे

उद्दिष्ट

राज्यामध्ये चामड्याच्या वस्तू व पादत्राणे दुरुस्तीच्या क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर अनुसूचित जातीच्या व्यक्ती असून त्यांच्या उपजीविकेचा प्रश्न याच्याशी निगडीत आहे. हे व्यावसायिक रस्त्याच्या कडेला ऊन -पावसात बसून आपली सेवा देत असतात. त्यांचे ऊन, वारा, पाऊस यापासून संरक्षण व्हावे तसेच त्यांची आर्थिक व सामाजिक उन्नती व्हावी, यासाठी महानगरपालिका, नगरपालिका, छावणी क्षेत्र, ग्रामपंचायत क्षेत्रात 100 टक्के शासकीय अनुदानावर पत्र्याचे स्टॉल देण्याची योजना कार्यान्वित आहे.

स्वरूप

4 फूट गुणिले 5 फूट गुणिले 6.5 फूट इतक्या आकारमानाचा लोखंडी पत्र्याचा स्टॉल, गटई सामान खरेदीसाठी रुपये 500 इतके अनुदान

अटी व शर्ती

अर्जदाराचे वय 18 वर्षांपेक्षा कमी नसावे.

अर्जदाराच्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न हे ग्रामीण भागात रुपये 40 हजार व शहरी भागात 50 हजार पेक्षा अधिक नसावे.

अर्जदार ज्या भागात स्टॉल मागत असेल ती जागा ग्रामपंचायत, नगरपालिका, छावणी बोर्ड किंवा महानगरपालिका यांनी त्यास भाड्याने, कराराने, खरेदीने अगर मोफत परंतु अधिकृत रित्या ताब्यात दिलेली असावी किंवा ती त्यांच्या स्व मालकीची असावी.

संपर्क- सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

अनुसूचित जाती उपयोजना

उद्दिष्ट

1. अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या कल्याणासाठी सन 1980-81 पासून विशेष घटक योजना राबविण्यात येत आहे. विशेष घटक योजनेचे नाव बदलून ते "अनुसूचित जाती उपयोजना" असे करण्यात आले आहे.

2. राज्याच्या अर्थसंकल्पात अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात आर्थिक तरतूद करण्यात येते. सन 2001 च्या जनगणनेनुसार राज्याच्या एकूण अर्थसंकल्पाच्या 10.20 टक्के इतकी तरतूद करण्यात येत आहे.

3. अनुसूचित जाती व नव बौध्द घटकांसाठी शैक्षणिक, आर्थिक व सामाजिक उन्नतीच्या योजना राबविण्यात येतात.

4. शासनाच्या विविध विभागांमार्फत वैयक्तिक लाभाच्या योजना राबविण्यात येतात. या मध्ये प्रामुख्याने कृषि, सहकार, ग्राम विकास, विद्युत विकास, शिक्षण, नगर विकास, समाज कल्याण, महिला व बाल कल्याण, कामगार व कामगार कल्याण इत्यादी विभागांचा समावेश आहे. दलित वस्त्यांमध्ये पायाभूत सुविधा उदा. पाणी पुरवठा, अंतर्गत रस्ते, जोड रस्ते, पथ दिवे, समाज मंदिर, स्वच्छता विषयक सोयी इत्यादी सहाय्यक

विकासाच्या दिशा (25)

आयुक्त, समाजकल्याण जिल्हास्तरीय योजनेच्या संदर्भात जिल्हा नियोजन समितीमध्ये अनुसूचित जाती योजनेचे काम पहातात.

समाज कल्याण विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या योजना

शैक्षणिक योजना - विविध शिष्यवृत्त्या, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क, वसतिगृहाची सोय, परिरक्षण भत्ता, प्रशिक्षण, गुणवत्ता पुरस्कार, पुस्तक पेढ्या इत्यादी

आर्थिक विकासाच्या योजना - कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण व स्वाभिमान, गटई कामगारांना स्टॉल वाटप, मिनी ट्रॅक्टर वाटप योजना, औद्योगिक सहकारी संस्थांसाठी भाग भांडवल व कर्ज, विविध महामंडळामार्फत स्वयंरोजगारासाठी कर्ज व अनुदान आणि बीजभांडवल योजना,

सामाजिक विकासाच्या योजना - कन्यादान योजना, आंतरजातीय विवाहासाठी प्रोत्साहनपर आर्थिक साहाय्य, सामाजिक कार्यासाठी विविध पुरस्कार इत्यादी

संपर्क

1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण योजना दृष्टिक्षेपात विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय

1. विजाभज लोकसंख्या

1960 थाडे समितीच्या अंदाजानुसार 11.95 लक्ष

1991- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संस्थेचा अंदाज 65.73 लक्ष

2001 - आश्रमशाळेच्या शिक्षकांकडून मिळवलेले अंदाज 71.12 लक्ष

2011- वार्षिक 1.6 टक्के वाढीचा दर लक्षात घेऊन केलेला अंदाज 82.67 लक्ष

ड) कार्यरत शाळा

अ. क्र	शाळेचा प्रकार	संख्या	विद्यार्थी			कर्मचारी		
			निवासी	अनिवासी	एकूण	शिक्षक	शिक्ष के त्तर	एकूण
1	प्राथमिक आश्रमशाळा	526	58620	101607	130227	3971	2571	6542
2	माध्यमिक आश्रमशाळा	296	40070	41607	81677	2345	2582	4627
3	उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा	148	11840	11840	23680	750	125	875
4	विद्यानिकेतन	1	640	-	640	37	45	82
5	ऊसतोड कामगारांच्या मुलांसाठी शाळा	2	480	111	591	11	06	17
	एकूण	973	111650	155165	266815	7114	5329	12443

विजाभज, इमाव विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना
मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती

उद्देश

शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देणे
शिक्षणाच्या गळतीचे प्रमाण कमी करणे
उच्च शिक्षण घेण्याची आवड निर्माण करणे
विद्यार्थ्यांना शिक्षण देऊन समाजाच्या मुख्य प्रवाहात येण्याची संधी उपलब्ध करून देणे
पारदर्शकता, एकसूत्रता व विलंब टाळण्यासाठी ई- स्कॉलरशिप

योजनेच्या अटी

1. विद्यार्थी हा महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा
2. लाभार्थी हा विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील असावा
3. विद्यार्थी शासकीय /अनुदानित/विनाअनुदानित, कायम विना अनुदानित शासनमान्य शिक्षण संस्थेत शिकत असावा
4. लाभार्थ्याच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 1 लाख या मर्यादेत असावे
5. विद्यार्थी हा शासनाने विहित केलेल्या अभ्यासक्रमामध्ये इयत्ता 11 वी पासून पुढे शिक्षण घेणारा असावा
6. अभिमत विद्यापीठांतर्गत अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना योजनेचा लाभ लागू नाही
7. एम. फील, पी.एच.डी. प्रवेशात विद्यार्थ्यांना प्रबंधासाठी टंकलेखन व प्रिंटींग करिता रुपये 600 दिले जातात
8. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांस शैक्षणिक शुल्क, लायब्ररी, वैद्यकीय, खर्च मासिके इत्यादी बाबींवर लाभ दिला जातो
9. ई-स्कॉलरशिप योजनेनुसार विद्यार्थी, शैक्षणिक संस्था व जिल्हा कार्यालय यांनी संगणकीय प्रक्रियेनुसार कार्य करणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे.

लाभाचे स्वरूप

1. ज्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 1 लाख रुपयांपर्यन्त आहे. अशा विद्यार्थ्यांना पूर्ण दराने शिष्यवृत्ती व नियमानुसार शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क व इतर आवश्यक शुल्क दिले जाते.
2. निर्वाह भत्ता अनिवासी विद्यार्थी रुपये 90 ते 190 प्रमाणे दरमहा, निवासी विद्यार्थी रुपये 150 ते 425 प्रमाणे दरमहा
3. शासकीय अनुदानित महाविद्यालयात शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना शासकीय दराने लाभ देण्यात येतो.
4. विनाअनुदानित, कायम विना अनुदानित महाविद्यालयात शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विहित व्यावसायिक अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या दराच्या 100 टक्के दराने विजाभज, विमाप्र प्रवर्गाकरिता तर इमाव प्रवर्गाकरिता 50 टक्के दराने शैक्षणिक शुल्क दिले जाते. (बी.एड.डी एड वगळून) याबाबत

प्रतिवर्षी शासन जो निर्णय घेईल तो लागू राहिल.
5.डी. एड., बी. एड. मधील प्रवेशित पात्र विद्यार्थ्यांस शासनाने दिनांक 8 एप्रिल 2005 च्या पत्रान्वये दिलेल्या निर्देशानुसार शालेय शिक्षण शासन निर्णय दिनांक 18 जुलै, 2001 व उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक 24 मे 2002 नुसार शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपुर्ती करण्यात येते

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

विजाभज, इमाव विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क प्रदाने

उद्देश

1. विद्यार्थ्यांमध्ये शिक्षणाची आवड निर्माण करणे
2. शिक्षणामधील गळतीचे प्रमाण कमी करणे
3. उच्च शिक्षण घेण्यासाठी आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देणे
4. उच्च शिक्षण घेऊन आर्थिक उन्नतीच्या संधी निर्माण करणे
5. पारदर्शकता, एकसुत्रता व विलंब टाळण्यासाठी ई- स्कॉलरशिप योजना योजनेच्या अटी
1. विद्यार्थी हा विजाभज, इमाव व विमाप्र संवर्गातील असावा
2. विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे वार्षिक उत्पन्न 1 लाख रुपया पासून नॉन क्रिमीलेअरच्या मर्यादेत असावे (**सध्या 4.50 लाख नॉन क्रिमीलेअरच्या मर्यादा**)
3. विद्यार्थी हा शासनाने विहित केलेल्या अभ्यासक्रमामध्ये इ. 11 वी पासून पुढे शिक्षण घेणारा असावा
4. विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा
5. विद्यार्थी शासकीय अनुदानित, शासनमान्य विनाअनुदानित, कायम विना अनुदानित महाविद्यालयामध्ये प्रवेशित असावा
6. अभिमत विद्यापीठांतर्गत अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ मिळणार नाही
7. ई-स्कॉलरशिप योजनेनुसार विद्यार्थी, शैक्षणिक संस्था व जिल्हा कार्यालय यांनी संगणकीय प्रक्रियेनुसार कार्य करणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे.

विकासाच्या दिशा (29)

लाभाचे स्वरूप

1. शासकीय अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयात शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना शासकीय दराने शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देण्यात येईल.
2. शासन मान्यता प्राप्त विनाअनुदानित, कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयात शासनाने विहित केलेल्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क समितीने ठरविलेल्या दराच्या विजाभज व विमाप्र संवर्गाकरिता 100 टक्के दराने तर इमाव प्रवर्गासाठी 50 टक्के दराने शैक्षणिक शुल्क दिले जाते. याबाबत प्रतिवर्षी शासन जो निर्णय घेईल तो लागू राहील. (बी.एड.डी. एड. वगळून)
3. डी. एड. बी.एड. च्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुक्रमे शालेय शिक्षण विभाग शासन निर्णय दिनांक 18 जुलै, 2001 व उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक 24 मे 2002 नुसार निश्चित केलेल्या दराने प्रतिपुर्ती (सामाजिक न्याय व सामाजिक कार्य व विशेष विभाग यांचे शासन पत्र दिनांक 8.4.2005 अन्वये निर्देश)

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

इयत्ता 10 वीच्या परीक्षेत विशेष प्रावीण्य मिळवून इयत्ता 11 वी मध्ये प्रवेश घेतलेल्या व 12 वी मध्ये शिक्षणा-या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या मुला-मुलींना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना

उद्देश

1. विजाभज/ विमाप्र मुला-मुलींमध्ये शिक्षणाची आवड निर्माण करणे
2. शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य व्हावे
3. विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे
4. पारदर्शकता, एकसुत्रता व विलंब टाळण्यासाठी ई-स्कॉलरशीप योजना

योजनेच्या अटी

1. इयत्ता 10 वी उत्तीर्ण व वार्षिक परीक्षेत 75 टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण.
2. विद्यार्थी शासनमान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थेत शिक्षण घेत असावा
3. इयत्ता 11 वी मध्ये प्रवेशित व इयत्ता 12 वी मध्ये शिक्षण घेत असलेले विद्यार्थी
4. उत्पन्नाची अट नाही
5. ई स्कॉलरशीप योजनेनुसार विद्यार्थी, शैक्षणिक संस्था व जिल्हा कार्यालय यांनी संगणकीय प्रक्रियेनुसार कार्य करणे अनिवार्य आहे.

लाभाचे स्वरूप

प्रति विद्यार्थी प्रतिमहा रुपये 300/- प्रमाणे 10 महिन्यासाठी रुपये 3000/- शिष्यवृत्ती दिली जाते.

- संपर्क -1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न असलेल्या वसतिगृहाच्या व शासकीय वसतिगृहाच्या बाहेर राहणा-या परंतु वसतिगृहात प्रवेश मिळण्यास पात्र असलेल्या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे.

1. व्यवसाय पाठ्यक्रमात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना त्यांना शैक्षणिक खर्च भागविता यावा
2. व्यवसाय पाठ्यक्रम शिक्षण पूर्ण व्हावे म्हणून आर्थिक सहाय्य देणे
3. व्यावसायिक पाठ्यक्रम अभ्यासक्रम पूर्ण करून त्यांनी स्वतःच्या पायावर उभे रहावे

योजनेच्या अटी

1. विद्यार्थी हा वैद्यकीय / अभियांत्रिकी / पशुवैद्यकीय / कृषी / शिक्षणशास्त्र या अभ्यासक्रमाच्या पदविका / पदवी / पदव्युत्तर शिक्षण नियमित घेणारा असावा
2. विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 1 लाख पेक्षा कमी असावे
3. विद्यार्थ्यांने व्यावसायिक पाठ्यक्रमात प्रवेश घेतलेला असावा
4. लाभधारक विद्यार्थी हा विमुक्त जाती / भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील असावा
5. सदर विद्यार्थी हा शासकीय वसतिगृहात प्रवेश मिळण्यास पात्र असावा. ज्या विद्यार्थ्यांना व्यवसाय पाठ्यक्रमास प्रवेश मिळाला आहे. विद्यार्थी शासकीय वसतिगृहात प्रवेश मिळण्यास पात्र आहे. परंतु शासकीय वसतिगृहात प्रवेश मिळाला नाही, असे वसतिगृहाबाहेर वास्तव्य करणारे विद्यार्थी

लाभाचे स्वरूप

1. व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे संलग्न वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांना सरासरी 500/- रुपये ते 700 रुपये प्रतिमहा 10 महिन्यासाठी निर्वाहभत्ता
2. व्यावसायिक पाठ्यक्रमात शिक्षण घेणा-या मात्र वसतिगृहाबाहेर राहणा-या विद्यार्थ्यांना सरासरी रुपये 700/- ते 1000 /- रुपये प्रमाणे 10 महिन्यांसाठी आर्थिक सहाय्य दिले जाते.

- संपर्क - 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
2) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य

सैनिक शाळेमध्ये शिकणा-या विजाभज व विमाप्र विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता

1. विजाभज व विमाप्र वर्गाच्या विद्यार्थ्यांना सैनिक शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे
2. सैनिकी प्रशिक्षण घेऊन पोलीस व सैन्य भरतीत नोकरीची संधी उपलब्ध करून देणे
3. विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक बाबींसाठी आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देणे

लाभाचे स्वरूप

1. सातारा सैनिक स्कूल, भोसला मिलिटरी स्कूल, नाशिक व पुणे येथील एस.एस.पी.एम.एस. या सैनिक शाळेत शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना त्यांच्यावर होणारा संपूर्ण खर्च
2. राज्यातील इतर शासनमान्य सैनिक शाळांमध्ये शिकणा-या विद्यार्थ्यांना प्रत्येकी 15 हजार रुपये प्रमाणे वार्षिक शुल्काची प्रतिपूर्ती

योजनेच्या अटी

1. विद्यार्थी हा विमुक्त जाती / भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील असावा
2. प्रवेशिताच्या पालकाचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 1 लाखाच्या मर्यादेत असावे
3. प्रवेशित हा शासनमान्य अनुदानित/ शासकीय/ विनाअनुदानित संस्थेत शिक्षण घेत असला पाहिजे

- संपर्क** - 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
2) संबंधित सैनिकी शाळेचे मुख्याध्यापक / प्राचार्य

इयत्ता 8 वी ते 10 वी मध्ये शिकणा-या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना

उद्देश

1. विजाभज, विमाप्र मुलींमध्ये शिक्षणाची आवड निर्माण करणे
2. मुलींचे शाळेतील गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे
3. शिक्षणासाठी पालकांना आर्थिक सहाय्य व्हावे

योजनेच्या अटी

1. विद्यार्थिनी विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील असावी.
2. विद्यार्थिनी इयत्ता 8 ते 10 वी पूर्णवेळ शिक्षण घेणारी असावी.
3. उत्पन्नाची अट नाही
4. लाभधारक मुलगी शासनमान्य संस्थेत शिकत असावी.

लाभाचे स्वरूप

1. प्रति विद्यार्थिनी प्रतिमहा रुपये 100/- प्रमाणे 10 महिन्यांसाठी एकूण 1000/- रुपये

- संपर्क** 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
2) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक / प्राचार्य

माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकपूर्व गुणवत्ता शिष्यवृत्ती

उद्देश

1. विजाभज, विमाप्र प्रवर्गाच्या मुला-मुलींना शिक्षणाची आवड निर्माण व्हावी
2. शिक्षण घेण्यासाठी प्रोत्साहन मिळावे
3. विजाभज, विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ व्हावी

योजनेच्या अटी

1. लाभार्थी हा मान्यताप्राप्त संस्थेत शिक्षण घेत असावा
2. लाभार्थी हा विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील असावा
3. लाभार्थी हा वार्षिक परीक्षेत 50 टक्क्यांपेक्षा जास्त गुण घेऊन वर्गात प्रथम / द्वितीय क्रमांकाने उत्तीर्ण असावा

लाभाचे स्वरूप

1. इयत्ता 5 वी ते 7 वी रुपये 20/- प्रमाणे 10 महिन्याला 200/- रुपये
2. इयत्ता 8 वी ते 10 वी रुपये 40/- प्रमाणे 10 महिन्याला 400/- रुपये

- संपर्क** - 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
2) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक / प्राचार्य

इयत्ता 5 वी ते 7 वी मध्ये शिकणा-या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गाच्या मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना

उद्देश

1. मुलींमध्ये शिक्षणाची आवड निर्माण व्हावी
2. शिक्षणातील मुलींच्या गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे
3. शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य व्हावे

अटी

1. विद्यार्थिनी विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील असावी.
2. विद्यार्थिनी इयत्ता 5 वी ते 10 वी मध्ये शिक्षण घेणारी असावी.
3. उत्पन्नाची अट नाही
4. लाभधारक मुलगी शासनमान्य संस्थेत नियमित शिकत असावी.

लाभाचे स्वरूप

प्रति विद्यार्थिनी प्रतिमहा रुपये 60/- प्रमाणे 10 महिन्यांसाठी एकूण 600/- रुपये

- संपर्क** -1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
2) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक / प्राचार्य

माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने

उद्दिष्ट

1. विजाभज, विमाप्र प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे
2. शिक्षण घेण्यासाठी प्रोत्साहन मिळावे
3. आर्थिक सहाय्य करणे

योजनेच्या अटी

1. मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थेत लाभार्थी शिकत असावा
2. उत्पन्नाची व वयाची अट नाही
3. लाभार्थी हा शाळेत नियमित हजर असला पाहिजे
4. विद्यार्थी हा विजाभज व विमाप्र प्रवर्गातील असावा

लाभाचे स्वरूप

1. प्राथमिक व माध्यमिक शाळांसाठी शासनाने प्रमाणित केलेली शैक्षणिक शुल्क, परीक्षा शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यात येते.
2. खाजगी विना अनुदानित व कायम विना अनुदानित शाळेतील पहिली ते 10 वी मध्ये दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील शिकणा-या विद्यार्थ्यांना शहरी / ग्रामीण पालिका क्षेत्रानुसार रुपये 100/- ते 200/- दरमहा दराप्रमाणे 10 महिन्यासाठी शिक्षण फी प्रतिपूर्ती करण्यात येते

संपर्क

- 1) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
- 2) संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक

औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील विजाभज / विमाप्र प्रवर्गाच्या प्रशिक्षणार्थींना विद्यावेतन योजना

उद्देश

1. विजाभज / विमाप्र प्रवर्गाच्या मुला-मुलींना तांत्रिक शिक्षणाची आवड निर्माण व्हावी.
2. विजाभज / विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना तांत्रिक प्रशिक्षण घेऊन नोकरीची संधी मिळावी
3. तांत्रिक शिक्षण घेऊन आर्थिकदृष्ट्या सबळ होण्याची संधी मिळावी
4. तांत्रिक शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य व्हावे

योजनेच्या अटी

1. प्रशिक्षणार्थी हा विजाभज / विमाप्र प्रवर्गातील असावा.
2. शासकीय / शासनमान्य तांत्रिक प्रशिक्षण संस्थेत प्रवेशित असावा व नियमितपणे हजर असावा
3. उत्पन्न मर्यादा रुपये 65290/-

लाभाचे स्वरूप

1. प्रशिक्षणार्थ्यास दरमहा रुपये 100/- प्रमाणे 10 महिन्याला रुपये 1000/- विद्यावेतन दिले जाते
2. ज्या विद्यार्थ्यांना तंत्रशिक्षण विभागाकडून रुपये 40/- विद्यावेतन मिळते. अशा विद्यार्थ्यांना सामाजिक न्याय विभागाकडून रुपये 60/- प्रतिमहा विद्यावेतन देण्यात येते.

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे प्राचार्य

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविणा-या विजाभज मुला-मुलींसाठी प्राथमिक व माध्यमिक शाळांना (आश्रमशाळांना) सहाय्यक अनुदान

1. भटक्या विमुक्त जातीच्या मुलांवर चांगले संस्कार घडावेत
2. विजाभज / विमाप्र मुला-मुलींना शिक्षणाची आवड निर्माण व्हावी
3. विजाभज / विमाप्र मुला-मुलींमधील शिक्षणाचे गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे
4. विजाभज/ विमाप्र मुला-मुलींचा शैक्षणिक, सामाजिक तसेच सर्वांगीण विकास घडावा

योजनेच्या अटी

1. लाभधारक मुलगा-मुलगी वय वर्षे 6 ते 14 या वयोगटातील व माध्यमिक शाळेसाठी यापुढील वयोगटातील असावेत
2. लाभधारक मुलगा-मुलगी विजाभज / विमाप्र प्रवर्गातील असावी.
3. स्वयंसेवी संस्था ही सोसायटी अॅक्ट 1860 व सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम 1950 अन्वये नोंदणीकृत संस्था असावी
4. संस्थेवर तसेच संस्थेच्या पदाधिका-यांवर कोणत्याही प्रकारचा पोलिस गुन्हा सिध्द होऊन शिक्षा झालेली नसावी.
5. संस्था आश्रमशाळा चालविण्यास आर्थिकदृष्ट्या सक्षम असावी.
6. विद्यार्थी हा महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा

- संपर्क** - 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
2) संबंधित आश्रमशाळेचे मुख्याध्यापक

विमुक्त जाती/ भटक्या जमाती विद्यार्थ्यांसाठी निवासी कनिष्ठ महाविद्यालये

उद्देश

1. माध्यमिक शाळांना जोडून इयत्ता 11 वी व 12 वी चे वर्ग मंजूर करून मोफत निवास भोजन व शिक्षणाची सुविधा देणे
2. विजाभज/विमाप्र मुला-मुलींचा शैक्षणिक, सामाजिक तसेच सर्वांगीण विकास घडविण्यासाठी प्रयत्न करणे
3. महाविद्यालयीन शिक्षणामध्ये विजाभज मुला-मुलींमधील शिक्षणाचे गळतीचे प्रमाण कमी करणे

योजनेच्या अटी

1. संस्थेकडे माध्यमिक मान्यताप्राप्त आश्रमशाळा असावी.
2. संस्थेकडे इमारत, पाण्याची सुविधा इत्यादी पायाभूत सोयी उपलब्ध असाव्यात
3. आजूबाजूच्या परिसरात विजाभजची लोकवस्ती असावी
4. आजूबाजूच्या परिसरात कनिष्ठ महाविद्यालयाची संख्या कमी असावी
5. माध्यमिक आश्रमशाळेचा मागील वर्षाचा निकाल 60 टक्के पेक्षा जास्त असावा
6. संस्थेच्या कोणत्याही तक्रारी / न्यायालयीन वाद नसावा
7. संस्था कनिष्ठ महाविद्यालय चालविण्यास आर्थिकदृष्ट्या सक्षम असावी
8. विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा
- 9) लाभधारक मुलगा / मुलगी विजाभज विमाप्र प्रवर्गातील असावी

लाभाचे स्वरूप

विजाभज विमाप्र मुला-मुलींची कनिष्ठ महाविद्यालयात मोफत भोजन व निवास व्यवस्था केली जाईल

1. प्रवेशित निवासी विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य, पुस्तके व गणवेश, भोजनाची भांडी अंथरुण, पांघरुण मोफत दिली जातात.
 2. माध्यमिक आश्रमशाळेस श्रेणी वाढीने कनिष्ठ महाविद्यालयास मान्यता मिळाल्यानंतर वेतन व वेतनेत्तर बाबींवर पाचव्या वर्षापासून अनुदान अनुज्ञेय होते.
- अ. परिरक्षण - दरडोई दरमहा मान्य निवासी विद्यार्थ्यांसाठी रुपये 900/- प्रमाणे 10 महिन्यांसाठी
- ब. वेतन - 5 व्या वर्षापासून प्रतिवर्षी अनुक्रमे 25 टक्के, 50 टक्के, 75 टक्के, व 8 व्या वर्षापासून 100 टक्के

संपर्क

- 1) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर
- 2) संबंधित कनिष्ठ महाविद्यालयाचे मुख्याध्यापक

वाहन चालक प्रशिक्षण योजना (विजाभज, इमाव व विमाप्र)

अ) उद्देश

1. विजाभज, इमाव व विमाप्र बेरोजगार युवक-युवतींना प्रशिक्षणाद्वारे, स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे
2. स्वतःच्या पायावर उभे राहून आर्थिक व सामाजिक स्थिरता मिळवून देणे, समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे

ब) योजनेच्या अटी

1. युवक /युवती हा विजाभज, इमाव व विमाप्र चा असावा
2. शैक्षणिक पात्रता व वयोमर्यादा परिवहन अधिनियमातील तरतुदीनुसार असावी
3. शासन सामाजिक न्याय विभागाने निश्चित केलेल्या प्रशिक्षण देणा-या स्वयंसेवी संस्थेमार्फत प्रशिक्षण घेणे अनिवार्य
4. प्रशिक्षण कालावधी, प्रशिक्षणासाठी दर पुढीलप्रमाणे

प्रशिक्षण प्रकार	प्रशिक्षण दर रुपये	पटीक्युलर फी व पोस्टेज दर रुपये	एकूण रुपये	प्रशिक्षण कालावधी
हलके वाहन	3520/-	100/-	3620/-	40 दिवस
अवजड वाहन	4100/-	100/-	4200/-	40 दिवस
वाहक	1465/-	निरंक	1465/-	8 दिवस

क) लाभाचे स्वरूप

1. वर नमूद प्रशिक्षण प्रकारात दरानुसार शासनाने नियुक्त केलेल्या प्रशिक्षण देणा-या स्वयंसेवी संस्थेस प्रती प्रशिक्षणार्थी रक्कम अदा करण्यात येते.
2. प्रशिक्षण कालावधीमध्ये जिल्हा कार्यालय ते प्रशिक्षण केंद्रापर्यंत जाणे-येण्याचे भाडे, आरोग्य तपासणी, छायाचित्र, चालकाचा कच्चा व पक्का परवाना व बिल्ला, राहण्याची व जेवणाची व्यवस्था इत्यादी प्रशिक्षण संस्थेमार्फत पुरविण्यात येते.
3. प्रशिक्षण केंद्राच्या मुख्यालयी राहणारा प्रशिक्षणार्थी वसतिगृहात रहात नसल्यास मोटार वाहनचालक प्रशिक्षणार्थीस रुपये 300/- वाहक प्रशिक्षणार्थीस रुपये 150/- प्रशिक्षण काळात विद्यावेतन देणे प्रशिक्षण संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

संपर्क - सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या घटकांसाठी यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना

अ) उद्दिष्ट व स्वरूप

1. राज्यातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील कुटुंबाचे राहणीमान उंचावणे
2. राज्यातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील कुटुंबाचे उत्पन्नाचे स्रोत वाढून त्यांना स्थिरता प्राप्त व्हावी यासाठी सहाय्य करणे

ब) योजनेच्या अटी व शर्ती

1. लाभार्थी कुटुंब हे विमुक्त जाती, भटक्या जमाती च्या मूळ प्रवर्गातील तसेच गावोगावी भटकंती करून उपजीविका करणारे असावे.
2. लाभार्थी कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न 1 लाख रुपयांपेक्षा कमी असावे
3. लाभार्थी कुटुंबाचे स्वतःचे मालकीचे घर नसावे
4. लाभार्थी कुटुंब हे झोपडी / कच्चे घर / पालामध्ये राहणारे असावे
5. लाभार्थी कुटुंब हे भूमिहीन असावे
6. लाभार्थी हा महाराष्ट्र राज्याचा अधिवासी असावा
7. लाभार्थी कुटुंबाने राज्यात कोठेही घरकुल योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा
8. सदरहू योजनेचा लाभ पात्र कुटुंबातील एकाच व्यक्तीस देण्यात येईल.
9. लाभार्थी वर्षभरात किमान 6 महिने एका ठिकाणी वास्तव्यास असावा

क) लाभाचे स्वरूप

-ग्रामीण भागातील या योजनेतर्गत निवड झालेल्या विजाभज कुटुंबाना प्रत्येकी पाच गुंठे जमीन देऊन त्यावर त्यांना 269 चौ.फु.ची घरे बांधून देणे

-उर्वरित जागेवर लाभार्थी कुटुंबाना विविध शासकीय योजनांद्वारे स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे -प्रतिवर्षी जिल्ह्यातील 3 गावे निवडून त्या गावातील 20 कुटुंबांना या योजनेचा लाभ देणे -पालात राहणारे, दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंब घरात कोणीही कमावता नाही अशा विधवा परित्यक्ता किंवा अपंग महिला व पूरग्रस्त या प्राधान्यक्रमाने कुटुंबाची निवड केली जाईल. -घर व भूखंड हे संयुक्तपणे पतीपत्नीच्या नावे केले जाईल. मात्र विधवा व परित्यक्ता स्त्रियांच्या बाबतीत भूखंड व घर त्यांच्या नावेच केले जातील.

-भूखंड व घर कोणालाही हस्तांतर करता येणार नाही व विकता येणार नाही तसेच भाडे तत्वावर सुध्दा देता येणार नाही व पोटभाडेकरुसुध्दा ठेवता येणार नाही -सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर समिती व उप विभागीय अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली तालुका स्तरावर समिती निर्माण करण्यात आलेली असून त्यांनी शासकीय जमिनीची निवड करणे, शासकीय जमीन नसल्यास खाजगी जमीन निश्चित करून खरेदी करणे, लाभार्थी निवड करणे, लेआऊट तयार करून भूखंडावर घर बांधून देणे. पायाभूत सुविधा पुरविणे, विविध शासकीय योजनांद्वारे स्वयंरोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणे इत्यादी कामे करावयाची आहेत.

संपर्क - सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, अहमदनगर

विशेष सहाय्य योजना

राज्यात निराधार, वृद्ध व्यक्ती, अंध, अपंग, शारिरीक व मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्ती, निराधार विधवा, परित्यक्त्या, देवदासी महिला, अनाथ बालके इत्यादींचे जीवनमान सुसह्य करण्यासाठी त्यांना विविध योजनांच्या माध्यमातून महाराष्ट्र शासनामार्फत मासिक अर्थसहाय्य देण्यात येते.

यापैकी काही योजना या स्वतंत्रपणे राज्य शासनामार्फत राबविण्यात येतात. तर काही योजना केंद्र शासनाच्या आहेत. काही योजना राज्य व केंद्र शासन अशा दोघांकडून राबविण्यात येतात.

विशेष सहाय्य विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या योजना खालील प्रमाणे आहेत.

- 1) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना
- 2) श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्ती वेतन योजना
- 3) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्ती वेतन योजना
- 4) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्ती वेतन योजना
- 5) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्ती वेतन योजना
- 6) राष्ट्रीय कुटुंब लाभ योजना
- 7) आम आदमी विमा योजना

या सर्व योजना स्थानिक पातळीवर महसूली यंत्रणेमार्फत राबविण्यात येतात. म्हणजेच या सर्व योजनांचा लाभ घेण्यासाठी अर्जदाराला गावातील तलाठी / तहसीलदार कार्यालयाशी संपर्क साधणे आवश्यक आहे.

प्रत्येक योजनेचे काही निकष असून त्यांच्या अटीत बसणा-या अर्जदारास योजनेचा लाभ देण्यात येतो. त्याकरीता एक कार्यपध्दती अनुसरण्यात येते. अर्ज मंजूर करण्याकरिता शासनाने नेमलेली समिती त्यावर निर्णय घेते. त्यानंतर अर्जदाराला आपला अर्ज मंजूर झाल्याचे वा त्यात काही त्रुटी असल्यास त्याबाबत तलाठी / तहसीलदार कार्यालयाकडून कळविण्यात येते. अर्ज मंजूर झाल्यावर अर्जदाराने त्याचे बँकेतील खाते क्रमांक तलाठी / तहसीलदार कार्यालयास कळवावे. त्यामुळे तलाठी / तहसीलदार कार्यालयास अर्थसहाय्य बँकेच्या खात्यात जमा करणे शक्य होते.

संजय गांधी निराधार अनुदान योजना

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमध्ये शासनाकडून रक्कम रुपये 600/- प्रतिमाह इतके अनुदान लाभार्थ्याला दिले जाते. याकरीता ज्यांचे वार्षिक एकत्रित कौटुंबिक उत्पन्न रक्कम रुपये 21,000/- पर्यंत असेल आणि ज्यांचे वय 65 वर्षांपर्यंत आहे अशा अंध, अपंग, शारिरीक वा मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्ती, सिकलसेलग्रस्त, विधवा, परित्यक्त्या, घटस्फोटित महिला, अत्याचारीत महिला, तृतीयपंथी, अनाथ मुले, देवदासी, तुरुंगात शिक्षा भोगत असलेल्या कुटुंबप्रमुखाची पत्नी, 35 वर्षे व त्यावरील निराधार अविवाहीत स्त्रिया या योजनेतर्गत अर्ज करू शकतात.

अर्ज संबंधित तलाठी / तहसीलदार कार्यालयाकडे अर्जदाराने भरून द्यावा.

अर्जासोबत वयाचा दाखला, उत्पन्नाचा दाखला, रहिवासी दाखला व अर्जदार ज्या गटाचा असेल (म्हणजेच जर तो अपंग म्हणून अर्ज करणार असेल तर अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र, विधवा महिला म्हणून अर्ज भरल्यास पतीच्या मृत्यूचा दाखला इत्यादी) त्या प्रवर्गाचे प्रमाणपत्र द्यावे.

अर्जदारास मुले असल्यास, मुले 25 वर्षांची होईपर्यंत वा त्यांना नोकरी मिळेपर्यंत यापैकी जे अगोदर घडेल तो पर्यंत अर्जदारास लाभ मिळेल. ज्या अर्जदाराला फक्त मुली असतील अशा लाभार्थ्यांच्या बाबतीत मुलीचे वय 25 वर्षे झाले वा त्या लग्न होऊन नांदावयास गेल्या तरी सुध्दा लाभ चालू ठेवण्यात येईल.

एखाद्या कुटुंबात एका पेक्षा अधिक व्यक्तींनी अर्ज केला असेल व ते सर्व अर्ज मंजूर झाले असतील तर अशा कुटुंबात मात्र एकत्रित मासिक अर्थसहाय्य रुपये 900/- मिळेल.

श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्ती वेतन योजना

ज्या व्यक्तीचे वय 65 व 65 वर्षावरील आहे व त्यांच्या कुटुंबाचे एकूण वार्षिक उत्पन्न रुपये 21,000/- च्या आत आहे. अशा व्यक्तींना राज्य शासनाच्या श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्ती वेतन योजना (गट अ) अंतर्गत रुपये 600/- प्रतिमाह निवृत्ती वेतन देण्यात येते.

ज्यांचे नाव दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत आहे अशा 65 व 65 वर्षावरील वृद्धांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना (गट ब) मधून रुपये 400/- प्रतिमाह प्रति लाभार्थी निवृत्तीवेतन राज्य शासनाकडून देण्यात येते. याच लाभार्थ्यांला केंद्र शासनाच्या इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्ती योजनेचे रुपये 200/- प्रति माह प्रति लाभार्थी निवृत्तीवेतन दिले जाते. यामुळे या लाभार्थ्यांना राज्य शासनाकडून रुपये 400/- व केंद्र शासनाकडून रुपये 200/- असे एकूण रुपये 600/- प्रति माह प्रति लाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळते. मात्र वरील गट ब योजनेतील लाभ मिळण्याकरिता अर्जदाराने एकदाच अर्ज भरावयाचा आहे.

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्तीवेतन योजना

या योजनेमध्ये ग्रामीण भागाकरिता दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या सर्वेक्षणानुसार व शहरी भागासाठी नगर विकास विभागाने दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांच्या घेतलेल्या सर्वेक्षणानुसार फक्त दारिद्र्य रेषेखालील 65 व 65 वर्षावरील सर्व व्यक्ती पात्र होतील. या लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून रुपये 200/- प्रति महा प्रति लाभार्थी निवृत्ती देण्यात येते. याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेमधून रुपये 400/- निवृत्तीवेतन मिळते. यामुळे या लाभार्थ्यांना राज्य शासनाकडून रुपये 400/- व केंद्र शासनाकडून रुपये 200/- असे एकूण 600/- प्रति महा प्रति लाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळते.

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना

दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव असलेल्या 40 ते 65 वर्षापेक्षा कमी वयोगटातील विधवा या योजनेतर्गत पात्र आहेत. त्यांना या योजनेमधून प्रति माह रुपये 200/- निवृत्तीवेतन देण्यात येते. याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधून प्रतिमाह रुपये 400/- निवृत्तीवेतन देण्यात येते.

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना

दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव असलेल्या 18 ते 65 वर्षापेक्षा कमी वयोगटातील 80 टक्क्यांपेक्षा जास्त अपंगत्व असलेले तसेच एक किंवा बहू अपंगत्व असलेले (दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त अपंगत्व) अपंग या योजनेमध्ये निवृत्तीवेतनास पात्र आहेत. त्यांना या योजनेमध्ये प्रति माह रुपये 200/- निवृत्तीवेतन देण्यात येते. याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेतर्गत प्रतिमाह रुपये 400/- निवृत्तीवेतन देण्यात येते.

राष्ट्रीय कुटुंब लाभ योजना

दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील 18 ते 64 वयोगटातील कमावत्या व्यक्तीचा (पुरुष अथवा स्त्री) अपघाती अथवा नैसर्गिक मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबियास एक रकमी रक्कम रुपये 20000/- इतके अर्थसहाय्य देण्यात येते. मृत्यूच्या दिनांकापासून 1 वर्षाच्या आत अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे.

अर्जासोबतची कागदपत्रे

- 1) अर्ज
- 2) दारिद्र्य रेषेखालील यादीत नाव समाविष्ट असल्याचा पुरावा
- 3) मृत्यूचा दाखला

आम आदमी विमा योजना

ग्रामीण भागातील 18 ते 59 वर्षे वयोगटातील भूमिहीन शेतमजुरांना या योजनेतर्गत लाभ देण्यात येतो. वार्षिक विम्याचा हप्ता प्रति लाभार्थी रुपये 200/- इतका असून केंद्र शासनामार्फत रुपये 100/- व राज्य शासनामार्फत रुपये 100/- इतका विम्याचा हप्ता भारतीय आयुर्विमा महामंडळाला देण्यात येतो. लाभार्थ्यांचा नैसर्गिक मृत्यू झाल्यास त्याच्या वारसाला रुपये 30000/- इतकी रक्कम देण्यात येते. त्याचप्रमाणे खालीलप्रमाणे घटना घडल्यास लाभार्थ्यांच्या वारसास / लाभार्थ्यांस रक्कम देण्यात येते.

1) अपघाती मृत्यू	रुपये 75,000/-
2) अपघातामुळे कायमचे अपंगत्व	रुपये 75,000/-
3) अपघातामुळे दोन्ही डोळे वा दोन्ही पाय गमावल्यास	रुपये 75,000/-
4) अपघातामुळे एक डोळा वा एक पाय गमावल्यास	रुपये 37,500/-

त्याचप्रमाणे लाभार्थ्यांच्या नववी ते बारावी इयत्तेत शिकणा-या दोन मुलांना रुपये 100/- प्रति महा विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

ज्या व्यक्तीकडे 2.5 एकर बागायती किंवा 5 एकर कोरडवाहू जमीन असेल, अशा व्यक्तीला या योजनेतर्गत भूमिहीन समजण्यात येते.

जिल्हा रेशीम कार्यालय

जिल्हा रेशीम कार्यालयामार्फत जिल्ह्यात रेशीम शेती संदर्भात शेतकऱ्यांसाठी खालील वैयक्तिक लाभाच्या योजना राबविण्यात येतात.

1 राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - सदर योजनेमध्ये शेतकऱ्यास प्रति एकर रू.20,000/- तीन वर्षात विभागून देण्यात येतात. प्रथम वर्षी 6 हजाराचे रोख स्वरूपात व 8 हजाराचे किटक संगोपन साहित्य देण्यात येते. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षी प्रत्येकी रुपये 3 हजार मजुरी अनुदान देण्यात येते. सदर योजनेमध्ये शेतकऱ्यास भाग घेण्यासाठी स्वतःच्या नावावर जमीन असणे आवश्यक आहे. त्यास 0.50 एकरापासून ते 5.00 एकरापर्यंत लाभ देण्यात येतो. योजनेचा लाभ घेण्यासाठी शेतकऱ्यास प्रति एकर प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षी अनुक्रमे 50 , 100 व 200 किलो ग्रॅम कोष उत्पादन घेणे आवश्यक आहे.

2 जिल्हा वार्षिक योजना - सदर योजनेमध्ये शेतकऱ्यास सवलतीच्या दराने रेशीम शेतीसाठी लागणारे अंडीपुंजाचा पुरवठा करण्यात येतो. जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचा राज्याबाहेर व राज्यांतर्गत अभ्यास दौरा आयोजित करून रेशीम शेतीची माहिती देण्यात येते. जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना रेशीम शेतीची माहिती देण्यासाठी प्रचार प्रसिध्दी या सदराखाली जिल्ह्यात शेतकरी मेळावे /चर्चासत्र /कार्यशाळा आयोजित केल्या जातात. नवीन तुतीची लागवड केलेल्या शेतकऱ्यांना विद्यावेतनासह प्रशिक्षण दिले जाते.

विकासाच्या दिशा (42)

3 आत्मा कार्यालयाच्या योजना - आत्मा कार्यालयाच्या आर्थिक सहकार्याने जिल्हयातील निवडक रेशीम शेतकऱ्यांसाठी , केंद्रीय रेशीम प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, केंद्रीय रेशीम मंडळ भारत सरकार, म्हैसूर, कर्नाटक राज्य येथे प्रशिक्षण आयोजित करण्यात येते. जिल्हयातील शेतकऱ्यांचा राज्याबाहेर व राज्यांतर्गत अभ्यास दौरा आयोजित करून रेशीम शेतीची माहिती देण्यात येते.

वरील योजनेमध्ये भाग घेण्यासाठी लागणारे अर्ज कार्यालयात उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. रेशीम उद्योगासाठी अर्ज करणाऱ्या शेतकऱ्यांना 7/12 उतारा, 8अ उतारा, राष्ट्रीयीकृत बँकेच्या पास बुकाची छायाप्रत, आधार कार्ड ची छायाप्रत इत्यादी माहिती व एकरी रुपये 500/- भरणे आवश्यक आहे.

संपर्क- जिल्हा रेशीम कार्यालय, पितळे कॉलनी, महागणपती मंदिरा शेजारी, नागापूर, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक:-0241-2428546 येथे संपर्क करण्यात यावा .

पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम

पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम सन 2008 पासून अंमलात आलेला आहे. केंद्रीय सूक्ष्म, लघु तसेच मध्यम उद्योग मंत्रालयातर्फे चालविण्यात येणारी ही योजना राज्यात खादी आणि ग्रामोद्योग आयोग, महाराष्ट्र खादी व ग्रामोद्योग मंडळ आणि जिल्हा उद्योग केंद्र यांच्यामार्फत राबविण्यात येत आहे.

उद्देश -

ग्रामीण व शहरी क्षेत्रातील गरजू लोकांना रोजगार व सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे.

ग्रामीण व शहरी बेरोजगार तरुण वर्गाला व पारंपरिक कारागिरांना एकत्रित करून स्थानिक पातळीवर स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे.

खेड्यापाड्यातून शहराकडे येणाऱ्या बेरोजगार युवकांचे व पारंपरिक कारागिरांचे स्थलांतर थांबविणे.

ग्रामीण भागातील रोजगार वाढीस मदत.

योजना राबविणाऱ्या यंत्रणा

खादी आणि ग्रामोद्योग आयोग

महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ

जिल्हा उद्योग केंद्र

योजनेचे कार्यक्षेत्र

ग्रामीण भाग - खादी व ग्रामोद्योग मंडळ व खादी आणि ग्रामोद्योग आयोग
ग्रामीण शहरी भाग - जिल्हा उद्योग केंद्र

ग्रामोद्योगाची व्याख्या

ज्या गावची लोकसंख्या 20,000 किंवा त्यापेक्षा जास्त नाही असे गाव

ग्रामीण क्षेत्रात निर्माण झालेला उद्योग

विजेच्या सहाय्याने किंवा विजेशिवाय चालणारा उद्योग ज्यामध्ये उत्पादनाची निर्मिती प्रक्रिया तसेच सेवा ह्या क्रिया होतात.

असा उद्योग ज्यामध्ये स्थिर भांडवली गुंतवणूक दर कामगारामागे रुपये 1 लाख आहे (वर्कशॉप , वर्कशेड तसेच फर्निचर)

प्रकल्प मर्यादा

उत्पादन प्रक्रिया असलेले उद्योग

- जास्तीत जास्त प्रकल्प किंमत रुपये 25 लाख

व्यवसाय व सेवा उद्योग

- जास्तीत जास्त प्रकल्प किंमत रुपये 10 लाख

आर्थिक मदतीचे स्वरूप

क्र.	लाभार्थीचा संवर्ग	स्वगुंतवणुक प्रकल्प किंमतीच्या	बँक कर्ज	ग्रामीण भागातील अनुदान	शहरी भागातील अनुदान
1	सर्वसाधारण संवर्गातील लाभार्थी	10 टक्के	90 टक्के	25 टक्के	15 टक्के
2	राखीव संवर्ग - अनुसूचित जाती - अनुसूचित जमाती - अल्पसंख्याक - इतर मागासवर्ग - महिला - माजी सैनिक - अपंग इत्यादी	05 टक्के	95 टक्के	35 टक्के	25 टक्के

योजनेचे पात्र लाभार्थी -

- 1) व्यक्ती (ग्रामीण कारागीर - उद्योजक)
- 2) 1860 च्या संस्था नोंदणी कायदान्वये नोंदणी झालेल्या संस्था
- 3) 1960 च्या सहकारी संस्था कायदान्वये नोंदणी झालेल्या संस्था
- 4) स्वयं सहाय्यता गट - बचत गट

पात्रतेच्या अटी

उत्पादन प्रक्रिया असलेल्या प्रकल्पामध्ये प्रकल्प किंमत रुपये 10 लाखापेक्षा जास्त असल्यास तसेच सेवा उद्योगामध्ये प्रकल्प किंमत रुपये 5 लाख असेल तर किमान शैक्षणिक पात्रता 8 वी पास असणे आवश्यक.

अर्जदाराचे किमान वय 18 वर्षे पूर्ण झालेले असावे.

अर्जदाराने केंद्र - राज्य शासनाच्या कोणत्याही योजनेमध्ये अनुदानाचा लाभ घेतलेला नसावा

केवळ नवीन उद्योजक, कारागीर, संस्था व बचत गट या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र आहेत.

आवश्यक कागदपत्रे

1) अर्ज दोन प्रतीमध्ये 2) प्रकल्प अहवाल दोन प्रतीमध्ये 3) शैक्षणिक पात्रतेचे दाखले 4) अनुभव अथवा प्रशिक्षण असल्यास त्या संबंधीचा दाखला 5) जातीचे प्रमाणपत्र (जिथे आवश्यक असेल तिथे) 6) मशिनरी- हत्यारे औजारे -दरपत्रक 7) ग्रामपंचायत ना हरकत दाखला 8) लोकसंख्येचा दाखला 9) ज्या जागेत व्यवसाय करणार त्या जागेची कागदपत्रे 10) जागा भाड्याची असल्यास भाडे करारपत्र 11) विद्युत पुरवठा उपलब्ध असल्याचा पुरावा (जिथे आवश्यक असेल तिथे) 12) बांधकाम असल्यास प्लॅन एस्टीमेट 13) उद्योजकाचे छायाचित्र 14) रेशनकार्ड 15) आधार कार्ड 16) रुपये 1 लाखापेक्षा जास्त प्रकल्प असल्यास त्यासाठी प्रकल्प अहवाल.

उद्योग समूह - 1) खनिज संपत्तीवर आधारित उद्योग 2) वन संपत्तीवर आधारित उद्योग 3) कृषी व अन्न प्रक्रिया उद्योग 4) पॉलीमर व रसायनांवर आधारित उद्योग 5) ग्रामीण आभियांत्रिकी तसेच अपारंपरिक उर्जेवर आधारित उद्योग 6) वस्त्रोद्योग 7) सेवा उद्योग.

खनिज संपत्तीवर आधारित उद्योग - कुंभार उद्योग, चुना उद्योग, दगड फोडणे-कोरणे- नक्षीकाम करणे व दगडापासून उपयोगी वस्तू तयार करणे, पाटी पेन्सिल बनविणे, प्लास्टर ऑफ पॅरिसच्या वस्तू तयार करणे, सरपणासाठी कोळसा तयार करणे, भांडी साफ करण्याची पावडर तयार करणे, सोने, चांदी, दगड आणि कृत्रिम धातूंपासून दागिने तयार करणे, गुलाल - रांगोळी तयार करणे, लाखेच्या बांगड्या तयार करणे, रंग वॉर्निश, डिस्टेम्पर तयार करणे, काचेची खेळणी तयार करणे, सजावटीसाठी काच कापणे, काच डिझायनिंग व पॉलिश करणे, रत्न कटाई करणे

वन संपत्तीवर आधारित उद्योग - हातकागद उद्योग, वह्या-रजिस्टर-लिफाफा इत्यादी लेखन सामुग्री तयार करणे, काथ तयार करणे, गोंद तयार करणे, आगपेटी व उदबत्ती तयार करणे, बांबू व वेत उद्योग, कागद प्लेटस व कागदाची इतर उत्पादने, झाडू निर्मिती, गूळ निर्मिती, फोटो फ्रेम तयार करणे, तागापासून वस्तू तयार करणे

कृषी व अन्न प्रक्रिया उद्योग - धान्य -डाळी -मसाले तयार करणे, शेवया तयार करणे, पीठ-तांदूळ गिरणी, तेल घाणी उद्योग, ताड-नीरा आणि अन्य ताड उद्योग, गुळ खांडसरी उद्योग, भारतीय मिठाई तयार करणे, रसवंती, मधमाशा पालन, फळ व भाजी प्रक्रिया, लोणची-पापड तयार करणे, तरटी-चटया व हार तयार करणे, औषधी वनस्पती संकलन, काजू प्रक्रिया, द्रोण व पत्रावळी तयार करणे, दुग्धजन्य पदार्थ बनविणे, पशुचारा व कुक्कुट खाद्य बनविणे,

पॉलीमर व रसायनांवर आधारित उद्योग- ग्रामीण चर्मोद्योग, अखाद्य तेल व साबण उद्योग, रबराच्या वस्तूंची निर्मिती, रेव्झीनपासून वस्तू - पी. व्ही. सी. इत्यादी, हस्तीदंत, शिंगे व हाडे या पासून वस्तू तयार करणे, टिकल्या, बिंदी बनविणे, मेहंदी तयार करणे, सुगंधी तेल तयार करणे, शॅम्पू तयार करणे, केश तेल निर्मिती, कपडे धुण्याचा साबण व पावडर तयार करणे, मेणबत्ती,

खडू कापूर तयार करणे.

ग्रामीण आभियांत्रिकी तसेच अपारंपरिक उद्योग - सुतार-लोहार काम, अॅल्युमिनियम उद्योग, गोबर गॅस प्लॅन्ट तयार करणे, गांडूळ खत निर्मिती, कागद पीन, क्लिप्स, सेफ्टी पीन, स्टोव्ह पीन इत्यादी तयार करणे, शोभेचे बल्ब, बाटल्या तयार करणे, छत्रीची जोडणी व उत्पादन करणे, सूर्य तथा वायू उर्जा उपकरणे बनविणे, संगीत वाद्य तयार करणे, पितळ - तांबे व कासे यापासून भांडी तयार करणे, रेडिओ व कॅसेट प्लेअर तयार करणे, स्टॅंबिलायझर तयार करणे, इलेक्ट्रॉनिक्स घडयाळ आणि अलार्म घडयाळ तयार करणे, लाकडावर कोरीव काम करणे, व कलात्मक फर्निचर तयार करणे, मोटार वाईडिंग, तारेच्या जाळी निर्मिती करणे, ग्रामीण वाहन- बैलगाडी, नाव, दुचाकी सायकल, रिक्षा इत्यादी तयार करणे.

वस्त्रोद्योग - लोकवस्त्र तयार करणे, होजियरी, शिवणकाम व तयार कपडे, कापडावरील नक्षीकाम, वैद्यकीय पट्टया बनविणे, खेळणी व बाहुल्या बनविणे, भरतकाम इत्यादी

सेवा उद्योग - धुलाई, केशकर्तन (सलून), नळकाम (प्लंबिंग), विद्युत व इलेक्ट्रॉनिक्स वस्तूंची दुरुस्ती व देखभाल, डिझेल इंजिन व पंपसेट दुरुस्ती, टायर दुरुस्ती, कीटकनाशक व फवारे यांच्या पंपसेटची दुरुस्ती, मंडप डेकोरेशन व लाऊडस्पीकर ध्वनीवर्धक यंत्रे भाड्याने देणे, बॅटरी चार्जिंग, कलात्मक फलक रंगविणे, सायकल दुरुस्ती दुकान, गवंडी काम, ढाबा (मद्य विरहीत) चहा स्टॉल, बॅन्ड पथक इत्यादी.

नकारात्मक उद्योगांची सूची - मद्याशी संबंधित उद्योग, मांस, मच्छी, पशुपालन, वराहपालन, शेती लागवड, रिक्षा, टेम्पो, वाहन व्यवसाय, कुक्कुटपालन, पान-तंबाखू, गुटखा सारखे उत्पादन अथवा व्यवसाय, पर्यावरणास घातक असलेला कोणताही उद्योग अथवा व्यवसाय इत्यादी उद्योगासाठीचे लाभार्थी अपात्र समजले जातील.

अर्ज करण्याची आणि अर्जदार निवडीची पध्दत -

अर्जदार खादी व ग्रामोद्योग आयोग, महाराष्ट्र राज्य खादी ग्रामोद्योग मंडळ व जिल्हा उद्योग केंद्र यापैकी कोणत्याही कार्यालयात विहित नमुन्यातील अर्ज सादर करू शकतील.

सदर अर्ज जिल्हास्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या संबंधित जिल्हयाच्या जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय कार्यबल समितीसमोर छाननी करिता ठेवणे.

सदर समितीने निवड केलेल्या पात्र लाभार्थ्यांच्या प्रकल्पांसाठी बँकांकडे शिफारस करणे.

अनुदान देण्याची कार्यपध्दती -

बँकेने कर्ज मंजूरी देऊन पहिला हप्ता वितरण करणे आवश्यक आहे.

पहिला हप्ता वितरण करून अर्थसहाय्य मंजूर केलेल्या बँकेच्या शाखेने नोडल बँकेकडे अनुदानाची मागणी करणे.

संबंधित नोडल बँकेने अर्थपुरवठा करणा-या शाखेकडे अनुदानाची रक्कम वर्ग करणे.

अर्थसहाय्य मंजूर करणा-या शाखेने संबंधित लाभार्थ्यांच्या नावाने तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी (टीडीआरमध्ये) अल्प मुदत ठेवीत बिनव्याजी सदर रक्कम गुंतवणे.

प्रत्यक्ष उद्योगाची उभारणी झाल्यानंतर म्हणजे कर्जाचा योग्य विनियोग तसेच अपेक्षित रोजगार निर्मिती झाल्यानंतर अर्जदाराच्या नावाने अल्प मुदतीमध्ये ठेवण्यात आलेल्या अनुदानाच्या रक्कमेचे कर्जखाती समायोजन करणेसाठी संबंधित यंत्रणेकडून परवानगी दिली जाईल.

बँक व्याजाची आकारणी -

बँकेमार्फत व्याजाची आकारणी रिझर्व्ह बँकेच्या वेळोवेळी अंमलात येणा-या धोरणाप्रमाणे राहिल.

बँकेकडून व्याज आकारणी ही अर्जदाराची स्व:गुंतवणूक आणि (मार्जिन मनी) शासन अनुदान वजा जाता उर्वरित रकमेवर केली जाईल.

उद्योजकता विकास प्रशिक्षण

योजनेमध्ये ज्या लाभार्थ्यांस बँकेकडून अर्थसहाय्य मंजूर झाले आहे. त्यांनी खादी ग्रामोद्योग आयोगाने मान्यता दिलेल्या संस्थेकडे उद्योजकता विकास प्रशिक्षण घेणे बंधनकारक राहिल. प्रशिक्षणाचा कालावधी सेवा उद्योगाकरिता 3 दिवस आणि उत्पादन प्रक्रियेमधील उद्योगाकरिता 15 दिवस राहिल.

बाजारपेठेसाठी सहाय्य -

या योजनेचा लाभ घेतलेल्या उद्योजकांनी उत्पादित केलेल्या वस्तूंना बाजारपेठ मिळावी म्हणून खालीलप्रमाणे उपाय योजना केल्या जातात.

प्रदर्शने - आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय तसेच राज्यस्तर आणि जिल्हास्तरावर प्रदर्शने भरवून उद्योजकांच्या वस्तूंना, मालाला प्रसिध्दी देण्यासाठी प्रयत्न केले जातात.

परदेशात वस्तू पाठविण्यासाठी (एक्सपोर्ट) खादी ग्रामोद्योग आयोगाकडे मंडळाकडून शिफारस केली जाते.

खादी ग्रामोद्योग आयोगाने मान्यता दिलेल्या विक्री केंद्रांमध्ये वस्तूंना बाजारपेठ मिळण्यासाठी सहकार्य केले जाते.

राज्य शासनाने खादी ग्रामोद्योग मंडळाकरिता ज्या वस्तूंचे आरक्षण केले आहे. त्या वस्तूंचा पुरवठा उद्योजकांमार्फत शासकीय व निमशासकीय कार्यालयांना केला जातो.

उद्योजक कारागीर मदत योजना

शासनाच्या 20 कलमी कार्यक्रमांतर्गत कलम 11 अ अन्वये अनुसूचित जाती व नवबौध्द समाज घटकातील दारिद्र्य रेषेखालील लाभधारकांना रोजगार उपलब्ध करून देवून त्यांना दारिद्र्यरेषेच्यावर आणण्याकरीता या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी सुरु आहे. अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकातील लाभधारकांना त्यांच्या ग्रामोद्योग उभारणीकरीता त्यांचे गरजे इतपत वित्तसहाय्य वित्तीय संस्थाकडून उपलब्ध करून देते. सदर कर्जावर मंडळामार्फत विशेष केंद्रीय सहाय्यातून रक्कम रुपये 10 हजार पर्यंत अथवा मंजूर कर्जाच्या 50 टक्क्यांपैकी कमी असणारी रक्कम लाभधारकास अनुदान स्वरूपात मंजूर करण्यात येते. यासाठी उत्पन्नाची मर्यादा ग्रामीण भागासाठी रुपये 40, 500/- व शहरी भागासाठी रुपये 51, 500/- अशी आहे.

पात्र घटक -

1. उमेदवार अनुसूचित जाती व नवबौध्द समाज घटकातील असावा.
त्याचे स्वतःचे नावे सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र असावे.
2. लाभधारक उमेदवार हा दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील असावा.
शासन अहवालात दारिद्र्यरेषेचे अलिकडील प्रमाणपत्र त्यांचे नाव असावे.
3. अर्जदार उमेदवारांने यापूर्वी अन्य कार्यालयाच्या माध्यमातून बँक कर्ज तसेच शासकीय अनुदानाचा फायदा घेतलेला नसावा. विहित नमुन्यातील प्रतिज्ञापत्र मंडळास करून द्यावे लागेल. जात प्रवर्गानुसार त्या त्या महामंडळाकडून शासकीय अनुदानाचा फायदा घेतला नसल्याचे प्रमाणपत्र प्रस्तावासोबत दाखल करावा लागेल.

4. अर्जदार उमेदवार हा 18 ते 45 या वयोगटातील असावा.
5. जो व्यवसाय सुरु करणार आहे त्या संबंधी प्रशिक्षण / अनुभव असावा.
6. मंडळाचे अटी शर्तीत पात्र ठरणा-या उमेदवारांचे कर्ज मागणी प्रस्ताव केवळ राष्ट्रीयीकृत बँकेकडे निर्धारित करून दिलेल्या लक्षांक मर्यादेस अधीन राहून (1: 2 प्रमाणात) रुपये 50 हजाराचे एकूण प्रकल्प राशीचे कमालतम मर्यादेस अधीन राहून पाठविले जातील. बँकेने कर्ज मंजूर करून वाटप केल्यावर सदर कर्जावर विशेष केंद्रीय सहाय्यातून रक्कम रुपये 10 हजार पर्यंत अथवा मंजूर कर्जाच्या 50 टक्के पैकी कमी असणारी रक्कम लाभधारकास अनुदान स्वरूपात मंजूर करण्यात येईल.

आवश्यक कागदपत्रे - (दोन प्रतीत सादर करावे)

1. विहित नमुन्यातील कर्ज मागणी अर्ज व अर्जदार उमेदवाराचे दोन फोटो
2. रहिवाशी प्रमाणपत्र, ग्रामपंचायत ना हरकत प्रमाणपत्र
3. रेशनकार्ड / मतदार ओळखपत्र/ आधार कार्ड
4. शैक्षणिक प्रमाणपत्र / जन्म तारीख दाखला / अनुभव प्रमाणपत्र
5. व्यवसायासाठी लागणारी हत्यारे / औजारे / मशिनरीचे दरपत्रक
6. उद्योग ज्या ठिकाणी उभारणार त्या जागेचे कागदपत्रे, नमुना 8 चा उतारा / पी आर कार्ड / भाडे करार पत्र
7. जात प्रमाणपत्राची प्रमाणित सत्यप्रत
8. दारिद्र्यरेषेच्या कार्डची छायाप्रत प्रत
9. तालुका ग्रामोद्योग संघाचा ना देय दाखला.
10. उद्योजकाचे विहित नमुन्यातील प्रतिज्ञापत्र
11. सन 2015-16 या वर्षाचा तहसीलदार यांचा मूळ उत्पन्नाचा दाखला

संपर्क

महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ

द्वारा - जिल्हा उद्योग केंद्र, स्टेशन रोड, अहमदनगर (दूरध्वनी क्रमांक 0241-2353410)

ग्रंथालय अर्थसहाय्य योजना

योजनेचे नांव - मध्यवर्ती, जिल्हा व तालुका ग्रंथालयांना अर्थसहाय्य योजना
योजनेची माहिती -

दरवर्षी मे - जून महिन्यामध्ये जिल्हयातील नोंदणीकृत नवीन सार्वजनिक ग्रंथालयांकडून शासनमान्यता व अनुदान मिळण्यासाठी प्रस्ताव मागविण्यात येतात. सदर प्रस्तावांची छाननी करून निकष पात्र ग्रंथालयांची तपासणी करण्यात येते. अटीची पूर्तता करणा-या ग्रंथालयांची शासनमान्यतेसाठी ग्रंथालय संचालक, मुंबई यांच्याकडे शिफारस करण्यात येते. सदर ग्रंथालयांना प्रथम ड वर्गाचा दर्जा देण्यात येतो. शासनमान्यता प्राप्त ग्रंथालयांना त्यांच्या मागील वर्षाच्या खर्चावर 90 टक्के व कमाल रुपये 30 हजार वार्षिक अनुदान देण्यात येते. पाच वर्षांचा प्लॅन पूर्ण झाल्यानंतर सदर ग्रंथालयांना योजनेत्तर निधीतून अनुदान देण्यात येते.

योजनेचे निकष -

1. नोंदणीकृत ग्रंथालय एक वर्षासाठी संस्थेने चालविले पाहिजे.
2. ग्रंथालयात 25 हजार रुपये किंमतीचे 300 ग्रंथ असणे आवश्यक आहे.
3. ग्रंथालयात 4 दैनिके, 6 नियतकालिके वर्गणी भरून घेणे आवश्यक आहे.
4. ग्रंथालयासाठी सार्वजनिक ठिकाणी किमान 150 चौ. फूट बांधलेली खोली असावी.
5. ग्रंथालयात पुरेसे फर्निचर असावे.
6. किमान 26 च्या वर वर्गणीदार वाचक सभासद असावेत.
7. ग्रंथालय दररोज किमान 4 तास उघडे असावे.
8. प्रथम ग्रंथालय 500 च्या वर, दुसरे ग्रंथालय 10 हजारच्यावर, तिसरे ग्रंथालय 25 हजार च्यावर व एक लाखास 4 अशी लोकसंख्येची अट आहे.
9. संस्थेचे कार्यकारी मंडळ स्थानिक असावे.
10. विहित नमुन्यातील अर्ज व सोबत रुपये 500/- प्रक्रिया शुल्क चलन भरून 30 जून पूर्वी

अर्ज या कार्यालयात सादर करणे आवश्यक आहे.

अर्ज करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे -

संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र, घटनेची साक्षांकित प्रत, लोकसंख्येचे प्रमाणपत्र, ग्रंथालयात येणा-या दैनिके व नियतकालिकांची यादी, ग्रंथांची यादी, जागा भाड्याची असल्यास भाडे करारनामा, फर्निचरची यादी मागील वर्षाचा ऑडिट रिपोर्ट इत्यादी

संपर्क -

जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी, जिल्हा ग्रंथालय कार्यालय, त्रिवेणी बंगला, भुतकरवाडी, सावेडी, महालक्ष्मी उद्यानजवळ, अहमदनगर (दूरध्वनी क्रमांक 0241- 2430180)

**हृदयविकार, किडनी, कॅन्सर या सारख्या दुर्धर आजारासाठी
जिल्हा परिषद सेस मधून आर्थिक मदत**

उद्देश - ग्रामीण भागातील लोकांना या योजनेचा लाभ मिळावा.

लाभार्थी निवड कार्यपध्दती -

- लाभार्थ्यांचा अर्ज
- 20 हजार पर्यन्त तहसीलदार उत्पन्नाचा दाखला
- संबंधित आजारासाठी प्राधिकृत शासनमान्य हॉस्पिटल खर्चाचे प्रमाणपत्र
- ग्रामीण भागातील रहिवाशी असल्याचा ग्रामपंचायत रहिवाशी दाखला
- रेशनकार्डची छायांकित प्रत

उपरोक्त कागदपत्राची छाननी करुन पात्र लाभार्थ्यांना हृदयविकार, किडनी व कॅन्सर या आजारासाठी प्रती रुग्ण रक्कम रुपये 15 हजार मंजूर केले जाते.

जिल्हा परिषदेचे अध्यक्ष, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे मंजूरीने सदर धनादेश तालुका आरोग्याधिकारी यांचेमार्फत लाभार्थ्यांना अदा करण्यात येतो.

संपर्क - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

जननी सुरक्षा योजना

या योजनेचा लाभ दारिद्र्य रेषेखालील तसेच अनुसूचित जाती व जमातीतील मातांना देण्यात येतो. ग्रामीण व शहरी भागातही ही योजना चालू आहे.

योजनेची माहिती

ग्रामीण क्षेत्रामध्ये बाळंतपणासाठी शासकीय आरोग्य संस्थेमध्ये किंवा मानांकित खाजगी आरोग्य संस्थेत लाभार्थी प्रसूतीसाठी दाखल झाल्यावर प्रसूतीनंतर 7 दिवसाचे आत रुपये 700/- एक रकमी अनुदान धनादेशाद्वारे देण्यात येते.

शहरी क्षेत्रामध्ये बाळंतपणासाठी शासकीय / स्थानिक / मानांकित आरोग्य संस्थेत लाभार्थी प्रसूतीसाठी दाखल झाल्यावर प्रसूतीनंतर 7 दिवसाचे आत रुपये 600/- एक रकमी अनुदान धनादेशाद्वारे देण्यात येते.

बाळंतपण घरी झाल्यास रुपये 500/- एक रकमी अनुदान धनादेशाद्वारे देण्यात येते.

शासकीय अथवा खाजगी संस्थेत प्रसूती काळात सिझेरीयन शस्त्रक्रिया करावयाची झाल्यास व त्यासाठी शासकीय रुग्णालयात तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी यांची सेवा उपलब्ध नसल्यास खाजगी तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी यांना त्यांची सेवा देण्यासाठी जास्तीत-जास्त रुपये 1 हजार 500/- रुपये मानधन किंवा शस्त्रक्रिया खाजगी मानांकित रुग्णालयात झाल्यास रुपये 1 हजार 500/- अनुदान लाभार्थ्यास देण्यात येते.

आवश्यक कागदपत्रे -

- 1) अर्जदार अनुसूचित जाती व जमातीचा असल्याचा दाखला. तसेच लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असल्यास दारिद्र्यरेषेचा दाखला.
- 2) गरोदरपणातील (लसीकरणाचा) नोंदणी कार्ड
- 3) जननी सुरक्षा योजनेचे नोंदणी कार्ड.
- 4) रहिवासी दाखला.

वरील पूर्ण भरलेली कागदपत्रे शासकीय संस्था, मानांकित खाजगी संस्था येथे प्रसूतीच्या वेळी देणे आवश्यक आहे.

संपर्क -

आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241-2323752)

सावित्रीबाई फुले कन्या कल्याण योजना

दारिद्र्य रेषेखालील जोडप्यांना मुलगा नसतांना एक किंवा दोन मुलींच्या जन्मानंतर कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया करुन घेतल्यास त्यांच्या मुलींकरीता प्रोत्साहनात्मक योजना आहे. ही योजना 1 एप्रिल 2007 पासून खालीलप्रमाणे फक्त दारिद्र्य रेषेखालील नोंद झालेल्या कुटुंबातील लाभार्थ्यांनाच देय आहे.

योजनेचे स्वरूप -

- अ) एका मुलीवर शस्त्रक्रिया केलेल्या व्यक्तीस 2 हजार रुपये रोख व मुलीच्या नावे रुपये 8 हजारचे राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र
- ब) दोन मुलींनंतर शस्त्रक्रिया केलेल्या व्यक्तीस 2 हजार रुपये रोख व प्रत्येक मुलीच्या नावे रुपये 4 हजार या प्रमाणे 8 हजार रुपयांचे राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र.

अटी व शर्ती -

सदर योजनेचा लाभ फक्त महाराष्ट्र राज्य आधिवासी (Domiciled) कुटुंबांनाच देय राहिल.

लाभार्थी हा दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादी मधीलच असावा.

पती किंवा पत्नीने केलेली कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया राज्यातील शासनमान्य संस्था अथवा नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिक रुग्णालयात 1 एप्रिल, 2007 रोजी अथवा त्यानंतर केलेली असावी.

पती व पत्नी या पैकी कोणीही यापूर्वी निर्बिजीकरण शस्त्रक्रिया केलेली नसावी.

सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांना फक्त एक मुलगी अथवा दोन मुलीच असाव्यात. परंतू मुलगा मात्र नसावा.

सदर योजनेच्या अर्जाचा नमुना प्राथमिक आरोग्य केंद्र / तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालयाकडे विनामूल्य मिळेल.

वरील अटी व शर्तीची पूर्तता होत नसल्यास असे अर्ज अपात्र ठरविण्यात येतील. एक मुलगी असल्यास मुलीचे वय 1 वर्षे पूर्ण झाल्यानंतरच व दोन मुली असल्यास दुस-या मुलीचे वय 1 वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर अर्ज वरील ठिकाणी मिळतील. लाभार्थ्यांने शस्त्रक्रिया केल्यापासून 3 वर्षांचे आत अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे.

संपर्क -

आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241-2323752)

राष्ट्रीय कुटुंब कल्याण योजना

या योजनेमध्ये कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया करून घेणा-या लाभार्थ्यांस प्रोत्साहनपर लाभ दिला जातो. स्त्री शस्त्रक्रिया, दारिद्र्य रेषेखालील स्त्री शस्त्रक्रिया व पुरुष शस्त्रक्रिया यासाठी लाभ खालील प्रमाणे दिला जातो.

पुरुष शस्त्रक्रिया (सर्व) केंद्र शासन - 1100/- राज्य शासन - 351/- एकूण रुपये - 1451/-	स्त्री शस्त्रक्रिया दारिद्र्य रेषेखालील / एस.टी. / एस.सी. साठी रुपये 600/-	स्त्री शस्त्रक्रिया दारिद्र्य रेषेवरील रुपये 250/-
--	---	--

मातृत्व अनुदान योजना

अहमदनगर जिल्हयामध्ये अकोले हा एकमेव आदिवासी तालुका असून मातृत्व अनुदान ही योजना नवसंजीवनी योजना या कार्यक्षेत्रात राबविण्यात येते. अकोले तालुक्यामधील 124 गावांचा या योजनेत समावेश होतो.

योजनेचे निकष -

- 1) अनुसूचित जमाती मधील गरोदर मातांना 3 अपत्यापर्यंत या योजने अंतर्गत रुपये 400/-
(धनादेशाद्वारे) प्रसूतीनंतर देण्यात येतात. तसेच गरोदरपणात रुपये 400/- ची औषधे देण्यात येतात.
- 2) ही योजना फक्त आदिवासी भागातील गरोदर मातांसाठीच राबविण्यात येते.
- 3) सदर योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी 12 आठवड्यांचे आत गरोदर मातेची नोंदणी आरोग्य उपकेंद्र / प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या ठिकाणी होणे आवश्यक आहे.
- 4) गरोदर मातांना शासकीय व खाजगी मानांकित संस्थेमध्ये प्रसूती झाल्यावरच लाभ देण्यात येतो.

संपर्क - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

शेतीसाठी अर्थसहाय्य

योजनेचे स्वरूप-

दारिद्र्य रेषेखालील अथवा विहित उत्पन्न मर्यादे खालील अनुसूचित जाती उपयोजनेतर्गत अनुसूचित जाती/ नवबौध्द शेतक-यांना व आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील तसेच आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतक-यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य.

लाभार्थी निवडीचे निकष -

- 1) लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा. लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील नसल्यास अनुसूचित जाती उपयोजनेतर्गत लाभासाठी रुपये 50 हजाराच्या आत व आदिवासी उपयोजनेतर्गत लाभासाठी रुपये 25 हजारच्या आत उत्पन्न असल्याचा दाखला तहसीलदार यांचेकडून घेणे आवश्यक आहे.
- 2) शेतक-यांचे स्वतःच्या नावावरील क्षेत्र 0.06 हेक्टर किंवा त्यापेक्षा कमी असावे.
त्याबाबतचा 7 / 12 व 8 अ चा उतारा आवश्यक आहे.
- 3) सक्षम प्राधिका-यांकडून प्राप्त जातीचा दाखला असणे आवश्यक आहे.
- 4) यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.
- 5) कार्यालयाने विहित नमुन्यात पुरविलेला अर्ज कागदपत्रांची पूर्तता करून सादर करणे आवश्यक आहे.

अनुदान रक्कम तपशील

क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान मर्यादा रुपये
1	जमीन सुधारणा (1 हेक्टर मर्यादेत)	100	मृद संधारण निकषानुसार एक हेक्टर क्षेत्राकरिता रुपये 40,000/- च्या मर्यादेत
2	प्रात्याक्षिकासाठी निविष्ठा वाटप (1 हेक्टर मर्यादेत)	100	रुपये 5,000/- च्या मर्यादेत
3	पीक संरक्षण / शेतीची सुधारीत अवजारे	100	रुपये 10,000/- च्या मर्यादेत
4	बैलजोडी / रेडेजोडी	100	रुपये 30,000/- च्या मर्यादेत
5	बैलजोडी	100	रुपये 15,000/- च्या मर्यादेत
6	जुनी विहीर दुरुस्ती	100	रुपये 30,000/- च्या मर्यादेत
7	इनवेल बोअरिंग	100	रुपये 20,000/- च्या मर्यादेत नाबार्डच्या निकषानुसार
8	पाईप लाईन	100	300 मीटरपर्यन्त नाबार्डच्या निकषानुसार रुपये 20,000/- च्या मर्यादेत
9	पंप संच	100	रुपये 20,000/- च्या मर्यादेत
10	नवीन विहीर	100	रुपये 70,000/- ते रुपये 1.00.000/- च्या मर्यादेत (रोहयो अंतर्गत जवाहर विहीर निकषानुसार)
11	शेत तळे	100	रुपये 35,000/- मृद संधारण निकषानुसार
12	परसबाग कार्यक्रम	100	रुपये 200/- प्रती लाभार्थी (फलोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)
13	तुषार / ठिबक सिंचन संच पुरवठा	100	रुपये 25,000/- प्रति हेक्टर मर्यादा
14	ताडपत्री	100	रुपये 10,000/- प्रति लाभार्थी

संपर्क-

कृषि अधिकारी (अनुसूचित जाती उपयोजना) कृषि विभाग, पंचायत समिती
तसेच गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती (दूरध्वनी क्रमांक 0241 - 2343693)

बायोगॅस संयंत्र

इंधन समस्या हा सध्या परवलीचा शब्द बनला आहे. या समस्येवर मात करण्यासाठी पर्यायी स्रोताचा विचार करण्यात येत आहे. दैनंदिन घरगुती स्वयंपाकाच्या व तत्सम बाबींसाठी सध्या लाकूड, गॅसचा मोठया प्रमाणात वापर करण्यात येत आहे. परंतु या स्रोताच्या वापराला मर्यादा आहेत. शेतीप्रधान देशाचा विकास नद्या, नाले, द-या- खोरी आणि जंगले या साधन संपत्तीवर आणि प्रगत शेतीवर अवलंबून आहे. अमर्याद जंगलतोड थांबविण्यासाठी जनतेला पर्यायी इंधन उपलब्ध होणे जरूरीचे आहे. पर्यायी उर्जा स्रोत म्हणून बायोगॅस संयंत्राचा प्रसार व बांधकामासाठी केंद्र शासनामार्फत सन 1981 पासून देशभर राष्ट्रीय बायोगॅस विकास कार्यक्रम हा महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प राबविण्यात येत आहे.

लाभार्थी निवड -

- 1) विहित नमुन्यातील अर्ज
- 2) लाभार्थीचे नाव 7 /12 व 8 अ उतारा असावा
- 3) ग्रामसेवकाचा रहिवाशी दाखला
- 4) अर्जदाराकडे पशुधन असणे आवश्यक आहे
- 5) बायोगॅस संयंत्रासाठी (बांधकामासाठी) जागा उपलब्ध असावी

योजनेतर्गत अनुदानाचे स्वरूप -

अर्जदाराने प्रशिक्षित गवंड्याकडून बायोगॅस संयंत्र बांधल्यानंतर विहित नमुन्यात आवश्यक कागदपत्रांसह परिपूर्ण प्रस्ताव पंचायत समितीकडे सादर करावा. प्रस्तावास मंजूरी दिल्यानंतर पुढीलप्रमाणे अनुदान मिळते.

अल्पभूधारक शेतक-यास रुपये 3500/-, बहुभूधारक शेतक-यास रुपये 2700/- अनुदान मिळते. तसेच बायोगॅस संयंत्र शौचालयास जोडण्यात आल्यास प्रोत्साहन म्हणून रुपये 500/- जास्तीचे अनुदान देण्यात येते.

संपर्क -

कृषि अधिकारी (अनुसूचित जाती उपयोजना) कृषि विभाग, पंचायत समिती तसेच गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती (दूरध्वनी क्रमांक 0241 - 2343693)

कुस्तीगीर मानधन योजना

राज्यातील कुस्ती कलेची परंपरा जोपासण्यासाठी तसेच कुस्तीगीरांच्या गुणांचा विकास होण्याच्या दृष्टिने त्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी मानधन देण्याची योजना राबवण्यात येते.

निकष -

महाराष्ट्र राज्य कुस्तीगीर परिषदेमार्फत आयोजित कुस्ती अधिवेशनातील माती व गादीवरील (वजन गट निहाय) प्रथम सहा क्रमांकाच्या प्रावीण्य प्राप्त कुस्तीगीरांना तसेच सहा क्रमांकानंतरच्या सहभागी होणा-या सर्व कुस्तीगीरांना या योजनेचा लाभ मिळतो. अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही.

संपर्क -

जिल्हा क्रीडा अधिकारी, अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241- 24 70415)

क्रीडा शिष्यवृत्ती योजना

राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर शालेय, ग्रामीण (पायका) व महिला क्रीडा स्पर्धेत सहभागी व प्रावीण्य प्राप्त राज्यातील खेळाडूंना शिष्यवृत्ती दिली जाते.

निकष -

राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर शालेय, ग्रामीण (पायका) व महिला क्रीडा स्पर्धेत सहभागी व प्रावीण्य मिळविणा-या खेळाडूंना या योजनेचा लाभ मिळतो. अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही.

संपर्क

जिल्हा क्रीडा अधिकारी, अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241- 24 70415)

वयोवृद्ध खेळाडू मासिक मानधन

महाराष्ट्रात राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अतुलनीय कामगिरी केलेल्या वयोवृद्ध खेळाडूंना तसेच हिंद केसरी, रुस्तुमे हिंद, भारत केसरी, महान भारत केसरी, महाराष्ट्र केसरी किताब प्राप्त कुस्तीगीरांना दरमहा मासिक मानधन दिले जाते.

निकष -

राष्ट्रीय स्तरावर 5 वर्षे सहभाग किंवा 3 वर्षे सहभाग घेऊन प्रावीण्य प्राप्त खेळाडूंना महाराष्ट्रात राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अतुलनीय कामगिरी तसेच हिंद केसरी, रुस्तुमे हिंद, भारत केसरी, महान भारत केसरी, महाराष्ट्र केसरी किताब प्राप्त असणारे कुस्तीगीर या योजनेस पात्र.

आवश्यक कागदपत्रे -

विहित नमुन्यातील अर्ज, तहसील कार्यालयाचा उत्पन्नाचा दाखला, हयातीचा दाखला, बँक खातेची माहिती अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

संपर्क

जिल्हा क्रीडा अधिकारी, अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241- 2470415)

अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना (सर्व मुला-मुलींसाठी)

अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती योजनेसाठी

1. विद्यार्थी इयत्ता 1 ली ते इयत्ता 10 वी मध्ये शिकत असावा.
2. मुस्लीम, बौद्ध, जैन, पारशी, ख्रिश्चन समाजाचा असावा.
3. पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 1 लाखापेक्षा कमी असावे.
4. विद्यार्थ्याला मागील परीक्षेत 50 टक्के गुण असावे.
5. राष्ट्रीय बँकेत खाते असावे.

लाभ - एक वर्षात 1 हजार रुपये शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

पध्दत - विद्यार्थ्यांचा ऑनलाईन फॉर्म शाळांनी भरून शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे पाठवावा

संपर्क - शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर

मुलींना प्रोत्साहन भत्ता

इयत्ता 9 वी च्या अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या मुलींना प्रोत्साहन भत्ता

1. विद्यार्थिनी इयत्ता 9 वी मध्ये शिकत असावी.
2. विद्यार्थिनी अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीची प्रवर्गातील असावी.
3. राष्ट्रीय बँकेत खाते असावे.

लाभ - 3000/- रुपये विद्यार्थिनीच्या बँक खात्यात जमा केले जातात.

पध्दत - माध्यमिक शाळांनी सदर विद्यार्थिनींचे प्रस्ताव प्रपत्र 1,2,3 मध्ये तालुक्याच्या गट शिक्षण अधिकारी कार्यालयात सादर करावेत.

संपर्क -

शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद , अहमदनगर

आम आदमी विमा शिष्यवृत्ती योजना (मुला- मुलींसाठी)

अटी -

1. विद्यार्थी इयत्ता 9 वी ते इयत्ता 12 वी शिकत असावा.
2. विद्यार्थ्यांच्या पालकांची जमीन बागायत एक हेक्टर, जिरायत दोन हेक्टर किंवा भूमिहीन असावा.
3. शासनामार्फत विद्यार्थ्यांच्या पालकांची आम आदमी विमा पॉलिसी काढलेली असावी.
4. राष्ट्रीय बँकेत खाते असावे.

लाभ - वर्षाला 1 हजार रुपये लाभ मिळतो.

पध्दत - शाळेने ऑनलाईन अर्ज भरावे.

संपर्क - शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर

कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा)

- 1) योजनेचे नाव - कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा)
- 2) योजनेची माहिती -
- अ) शेतकरी प्रशिक्षण - 1) आंतर राज्य - रुपये 1 हजार 250/- प्रति शेतकरी प्रति दिन
2) राज्यांतर्गत - रुपये 1 हजार प्रति शेतकरी प्रति दिन
3) जिल्हयांतर्गत - रुपये 250/- प्रति शेतकरी प्रति दिन
- ब) कृषि प्रात्यक्षिके - रुपये 4 हजार प्रति प्रात्यक्षिक / एकर
संलग्न विभाग- रुपये 4 हजार प्रति प्रात्यक्षिक / एकर
- क) शेतकरी अभ्यास दौरा - 1) आंतर राज्य - रुपये 800/- प्रति शेतकरी प्रति दिन
2) राज्यांतर्गत - रुपये 400/- प्रति शेतकरी प्रति दिन
3) जिल्हयांतर्गत - रुपये 300/- प्रति शेतकरी प्रति दिन
- ड) विस्तार कार्यक्रम ए.सी.ए.बी.सी मार्फत राबविणे
- इ) शेतकरी मित्र - प्रत्येकी 14 तालुक्यातील 2 गावांसाठी 1 या प्रमाणे एकूण 791 शेतकरी मित्र रुपये 6 हजार प्रति शेतकरी मित्र
- 3) योजनेचे निकष - यथार्थदर्शी कृषि संशोधन विस्तार आराखडयातील गॅप व कॉन्स्ट्रेंट नुसार
- 4) आवश्यक कागदपत्रे -
- 1) शेतकरी बचत गटाचे प्रमाणपत्र
2) शेतकरी बचत गटाचा सदस्य असल्याबाबत प्रमाणपत्र
3) लाभार्थ्यांचे सात बारा / आठ अ चे उतारे, उतारे नसल्यास जमीन मालकाच्या कुटुंबातील सदस्य असल्याचे प्रमाणपत्र
- संपर्क**
प्रकल्प संचालक, कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा), अहमदनगर
(दूरध्वनी क्रमांक 0241-2430551)
संबंधित तालुक्याचे तालुका कृषि अधिकारी

पंतप्रधान जन धन योजना

- 1) ' शून्य ' बॅलन्स ने खाते उघडले जाते.
- 2) रुपे कार्ड दिल्यानंतर ते कार्यान्वित करणे गरजेचे आहे.
- 3) खात्यामध्ये 30 दिवसातून एकदा व्यवहार करणे गरजेचे.
- 4) खात्यामध्ये 6 महिन्यांच्या कालावधीत समाधानकारक व्यवहार झाल्यास रुपये 5 हजार पर्यंत ओव्हरड्राफ्टची सुविधा. कर्जावर बँकेच्या नियमाप्रमाणे व्याज आकारण्यात येऊन त्या कर्जाची व्याजासहित परतफेड करावयाची आहे.
- 5) 1 लाखापर्यंत दुर्घटना विम्याचे संरक्षण व ज्या खातेधारकाने 26 जानेवारी 2015 पूर्वी खाते उघडले असल्यास रुपये 30 हजार पर्यंत जीवन विम्याचे संरक्षण (वारसांना) उपलब्ध. त्यासाठी वारसाची नोंद करणे आवश्यक आहे.
- 6) आधारकार्डची नोंद करणे आवश्यक. आधारकार्ड सध्या उपलब्ध नसल्यास खाते उघडता येईल परंतु नंतर आधारकार्ड काढून घेणे व त्याची नोंद जन धन खात्यावर करणे गरजेचे आहे.
- 7) पूर्वीचे खाते असल्यास पुन्हा दुसरे खाते उघडण्याची आवश्यकता नाही. तेच खाते पंतप्रधान जन धन योजनेसाठी परिवर्तित करता येईल. त्यासाठी बँकेला लेखी विनंती करावी.
- 8) ज्या क्षणी रुपे कार्ड क्रियान्वित होईल त्या क्षणापासून पंतप्रधान जन धन योजनेचे फायदे लागू होतील.

संपर्क

जिल्हा अग्रणी बँक (सेंट- आर्थिक साक्षरता व कर्ज सल्ला केंद्र भारत सरकार व सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया) अहमदनगर जिल्हा सहकारी मंडळ लि. पहिला मजला, सहकार महर्षी गोपालराव सोले पाटील भवन, मार्केट यार्डच्या मागे, प्लॉट नं. 27 चाहुराणा (बु.) अहमदनगर

प्रधानमंत्री जीवन ज्योती विमा योजना

- 1) 'शून्य' बॅलन्स ने खाते उघडण्याची सुविधा.
- 2) पूर्वीचे खाते अस्तित्वात असल्यास दुसरे नवीन खाते उघडण्याची आवश्यकता नाही. त्याच खात्यावर या योजनेतर्गत सामील होता येते.
- 3) या योजनेत ज्यांचा वयोगट 18 ते 50 वर्षे आहे त्यांना सहभागी होता येईल.
- 4) 2 लाखापर्यंत विमा संरक्षण उपलब्ध (कोणत्याही कारणाने मृत्यू झाल्यास) विमा वारसांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्यासाठी वारसांची नोंद करणे गरजेचे आहे.
- 5) आपल्या खात्यामधून वार्षिक हप्ता रुपये 330/- विमा कंपनीला पाठविण्यात येतो. त्यासाठी दरवर्षी 25 मे ते 1 जून या कालावधीत खात्यामध्ये रुपये 330/- किंवा त्यापेक्षा जास्त रक्कम शिल्लक असणे गरजेचे आहे.
- 6) ही योजना प्रत्येक 18 ते 50 वर्षे वयोगटांच्या नागरिक व खातेधारकास उपलब्ध आहे.
 - 7) या योजनेमध्ये सरेंडर व्हॅल्यू वा मॅच्युरिटी व्हॅल्यू नाही .
- 8) वार्षिक हप्ता रुपये 330/- चा आहे. वर्ष संपल्यानंतर हा हप्ता परत मिळण्या योग्य नाही.

पुढच्या वर्षात पुन्हा वार्षिक हप्ता देय होतो जेणे करून तुम्हाला विम्याचे संरक्षण सुरु राहिल.

संपर्क

जिल्हा अग्रणी बँक (सेंट- आर्थिक साक्षरता व कर्ज सल्ला केंद्र भारत सरकार व सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया) अहमदनगर जिल्हा सहकारी मंडळ लि. पहिला मजला, सहकार महर्षी गोपालराव सोले पाटील भवन, मार्केट यार्डच्या मागे प्लॉट नं. 27 चाहुराणा (बु.) अहमदनगर

प्रधानमंत्री सुरक्षा विमा योजना

- 1) 'शून्य' बॅलन्स नी खाते उघडण्याची सुविधा.
- 2) पूर्वीचे खाते अस्तित्वात असल्यास दुसरे नवीन खाते उघडण्याची आवश्यकता नाही.
त्याच खात्यावर या योजनेतर्गत सामील होता येते.
- 3) पूर्वीचे खाते संयुक्त खाते असल्यास नवीन खाते उघडण्याची आवश्यकता नाही.
परंतु खात्यामधून प्रत्येक व्यक्तीचा विमा हप्ता विमा कंपनीला वर्ग होणे आवश्यक आहे तशा लेखी सूचना बँकेला देणे गरजेचे आहे.
- 4) या योजनेतर्गत 18 ते 70 वर्षापर्यंत वय असणारी प्रत्येक व्यक्ती सामील होऊ शकते.
- 5) रुपये 2 लाखापर्यंत दुर्घटना विम्याचे संरक्षण उपलब्ध आहे. पूर्ण अपंगत्व असल्यास रुपये 2 लाख आणि अंशतः अपंगत्व आल्यास रुपये 1 लाखाचे रिस्क कव्हर उपलब्ध आहे.
- 6) वार्षिक हप्ता फक्त रुपये 12/-
- 7) वारसाची नोंद करणे आवश्यक .
- 8) आधारकार्डची नोंद करणे आवश्यक.
- 9) वैयक्तिक दुर्घटना विम्याचे संरक्षण - नैसर्गिक मृत्यू, आत्महत्या किंवा अन्य रोगांमुळे किंवा प्रेगन्सी दरम्यान झालेल्या मृत्यूसाठी उपलब्ध नाही

संपर्क

जिल्हा अग्रणी बँक (सेंट- आर्थिक साक्षरता व कर्ज सल्ला केंद्र भारत सरकार व सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया) अहमदनगर जिल्हा सहकारी मंडळ लि. पहिला मजला, सहकार महर्षी गोपालराव सोले पाटील भवन, मार्केट यार्डच्या मागे प्लॉट नं. 27 चाहुराणा (बु.) अहमदनगर

अटल पेन्शन योजना

- 1) ' शून्य ' बॅलन्सने खाते उघडण्याची सुविधा.
- 2) असंघटित कामगार व सर्व नागरिकांसाठी ही पेन्शन योजना उपलब्ध आहे.
- 3) वयोगट 18 ते 40 वर्षांपर्यंत सर्व बचत बँक खाते धारकांसाठी.
- 4) पेन्शन मासिक 1 हजार ते 5 हजार रुपये पर्यंत खातेदाराच्या जमा योगदानाच्या प्रमाणात मासिक पेन्शन तुमच्या योगदानावर अवलंबून म्हणजे (उदा. वय 18 वर्षे रुपये 42/- ते रुपये 210/- प्रति महिना (वय परतवे हप्त्याची रक्कम बदलत जाईल)
- 5) वयाच्या 60 व्या वर्षापासून पेन्शन लागू (खातेदाराने जमा केलेल्या योगदानाच्या रक्कमेच्या अनुसार) रुपये 1 हजार ते रुपये 5 हजार पर्यंत.
- 6) थोडक्यात खातेधारकाला 20 वर्षा पेक्षा जास्त स्वतःचे योगदान (स्वतःची गुंतवणूक) करावी लागेल
- 7) निश्चित स्वरूपाच्या पेन्शन रकमेची हमी.
- 8) केंद्र सरकार 5 वर्षांपर्यंत खातेदाराची स्वतःची गुंतवणुकीच्या 50 टक्के किंवा रुपये 1 हजार जे कमी असेल ती रक्कम पात्र खातेधारकाच्या (31 डिसेंबर 2015 पर्यंत सहभागी झालेल्या खातेदार) खात्यात जमा करेल.
- 9) खाते धारकाच्या आकस्मिक किंवा अन्य कारणाने मृत्यू झाल्यास त्यांच्या पत्नीला / पतीला जी पात्र पेन्शनची रक्कम असेल ती मिळेल. दोघाच्या (पती / पत्नी) मृत्यूनंतर त्यांच्या वारसांना एक ठराविक रक्कम किमान रुपये 1 लाख 70 हजार व कमाल 8 लाख 50 हजार रुपये एक रकमी मिळण्याची तरतूद आहे.
- 10) वारसांची नोंद करणे आवश्यक
- 11) पतीचे वय या योजनेसाठी पात्र नसल्यास पत्नीच्या नावे (वय वर्षे 40 पर्यंत) खाते उघडून त्यामध्ये वारसांची नोंद करता येते.
- 12) कोणतीही व्यक्ती केवळ एका बचत खात्याद्वारा या योजनेसाठी पात्र आहे.

संपर्क

जिल्हा अग्रणी बँक (सेंट- आर्थिक साक्षरता व कर्ज सल्ला केंद्र भारत सरकार व सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया) अहमदनगर जिल्हा सहकारी मंडळ लि. पहिला मजला, सहकार महर्षी गोपालराव सोले पाटील भवन, मार्केट यार्डच्या मागे प्लॉट नं. 27 चाहुराणा (बु.) अहमदनगर

महिलांसाठी समुपदेशन केंद्र चालविणे

योजनेचे नाव - महिलांसाठी समुपदेशन केंद्र चालविणे.
महिलांच्या सामाजिक मानसिक व कायदेशीर समुपदेशनासाठी ही योजना राबविली जाते.

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - कुटुंबातील मारहाण, लैंगिक छळ व इतर त-हेने त्रासलेल्या महिलांना कायदेशीर समुपदेशन करणे.

निधी वितरणाचे प्रमाण - समुपदेशन केंद्र चालवणा-या समुपदेशकास 9 हजार रुपये प्रति महिना

संपर्क - महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत
पंचायत समिती स्तरावर / जिल्हा परिषद स्तरावरील
समुपदेशन केंद्रामध्ये

महिला लोकप्रतिनिधी अभ्यास दौरा

योजनेचे नाव - महिला लोकप्रतिनिधी अभ्यास दौरा (जि.प. सेस) जिल्हयाबाहेरील पंचायत राज, आदर्श गांव, निर्मलग्राम महिला बळकटीकरण, अंगणवाडी पाहणी इत्यादी विषयाची माहिती घेण्यासाठी अभ्यास दौरा आयोजित केला जातो

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - जिल्हा परिषद महिला सदस्या / पंचायत समिती सदस्या

संपर्क - उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, बाल कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

ग्रामीण भागातील आदर्श अंगणवाडी सेविकांना पुरस्कार

योजनेचे नाव - ग्रामीण भागातील आदर्श अंगणवाडी सेविकांना पुरस्कार देणे (जिल्हा परिषद सेस) अंगणवाडी सेविका / पर्यवेक्षिका यांची निवड गुण व निकषांवर केली जाते. अंगणवाडी सेविका / पर्यवेक्षिका यांना कामात प्रोत्साहन मिळणेसाठी.

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - तालुकास्तरावर कामकाजाचे निकषावरून निवड केली जाते.

संपर्क - बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

मुलींना संगणक (एमएससीआयटी) प्रशिक्षण

योजनेचे नाव - संगणक चालविण्याचे कौशल्य प्राप्त होण्यासाठी 10 वी, 12 वी पास मुलींना एमएससीआयटी संगणक प्रशिक्षण (जि.प. सेस)

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - लाभार्थी 7 वी ते 12 वी पास असणे आवश्यक.
या पूर्वी लाभ घेतला नसलेचे प्रमाणपत्र,
रहिवासी दाखला, उत्पन्नाचा दाखला

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - अर्ज तालुका स्तरावर गट विकास अधिकारी या कार्यालयात स्वीकारण्यात येतात. निवड जिल्हा परिषदेच्या महिला बाल कल्याण समितीमार्फत

संपर्क - बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, (बाल कल्याण) जिल्हा परिषद, अहमदनगर

महिलांना व मुलींना व्यावसायिक व तांत्रिक, योगा प्रशिक्षण योजना

योजनेचे नाव - महिला सक्षमीकरण योजनेतर्गत महिलांचा व्यावसायिक व तांत्रिक विकास होण्यासाठी व्यावसायिक व तांत्रिक, योगा प्रशिक्षण योजना (सेस) (महिलांना मराठी, इंग्रजी, टायपिंग कोर्स), (जि.प.सेस)

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - उत्पन्न मर्यादा वार्षिक उत्पन्न 50 हजार पर्यंत उत्पन्नाचा दाखला. शाळेचा दाखला.
आवश्यक लाभार्थीने प्रशिक्षण शुल्काचे 10 टक्के रक्कम स्वतः भरावी.

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - तालुकास्तरावर लाभार्थी निवडले जातात.

संपर्क - महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत गट विकास अधिकारी / पंचायत समिती स्तरावर

कराटे प्रशिक्षण योजना

योजनेचे नाव - ग्रामीण भागातील इयत्ता 4 थी ते 10 वी मध्ये
शिक्षण घेत असलेल्या मुलींना स्वसंरक्षणासाठी कराटे प्रशिक्षण योजना
(जिल्हा परिषद सेस)

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - वार्षिक उत्पन्न 50 हजार पर्यंत,
उत्पन्नाचा दाखला. शाळेचा दाखला. रहिवाशी दाखला.

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया -
अर्ज तालुकास्तरावर गट विकास अधिकारी,
पंचायत समिती कार्यालयात स्वीकारण्यात येतात.

निधी वितरणाचे प्रमाण - प्रशिक्षकास मानधनाची रक्कम अदा केली जाते

संपर्क - महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत
गट विकास अधिकारी / पंचायत समिती स्तरावर

पूर्व प्राथमिक शिक्षण / अंगणवाडी सेविका / पर्यवेक्षिका यांना प्रशिक्षण देणे व साहित्य पुरविणे

योजनेचे नाव - पूर्व प्राथमिक शिक्षण / अंगणवाडी सेविका /
पर्यवेक्षिका यांना प्रशिक्षण देणे व साहित्य पुरविणे

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - अंगणवाड्यातील 0 ते 6 वर्षे वयोगटातील
बालकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी साहित्य
खरेदी करणे / प्रशिक्षण आयोजित करणे

संपर्क - महिला व बालकल्याण, जिल्हा परिषद विभागांतर्गत
बालविकास प्रकल्प अधिकारी , एकात्मिक बाल विकास सेस योजना प्रकल्पस्तर

विकासाच्या दिशा (68)

ग्रामीण भागातील मुलींना लेडीज सायकल पुरविणे

योजनेचे नाव - ग्रामीण भागातील इयत्ता 5 वी ते 12 वी मध्ये शिक्षण घेत असलेल्या मुलींना लेडीज सायकल पुरविणे

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - शाळा ते घर 2 कि.मी. अंतर, ग्रामसेवकाचा दाखला उत्पन्नाचा दाखला. रहिवाशी दाखला.

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - अर्ज तालुकास्तरावरून प्रस्ताव घेऊन लाभार्थी निवड जिल्हास्तरावर करण्यात येते

संपर्क- महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत गट विकास अधिकारी / पंचायत समिती स्तरावर

ग्रामीण भागातील आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या महिलांना 10 टक्के रक्कमेवर पिठाची गिरणी पुरविणे

योजनेचे नाव - ग्रामीण भागातील आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या महिलांना 10 टक्के रक्कमेवर पिठाची गिरणी पुरविणे (जिल्हा परिषद सेस योजना)

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - यापूर्वी लाभ न दिलेल्या लाभार्थी, वार्षिक उत्पन्न मर्यादा 50 हजार पर्यंत, उत्पन्नाचा दाखला. रहिवाशी दाखला. साहित्य शुल्काचे 10 टक्के रक्कम स्वतः भरावी

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - तालुकास्तरावरून प्रस्ताव घेऊन लाभार्थी निवड जिल्हास्तरावर करण्यात येते

निधी वितरणाचे प्रमाण - निविदा प्रक्रियेद्वारे किंवा शासनाने मंजूर दर करारान्वये साहित्य खरेदी केले जाते

संपर्क- महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत गट विकास अधिकारी / पंचायत समिती स्तरावर

विकासाच्या दिशा (69)

अंगणवाडयांना साहित्य पुरविणे

- योजनेचे नाव - अंगणवाडयांना साहित्य पुरविणे.
(सतरंजी पुरविणे)
- योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - ग्रामीण व आदिवासी भागातील ज्या अंगणवाडयांना इलेक्ट्रॉनिक्स वजनकाटे नाहीत अशा अंगणवाडयांना वजनकाटे पुरविणे
- लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - ग्रामीण व आदिवासी भागातील अंगणवाडयांना इलेक्ट्रॉनिक्स वजनकाटे पुरविणे .
- निधी वितरणाचे प्रमाण - निविदा प्रक्रियेद्वारे किंवा शासनाने मंजूर दर करारान्वये साहित्य खरेदी केले जाते
- योजनेची वैशिष्ट्ये - ग्रामीण भागातील व आदिवासी भागातील अंगणवाडयातील 0 ते 6 वर्षे वयोगटातील बालकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी त्यांचे वजन करणे, कुपोषण टाळण्याकरीता मदत करणे
- संपर्क - उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण) जिल्हा परिषद, अहमदनगर

व्यावसायभिमुख शिक्षण घेणा-या महिलांना विद्यावेतन पुरविणे

योजनेचे नाव - आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या महिलांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी अनुदान देण्यात येते. व्यावसायभिमुख शिक्षण घेणा-या महिलांना विद्यावेतन (शासन) अनुसूचित जाती उपयोजना

योजनेचे निकष, अटी व शर्ती - व्यवसाय करीत असल्याचा दाखला, उत्पनाचा दाखला, रहिवाशी दाखला.

लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया - तालुकास्तरावरून प्रस्ताव घेऊन लाभार्थी निवड जिल्हास्तरावर करण्यात येते

निधी वितरणाचे प्रमाण - लाभार्थी निहाय अनुदान वितरण केले जाते.

संपर्क - महिला व बालकल्याण जिल्हा परिषद विभागांतर्गत गट विकास अधिकारी / पंचायत समिती स्तरावर

योजनेचे नाव	• इयत्ता 8 वी ते 10 वीच्या अनुसूचित जातीच्या मुलींसाठी सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती
लाभाचे स्वरूप	• दरमहा रु. 100/- प्रमाणे 10 महिन्यासाठी रु. 1000/-
पात्रतेचे निकष	• विद्यार्थिनी इयत्ता 8वी ते 10वी मध्ये शिकत असावी. • विद्यार्थिनी अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील असावी. • विद्यार्थिनी शाळेत नियमित हजर असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	• कोणत्याही कागदपत्राची आवश्यकता नाही. • केवळ ऑनलाईन भरलेल्या अर्जाची प्रिंट आऊट जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर या कार्यालयात जमा करणे आवश्यक आहे.
योजना राबविण्याची कार्यपध्दती	• सदर योजनेतर्गत मुख्यध्यापकांनी पात्र विद्यार्थिनींचे अर्ज स्वतः ऑनलाईन भरावेत. • अर्ज भरल्यानंतर अर्जाची प्रिंट तात्काळ जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर या कार्यालयात जमा करून तशी पोहोच घ्यावी.
संपर्क	• संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक • गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर (फोन नंबर 0241-2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> इयत्ता 9 वी व 10 वी मधील अनुसूचित जातीच्या मुला/मुलींना भारत सरकार मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती.
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> वसतीगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांसाठी :- वार्षिक रु. 3500 + तदर्थ अनुदान रु 1000 = रुपये 4500/- वसतीगृहात न राहणा-या विद्यार्थ्यांसाठी :- वार्षिक रु. 1500 + तदर्थ अनुदान रु 750 = रुपये 2250/-
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> सदर योजना केंद्र पुरस्कृत आहे. विद्यार्थी अनुसूचित जाती या प्रवर्गातील असावा. विद्यार्थी इ. 9 वी किंवा 10 वी मध्ये शिकत असावा. योजनेचा लाभ मुले व मुली दोघांनाही लागू आहे. विद्यार्थी राज्यशासन मान्यताप्राप्त शाळेत शिकत असावा. योजनेचा लाभ राज्यशासन मान्यताप्राप्त इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांना सुध्दा लागू आहे. विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रु. 2.00 लाखाच्या आत असावे. योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी किमान गुणांची अट नाही. विद्यार्थी शाळेत नियमित उपस्थित असावा. ज्या विद्यार्थिनींच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 2.00 लक्ष च्या आत आहे. अशा विद्यार्थिनींना राज्यशासनाच्या सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ राहिल. मात्र एकाच लाभार्थ्यास दोन योजनांचा लाभ एका वेळी घेता येणार नाही.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थ्यांचा स्वतःचा अथवा वडिलांचा / सख्या भावाचा /सख्य्या बहिणीचा यापैकी एकाचा जातीचा दाखला. या योजनेसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या उत्पन्नाच्या दाखल्याची गरज नाही. पालक नोकरीत असल्यास त्यांनी नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने वार्षिक उत्पन्नाबाबत दिलेले प्रमाणपत्र व साध्या कागदावर सर्व मार्गानी मिळणारे वार्षिक उत्पन्ना बाबत लेखी हमीपत्र अशी दोन्ही कागदपत्रे जोडणे आवश्यक आहे. पालक नोकरीत नसल्यास साध्या कागदावर लेखी हमीपत्रावर वार्षिक उत्पन्न देणे आवश्यक आहे. राष्ट्रीयकृत बँकेत खाते असल्या बाबत पासबुकाच्या प्रथम पानाची

विकासाच्या दिशा (73)

	सत्यप्रत जोडणे आवश्यक आहे.
योजना राबविण्याची कार्यपध्दती	<ul style="list-style-type: none"> • मुख्याध्यापकांनी पात्र विद्यार्थ्यांचे अर्ज स्वतः ऑनलाईन भरावेत. • अर्ज भरल्यानंतर अर्जाची प्रिंट आऊट व त्यासोबतची आवश्यक कागदपत्रे जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्या कार्यालयात जमा करून तशी पोहोच घ्यावी .
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक • गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर (फोन नंबर 0241-2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत प्रशिक्षण घेणा-या अनुसूचित जातीच्या प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन देणे.
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थेच्या वसतीगृहात राहणाऱ्या ज्या विद्यार्थ्यांना तंत्रशिक्षण विभागाकडून दरमहा रु. 60/- विद्यावेतन देण्यात येते, त्या विद्यार्थ्यांना समाज कल्याण विभागाकडून दरमहा रु. 40/- पूरक विद्यावेतन देण्यात येते. • तंत्रशिक्षण विभागाकडून ज्यांना विद्यावेतन देण्यात येत नाही त्यांना समाज कल्याण विभागाकडून दरमहा रु. 100/- विद्यावेतन देण्यात येते.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा. • विद्यार्थी शासनमान्य औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचा प्रशिक्षणार्थी असावा. • विद्यार्थी अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकातील या प्रवर्गातील असावा. • विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 2.00 लाखापर्यंत असावे.
आवश्यक	<ul style="list-style-type: none"> • प्राचार्य यांनी विद्यार्थ्यांची यादी संबंधित गट शिक्षणाधिकारी

विकासाच्या दिशा (74)

कागदपत्रे	यांच्याकडे सादर करावी.
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित प्राचार्यांनी पात्र विद्यार्थ्यांची यादी आवश्यक कागदपत्रासह संबंधित गट शिक्षण अधिकारी यांच्याकडे सादर करावी.
संपर्क	• संबंधित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था • संबंधित गट शिक्षणाधिकारी, अहमदनगर • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर फोन नंबर (0241-2356286)

योजनेचे नाव	• मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी / परीक्षा फी
लाभाचे स्वरूप	• इ. 10 वी मध्ये शिक्षण घेत असलेल्या अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती, विजाभज/ विमाप्र प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना रु. 300/- प्रमाणे परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती करण्यात येते.
पात्रतेचे निकष	• विद्यार्थी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विजाभज/ विमाप्र प्रवर्गातील असावा. • विद्यार्थी इयत्ता 10 वी मध्ये शिकत असावा.
आवश्यक कागदपत्रे	• मुख्याध्यापकांनी पात्र विद्यार्थ्यांची यादी संबंधित गट शिक्षणाधिकारी यांच्याकडे द्यावी.
अर्ज करण्याची पध्दत	• योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी संबंधित विद्यार्थ्यांनी अर्ज करण्याची गरज नाही. • संबंधित मुख्याध्यापकांनी पात्र विद्यार्थ्यांची यादी संबंधित गट शिक्षणाधिकारी यांच्याकडे सादर करणे आवश्यक.
संपर्क	• संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक • गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर (दूरध्वनी क्रमांक 0241-2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शाळांमध्ये इ. 1 ली ते 10 वी च्या वर्गात शिक्षण घेत असलेल्या दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील अनुसूचित जाती, विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क.
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • इ. 1 ली ते 4 थी दरमहा - रु. 100/- • इ. 5 वी ते 7 वी दरमहा - रु.150/- • इ. 8 वी ते 10 वी दरमहा - रु. 200/-
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यार्थी दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबातील असावा. • विद्यार्थी मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शाळेत शिकत असावा. • विद्यार्थी अनुसूचित जाती, विजाभज/ विमाप्र प्रवर्गातील असावा.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यार्थ्यांच्या पालकांची बी.पी.एल. कार्डाची छायांकित प्रत. • जातीचा दाखल्याची छायांकित प्रत.
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> • सदर शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी संबंधित विद्यार्थ्यांनी अर्ज करण्याची गरज नाही. • संबंधित मुख्याध्यापकांनी पात्र विद्यार्थ्यांची यादी संबंधित गट शिक्षणाधिकारी यांच्याकडे सादर करणे आवश्यक.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक • गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती. • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर (दूरध्वनी क्रमांक 0241-2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • अनुदानित वसतीगृह चालविणा-या स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • राज्यातील स्वयंसेवी संस्थामार्फत इयत्ता 5 वी ते 10 मध्ये शिक्षण घेत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी अनुदानित वसतीगृहे चालविण्यात येतात. • या वसतिगृहात राहणा-या प्रवेशितांना निवास व भोजनाची मोफत सोय करण्यात येते. त्यासाठी संबंधित संस्थेस खालीलप्रमाणे अनुदान देण्यात येते. • वसतीगृहातील प्रत्येक प्रवेशितांसाठी संस्थेस दरमहा रु 900/- याप्रमाणे 10 महिन्यासाठी परिपोषण अनुदान . • इमारत भाड्याची असल्यास सार्वजनिक बांधकाम विभागाने प्रमाणित केल्यानुसार एकूण भाड्याच्या 75 टक्के इमारत भाडे • वसतीगृहातील कर्मचार्यांना अधीक्षक - रु 8000, स्वयंपाकी - रु 6000, मदतनीस -5000, चौकीदार रु 5000/- याप्रमाणे मासिक मानधन
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • वसतीगृहात प्रवेशासाठी पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 2 लाखाच्या आत असावे. • वसतीगृहात इयत्ता 5 वी ते 10 वीच्या विद्यार्थींना प्रवेश देण्यात येतो. • प्रवेशित निवासी महाराष्ट्र राज्यातील रहिवासी असावा. • स्थानिक विद्यार्थ्यांना प्रवेश देता येत नाही, मात्र मांग, मेहतर, कातकरी व गोंड समाजाच्या स्थानिक विद्यार्थ्यांना आणि अनाथ, अपंग व निराश्रित छात्रांना प्रवेश देता येतो
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • शाळा सोडल्याचा दाखला • उत्पन्नाचा दाखला • आधार कार्ड, रहिवासी दाखला इत्यादी
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित वसतीगृह अधीक्षक यांचेकडे वसतीगृहात प्रवेश मिळण्यासाठी अर्ज करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित वसतीगृहाचे अधीक्षक /अधीक्षिका • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर (दूरध्वनी क्रमांक 0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • मान्यवर वृद्ध साहित्यिक व कलावंतांना मानधन देण्याची योजना
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रीय, राज्य व जिल्हास्तरावरील कलाकारांना त्यांच्या वर्गवारीनुसार खालीलप्रमाणे दरमहा मानधन देण्यात येते :- • अ वर्ग - दरमहा रुपये 2100/- • ब वर्ग - दरमहा रुपये 1800/- • क वर्ग - दरमहा रुपये 1500/-
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • अर्जदार किमान 15 वर्षांपासून महाराष्ट्र राज्याचा रहिवाशी असावा. • वृद्ध साहित्यिक व कलाकारांचे वय 50 वर्षांपेक्षा जास्त असावे. जे साहित्यिक व कलावंत अर्धांगवायू, क्षय, कर्करोग, कुष्ठरोग इ. रोगांनी आजारी असतील व ज्यांना 40 टक्के पेक्षा शारिरीक व्यंग असेल किंवा अपघाताने 40 टक्के अपंगत्व आले असेल त्यांच्यासाठी वयाची अट शिथिल करण्यात येईल. • अर्जदाराच्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.48000/- पेक्षा जास्त नसावे. • योजनेचा लाभ सर्व कलाप्रकारांना लागू आहे. • साहित्य क्षेत्रात किंवा संबंधित कला क्षेत्रात 15 ते 20 वर्षे इतक्या प्रदीर्घ काळासाठी महत्त्वपूर्ण कामगिरी केलेली असावी. • शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेणारी व्यक्ती या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र असणार नाही .
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • वयाचा पुरावा (शाळा सोडल्याचा दाखला अथवा अशिक्षित असल्यास शासकीय वैद्यकीय अधिका-याने दिलेले वयाचे प्रमाणपत्र) • रहिवासाचा पुरावा (ग्रामपंचायत, नगरपंचायत, नगरपरिषद, महानगरपालिका यांच्या सक्षम प्राधिका-याने दिलेला दाखला) • तहसिलदार यांनी दिलेला मागील वर्षाचा उत्पन्नाचा दाखला • संबंधित कलाक्षेत्रात 15 ते 20 वर्षांपासून कार्यरत असल्याबाबत पुरावे • शासकीय योजनांचा लाभ नसल्याबाबतचे विहित प्रतिज्ञापत्र • अपंग असल्यास अपंगत्वाचे सक्षम प्राधिका-याने दिलेले प्रमाणपत्र
योजना राबविण्याची कार्यपध्दती	<ul style="list-style-type: none"> • योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी पात्र व इच्छूक अर्जदारांनी संबंधित गट विकास अधिकारी यांच्याकडे दरवर्षी माहे सप्टेंबर अखेर विहित नमुन्यातील अर्ज आवश्यक कागदपत्रांसह दाखल करणे आवश्यक आहे. पात्र अर्जदारांमधून शासनाने विहित केलेल्या इष्टांकानुसार निवड समितीमार्फत कलाकारांची निवड करण्यात येते.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्र (0241 - 2356286)

विकासाच्या दिशा (78)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीय शेतक-यांना तुषार सिंचन संच पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर तुषार सिंचन संच पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<p>• लाभार्थी हा अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा.</p> <p>लाभार्थीचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी दारिद्र्यरेषेखालील असावा.</p> <p>लाभार्थी अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवाशी असावा.</p> <p>लाभार्थीने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.</p> <p>लाभार्थी कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी.</p> <p>लाभार्थीचे नाव असलेल्या 7/12 उता-यावर विहीरीची नोंद असावी.</p>
आवश्यक कागदपत्रे	<p>सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला.</p> <p>अर्जदार दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाचा सदस्य असल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला किंवा मागील आर्थिक वर्ष सन 2014 - 2015 चा तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला. ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला. लाभार्थीने यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला.</p> <p>कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र.</p> <p>अर्जदाराच्या नावाचा 7/12 व 8/अ चा उतारा</p>
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/ गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

विकासाच्या दिशा (79)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीय शेतक-यांना इलेक्ट्रिक मोटार पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	100 टक्के अनुदानावर इलेक्ट्रिक मोटार पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<p>लाभार्थी हा अनुसूचित जाती, नवबौद्ध, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा.</p> <p>लाभार्थीचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे. किंवा लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा.</p> <p>लाभार्थी अहमदनगर जिल्ह्याचा रहिवासी असावा.</p> <p>लाभार्थ्याने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.</p> <p>लाभार्थीच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी.</p> <p>लाभार्थ्याचे नाव असलेल्या 7/12 उता-यावर विहीरीची नोंद असावी.</p>
आवश्यक कागदपत्रे:-	<p>सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला.</p> <p>अर्जदार दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाचा सदस्य असल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला किंवा मागील आर्थिक वर्ष (सन 2014 - 2015) चा तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला.</p> <p>ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला</p> <p>लाभार्थ्याने यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला</p> <p>कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र.</p> <p>अर्जदाराच्या नावाचा 7/12 व 8/अ चा उतारा</p>
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामसेवक/ गट विकास अधिकारी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीय भजन किर्तन करणा-या भजनी मंडळास भजन साहित्य पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	100 टक्के अनुदानावर भजन साहित्य पुरविणे.
पात्रतेचे निकष	भजनी मंडळात किमान 50 टक्के लाभार्थी अनुसूचित जाती, नवबौद्ध, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावेत. साहित्य मिळण्यासाठी संबंधित भजनी मंडळाने सामुहिकरित्या अर्ज करणे आवश्यक राहिल. संबंधित भजनी मंडळास यापूर्वी या योजनेचा लाभ दिलेला नसावा.
आवश्यक कागदपत्रे	भजनी मंडळातील मागासवर्गीय सदस्यांचे सक्षम प्राधिका-याने दिलेले जातीचे दाखले भजनी मंडळातील सर्व सदस्यांचे ग्रामसेवक यांनी दिलेले रहिवासी दाखले सदर भजनी मंडळाने यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीय महिलांना पिको फॉल मशिन पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	100 टक्के अनुदानावर महिलांना पिको फॉल मशिन पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<p>लाभार्थी महिला अनुसूचित जाती, नवबोध, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा.</p> <p>लाभार्थी महिलेचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी महिला दारिद्र्य रेषेखालील असावी.</p> <p>लाभार्थी महिला अहमदनगर जिल्ह्याची रहिवाशी असावी.</p> <p>लाभार्थी महिलेने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.</p> <p>लाभार्थी महिलेच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी.</p> <p>अर्जदार महिलेस शिवणकला येत असावी.</p>
आवश्यक कागदपत्रे	<p>सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला</p> <p>तहसीलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला</p> <p>दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला</p> <p>ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला</p> <p>यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला</p> <p>कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र</p> <p>अर्जदारास शिवणकला येत असलेबाबत प्रमाणपत्र</p>
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामसेवक / गट विकास अधिकारी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर <p>दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)</p>

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • इ. 12 वी विज्ञान शाखेतून उत्तीर्ण झालेल्या मागासवर्गीय मुला-मुलींना संगणक (टॅबलेट) पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • 100 टक्के अनुदानावर संगणक (टॅबलेट) पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी हा अनुसूचित जाती, नवबोध, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा. • लाभार्थीचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा. उत्पन्नाचा दाखला सक्षम प्राधिका-याने दिलेला असावा. • लाभार्थी अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवासी असावा. • लाभार्थ्याने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थीच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थी विद्यार्थी/विद्यार्थिनी इयत्ता 12 वी विज्ञान शाखेतून उत्तीर्ण झालेला असावा/असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला • तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला • दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र • अर्जदाराचे विज्ञान शाखेतून 12 वी उत्तीर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीयांच्या जुन्या घराचे छपराचे दुरुस्तीसाठी लोखंडी पाईप व पत्रे पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर लोखंडी पाईप व पत्रे पुरवठा.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी हा अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा. • लाभार्थीचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा. • लाभार्थी अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवाशी असावा. • लाभार्थ्याने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थीच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थीच्या घरावर गवती छप्पर / मोडकळीस आलेले छप्पर असावे. याबाबतचे प्रमाणपत्र संबंधित गावचे सरपंच अथवा ग्रामसेवक यांनी दिलेले असावे.
आवश्यक कागदपत्रे	<p>सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला तहसीलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला किंवा दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र अर्जदाराच्या घरावर गवती छप्पर असल्याबाबत ग्रामसेवकाचा दाखला</p>
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • इ. 5 वी ते 10 वी मध्ये शिक्षण घेणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थीनींना लेडिज सायकल पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • 100 टक्के अनुदानावर लेडिज सायकल पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी विद्यार्थीनी अनुसूचित जाती, नवबौद्ध, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावी. • लाभार्थी विद्यार्थीनीचे कुटुंबाचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रु. 32000/- चे आत असावे. किंवा लाभार्थी विद्यार्थीनीचे कुटुंब दारिद्र्य रेषेखालील असावे. • लाभार्थी विद्यार्थीनी अहमदनगर जिल्हयाची रहिवाशी असावी. • लाभार्थी विद्यार्थीनीने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थी विद्यार्थीनीच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थी विद्यार्थीनी इ. 5 वी ते 10 वी मध्ये शिकत असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी शाळेच्या दाखल खारीज रजिस्टरवरील जातीच्या नोंदीवरून तसे प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल. • तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला किंवा दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> • इ. 5 वी ते 10 वी मध्ये शिक्षण शिक्षण घेणा-या मागासवर्गीय मुलांना सायकल पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • 100 टक्के अनुदानावर सायकल पुरवठा.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी विद्यार्थी अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा. • लाभार्थी विद्यार्थ्यांचे कुटुंबाचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रु. 32000/- चे आत असावे किंवा लाभार्थी विद्यार्थ्यांचे कुटुंब दारिद्र्य रेषेखालील असावे. • लाभार्थी विद्यार्थी अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवाशी असावा. • लाभार्थी विद्यार्थ्यांने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थी विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थी विद्यार्थी इ. 5 वी ते 10 वी मध्ये शिकत असावा
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी शाळेच्या दाखल खेरीज रजिस्टरवरील जातीच्या नोंदीवरून तसे प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल. • तहसीलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला किंवा दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षा व इतर पुस्तके पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर स्पर्धा परीक्षा व इतर पुस्तके पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • या योजनेतर्गत लाभ मिळण्यासाठी संबंधित ग्रामपंचायतीने अर्ज करणे आवश्यक राहिल. • संबंधित योजनेतर्गत मिळणारी पुस्तके गावातील अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमातीच्या विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल. • संबंधित ग्रामपंचायतीने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.
आवश्यक कागदपत्रे	• ग्रामसभेत योजनेचा लाभ देणेबाबत केलेल्या ठरावाची नक्कलेची प्रत
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक / गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

योजनेचे नाव	•मागासवर्गीय मुला-मुलींच्या अनुदानित वसतिगृहांना सोलर वॉटर हिटर सिस्टीम पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	•100 टक्के अनुदानावर सोलर वॉटर हिटर सिस्टीम पुरवठा.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> •लाभ द्यावयाचे अनुदानित वसतिगृह समाजकल्याण विभागांतर्गत शासन मान्यताप्राप्त असणे आवश्यक आहे. • अनुदानित वसतिगृहास कमीत कमी पाच वर्षापूर्वी मान्यता मिळालेली असावी. • सदरचे अनुदानित वसतिगृह अहमदनगर जिल्ह्यात कार्यरत असावे. • वसतिगृहास स्वतःची सर्व सोईनीयुक्त अशी इमारत असणे आवश्यक आहे. • सदर वसतिगृहास यापूर्वी या योजनेचा लाभ दिलेला नसावा.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • वसतिगृहास सामाजिक न्याय विभागाची मान्यता मिळाल्याबाबतच्या शासन निर्णयाची प्रत • इमारतीचा ग्रामपंचायत नमुना नं. 8 चा उतारा • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर

विकासाच्या दिशा (87)

योजनेचे नाव	• मागासवर्गीय शेतक-यांना कडबाकुट्टी यंत्र पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर कडबाकुट्टी यंत्र पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी हा अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावा. • लाभार्थीचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/-च्या आत असावे किंवा लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा. • लाभार्थी अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवाशी असावा. • लाभार्थ्याने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थीच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थ्याकडे जनावरे असणे आवश्यक आहे.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला • तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला • दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र • तालुक्यातील त्या गावाला संलग्न असलेल्या पशुवैद्यकीय अधिका-यांचा लाभार्थ्याकडे जनावरे असल्याचा दाखला
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा .
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर. दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

विकासाच्या दिशा (88)

योजनेचे नाव	• मागासवर्गीय महिलांना शिवणकला प्रशिक्षण देणे
लाभाचे स्वरूप	• शिवणकला प्रशिक्षण देणे
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी महिला अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावी. • लाभार्थी महिलेच्या कुटुंबाचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी महिलेचे कुटुंब दारिद्र्य रेषेखालील असावे. • लाभार्थी महिला अहमदनगर जिल्हयाची रहिवाशी असावी. • लाभार्थी महिलेने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थी महिलेच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • लाभार्थी महिला किमान 4 थी उत्तीर्ण असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला • तहसिलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला किंवा दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र • शैक्षणिक पात्रतेबाबतची कागदपत्रे
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर. दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	• मागासवर्गीय महिलांना शेवई मशिन पुरविणे
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर शेवई मशिन पुरविणे
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी महिला अनुसूचित जाती, नवबौध्द, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गातील असावी. • लाभार्थी महिलेच्या कुटुंबाचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न रक्कम रुपये 32000/- च्या आत असावे किंवा लाभार्थी महिलेचे कुटुंब दारिद्र्य रेषेखालील असावे. • लाभार्थी महिला अहमदनगर जिल्हयाची रहिवाशी असावी. • लाभार्थी महिलेने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थी महिलेच्या कुटुंबातील कोणतीही व्यक्ती शासकीय वा निमशासकीय सेवेत नसावी. • सदर योजनेसाठी शिक्षणाची अट नाही.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • सक्षम प्राधिका-याने दिलेला जातीचा दाखला • तहसीलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला • दारिद्र्य रेषेखाली असल्याबाबतचा ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला. • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला • कुटुंबातील सदस्य शासकीय वा निमशासकीय नोकरीत नसल्याबाबत ग्रामसेवकाने दिलेले प्रमाणपत्र
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नांव	<ul style="list-style-type: none"> मान्यता प्राप्त स्वयंसेवी संस्थांमार्फत अपंगाच्या शाळा चालविणे.
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> मान्यता प्राप्त शाळांमधून अपंगत्वाच्या प्रवर्गानुसार 6 ते 18 या वयोगटातील अपंग विद्यार्थ्यांना शिक्षण देणे. विद्यार्थ्यांची निवास व भोजनाची मोफत सोय करणे.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थी किमान 40 टक्के अपंग असावा. विद्यार्थ्यांचे वय 6 ते 18 च्या दरम्यान असावे. विद्यार्थी अस्थिव्यंग, मतिमंद, मुकबधीर व अंध या प्रवर्गापैकी असावा. स्वयंसेवी संस्था नोंदणीकृत असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र. सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जन्माचा दाखला.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नांव	•अपंग विद्यार्थ्यांना शालांतपूर्व शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती		
लाभाचे स्वरूप	मान्यताप्राप्त शाळेत शिकणा-या अपंग विद्यार्थ्यांना त्यांच्या वर्गानुसार खालील दराने दरमहा शिष्यवृत्ती देण्यात येते		
	अपंगत्वाचा प्रकार	इयत्ता	शिष्यवृत्तीचे दर (दरमहा)
	1. अंध, अंशतः अंध, अस्थि विकलांग, कुष्ठरोग मुक्त	इ. 1 ली ते 4 थी	100/-
	2. कर्णबधीर	पायरी वर्ग ते 4 थी	150/-
	3. मतिमंद व मानसिक आजार	नोंदणी प्रमाणपत्र प्राप्त मतिमंदाच्या विशेष शाळेतील 18 वर्षापर्यंतचे विद्यार्थी	150/-
	4. अंध, अंशतः अंध, अस्थि विकलांग, कर्णबधीर, कुष्ठरुग्ण मुक्त	5 वी ते 7 वी	150/-
	5. अंध, अंशतः अंध, अस्थि विकलांग, कर्णबधीर, कुष्ठरुग्ण मुक्त	8 वी ते 10 वी	200/-
	6. अपंगाच्या कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थी		300/-
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यार्थी किमान 40 टक्के अपंग असावा. • विद्यार्थी मान्यताप्राप्त शाळेत इयत्ता 1 ली ते 10 वी मध्ये शिकत असावा. • विद्यार्थी नियमित शाळेत जात असणे आवश्यक • उत्पन्नाची अट नाही. 		
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हा शल्यचिकित्सक यांचा अपंगत्वाचा दाखला. • मागील वर्षाचे गुणपत्रक 		
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज करणे आवश्यक आहे		
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर 		

विकासाच्या दिशा (92)

योजनेचे नांव	• शालांत परीक्षोत्तर (मॅट्रीकोत्तर) शिक्षणासाठी अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती		
लाभाचे स्वरूप	इ.10 वी नंतर महाविद्यालयीन शिक्षणासाठी खालील दराने दरमहा शिष्यवृत्ती देण्यात येते		
	अभ्यासक्रमांचा गट	अनिवासी दर (दरमहा)	निवासी दर (दरमहा)
	1. गट - अ	550/-	1200/-
	2. गट - ब	530/-	820/-
	3. गट - क	530/-	820/-
	4. गट - ड	300/-	570/-
	5. गट - ई	230/-	380/-
अंध विद्यार्थ्यांना वाचक भत्ता तसेच सर्व अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती सोबतच प्रकल्प टंकलेखन खर्च, अभ्यास दौरा खर्चाची रक्कम दिली जाते			
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • अर्जदार हा 40 टक्के अपंग असावा. • अर्जदार मान्यता प्राप्त शाळा / महाविद्यालयात शिकत असावा. • उत्पन्नाची अट नाही. 		
अर्ज करण्याची पध्दत	संबंधित विद्यार्थ्यांने शाळेचे मुख्याध्यापक / प्राचार्य यांचे मार्फत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे विहित नमुन्यात अर्ज करणे आवश्यक आहे		
संपर्क	•जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)		

योजनेचे नांव	<ul style="list-style-type: none"> अपंग व्यक्तींना स्वयंरोजगारासाठी बीज भांडवल योजना.
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> अपंग व्यक्तींना स्वयंरोजगारासाठी रु 1.50 लाखाच्या प्रकल्प खर्च मर्यादेत राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत कर्ज. मंजूर कर्ज रकमेच्या 20 टक्के अथवा कमाल रु. 30,000/- पर्यंत अनुदान .
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> अर्जदार किमान 40 टक्के अपंग असावा. अर्जदार हा बेरोजगार असावा. अर्जदाराचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 1 लाखाचे आत असावे. अर्जदार हा अहमदनगर जिल्हयाचा रहिवाशी असावा. शैक्षणिक पात्रता व प्रशिक्षणाची अट नाही. यापूर्वी योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> जिल्हा शल्यचिकित्सक यांनी दिलेला अपंगत्वाचा दाखला शाळा सोडल्याचा दाखला. तहसीलदार यांनी दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र. (डोमिसाईलड) तहसीलदार यांनी दिलेला उत्पन्नाचा दाखला शैक्षणिक पात्रतेचे/ तांत्रिक पात्रतेचे दाखले. प्रस्तावित व्यवसायाचे कोटेशन जागेबाबत मालकी हक्काचे पुरावे. (सात 7/12 उतारा/ हक्क नोंदणी) जागा भाड्याची असल्यास मालकाचे हमीपत्र. दोन प्रतिष्ठीत व्यक्तींचे ओळखीबाबत शिफारस पत्र. विवाहित महिला अर्जदार असल्यास नावात बदलाबाबत प्रतिज्ञापत्र. • विहीत नमुन्यातील प्रतिज्ञापत्र .
अर्ज करण्याची पध्दत:-	<ul style="list-style-type: none"> जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्याकडे आवश्यक कागदपत्रांसह अर्ज करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामसेवक / गट विकास अधिकारी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

विकासाच्या दिशा (94)

योजनेचे नांव	•अपंग-अव्यंग व्यक्तींच्या विवाहासाठी प्रोत्साहन अनुदान
लाभाचे स्वरूप	अव्यंग व्यक्तीने अपंग व्यक्तीशी विवाह केल्यास खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात येते. <ul style="list-style-type: none"> • रुपये 25000/-रोख. • रुपये 20000/- बचत प्रमाणपत्र. • रुपये 4500/- किंमतीचे संसार उपयोगी साहित्य. • रुपये 500/- सत्कार समारंभासाठी. एकुण रक्कम रुपये 50,000/-
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी जोडप्यापैकी एक व्यक्ती किमान 40 टक्के अपंग असावी तर दुसरी व्यक्ती सुदृढ असावी. • विवाह दिनांक 1 एप्रिल, 2014 किंवा त्यानंतर झालेला असावा. • अर्जासोबत अपंग व्यक्तीच्या बाबतीत सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र व सुदृढ व्यक्तीच्या बाबतीत शासकीय वैद्यकीय अधिका-याने दिलेला दाखला/ प्रमाणपत्र जोडणे आवश्यक राहिल. • विवाह नोंदणीकृत असावा. • अपंग वधू किंवा वर महाराष्ट्र राज्याचा रहिवाशी असावा. • विवाह झाल्यानंतर किमान एक वर्षाच्या आत अर्ज करणे आवश्यक.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • विहित नमुन्यातील अर्ज. • विवाह नोंदणी प्रमाणपत्र. • वर /वधु पैकी अपंग व्यक्तीचे सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र. • वर /वधु पैकी सुदृढ व्यक्तीचे सक्षम प्राधिका-याने दिलेले प्रमाणपत्र. • वधुचा व वराचा शाळा सोडल्याचा दाखला • वधुचे व वराचे अधिवास प्रमाणपत्र (डोमासाईल्ड) • वर /वधु यांचे एकत्रित फोटो • दोन प्रतिष्ठीत व्यक्तींची शिफारस पत्रे. • विहित नमुन्यातील प्रतिज्ञापत्र
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे थेट अर्ज करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नांव	• अपंग व्यक्तींना प्रवास सवलतीसाठी ओळखपत्र देणे
लाभाचे स्वरूप	• अपंग व्यक्तीस सक्षम प्राधिकाऱ्याने (वैद्यकीय मंडळ) अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र निर्गमित केल्यानंतर या प्रमाणपत्राच्या आधारे जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर या कार्यालयामार्फत अपंगत्वाचे ओळखपत्र देण्यात येते. या ओळखपत्राच्या आधारे अपंग व्यक्तींना एस.टी. प्रवास भाड्यात 75 टक्के सवलत देण्यात येते.
पात्रतेचे निकष	• लाभार्थ्यास सक्षम प्राधिकाऱ्याने / वैद्यकीय मंडळाने अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र दिलेले असावे. • लाभार्थ्याचे अपंगत्व किमान 40 टक्के असावे.
आवश्यक कागदपत्रे	• विहित नमुन्यातील अर्ज. • अपंगत्वाबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले वैद्यकीय प्रमाणपत्र. • दोन पासपोर्ट आकाराचे फोटो • रहिवासाचा पुरावा (आधारकार्ड, रेशनकार्ड, मतदानकार्ड किंवा रहिवाशी दाखला)
अर्ज करण्याची पध्दत	• जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याशी थेट संपर्क साधावा.
संपर्क	• जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नांव	<ul style="list-style-type: none"> • नॅशनल ट्रस्ट ऍक्ट, 1999 अंतर्गत मतिमंद मुलांचे कायदेशीर पालकत्व देणे
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> • मतिमंद व बहुविकलांग व्यक्तींच्या संरक्षण व पुनर्वसनासाठी राष्ट्रीय न्यास अधिनियम, 1999 हा कायदा करण्यात आला आहे. या कायद्यांतर्गत मतिमंद, मेंदूचा पक्षघात, आत्ममग्न, बहुविकलांगासाठी कायदेशीर पालकत्व देण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. मुल 18 वर्षांचे होईपर्यंत त्याचे आई-वडील त्याचे कायदेशीर पालक असतात. मात्र 18 वर्षांनंतर असे पालक मुलाच्या वतीने कोणताही कायदेशीर निर्णय घेवू शकत नाहीत त्यासाठी त्याचे कायदेशीर पालकत्व त्याच्या जन्मदात्या आई-वडिलास वा सख्खा भाऊ-बहिण व नोंदणीकृत स्वयंसेवी संस्थेस देण्यात येते. असे अर्ज मंजूर करण्याचे अधिकार मा. जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील स्थानिकस्तर समितीस आहेत.
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थ्यांचे वय 18 वर्षे पूर्ण असावे. • लाभार्थ्यांचे मतिमंदत्व किमान 40 टक्के असावे. • पालकत्व स्वीकारणारी व्यक्ती अथवा संस्था मतिमंद व्यक्तीचे पालन पोषण करण्यास सक्षम असावी.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • विहित नमुन्यातील अर्ज. • अपंगत्वाबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले वैद्यकीय प्रमाणपत्र. • पालकत्व स्वीकारणाऱ्या व्यक्तीचे वा संस्थेचे हमीपत्र. • मतिमंद व्यक्तीचा वयाबाबत पुरावा.
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> • पालकत्व स्वीकारणाऱ्या व्यक्ती अथवा संस्थेने विहित नमुन्यात समितीकडे अर्ज करणे आवश्यक आहे.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	<ul style="list-style-type: none"> अपंग व्यक्तीशी विवाह करणाऱ्या व्यक्तींना प्रोत्साहन अनुदान (जिल्हा परिषद 3 % टक्के सेसफंडातील योजना)
लाभाचे स्वरूप	<ul style="list-style-type: none"> विवाहित दाम्पत्यास रुपये 25000/- इतके अनुदान
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> विवाह दिनांक 1 एप्रिल, 2014 पूर्वी झालेला असावा. लाभार्थी जोडप्यापैकी एक व्यक्ती किमान 40 टक्के अपंग असावा तर दुसरी व्यक्ती सुदृढ असावी. लाभार्थी दाम्पत्य अहमदनगर जिल्हयाचे रहिवाशी असावेत. विवाहाची नोंदणी झालेली असावी. लाभार्थी दाम्पत्याने यापूर्वी या योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. लाभार्थी ग्रामीण भागातील रहिवाशी असावा.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> लाभार्थी दाम्पत्यापैकी जी व्यक्ती अपंग आहे, तिचे सक्षम प्राधिकार्याने दिलेले अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र. तसेच सुदृढ व्यक्तित्वाचा बाबतीत शासकीय वैद्यकीय अधिकाऱ्याने दिलेला दाखला. विवाह नोंदणी प्रमाणपत्र ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला यापूर्वी सदर योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचा संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला दाखला
अर्ज करण्याची पध्दत	<ul style="list-style-type: none"> संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)

योजनेचे नाव	• अपंग व्यक्तिंना झेरॉक्स मशिन पुरविणे.
लाभाचे स्वरूप	• 100 टक्के अनुदानावर झेरॉक्स मशिनचा पुरवठा
पात्रतेचे निकष	<ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थी किमान 40 टक्के अपंग असावा • लाभार्थीचे वय 18 ते 50 या वयोगटातील असावा. • लाभार्थ्याचे मागील आर्थिक वर्षाचे उत्पन्न 1.00 लाखाच्या आत असावे किंवा लाभार्थी दारिद्र्य रेषेखालील असावा. • लाभार्थीने यापूर्वी या योजनेचा अथवा शासनाच्या बीज भांडवल योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा. • लाभार्थी बेरोजगार असावा. • लाभार्थी अहमदनगर जिल्ह्याचा रहिवाशी असावा. • लाभार्थी ग्रामीण भागातील रहिवाशी असावा.
आवश्यक कागदपत्रे	<ul style="list-style-type: none"> • सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र. • तहसिलदाराने दिलेले उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र अथवा दारिद्र्य रेषेखालील प्रमाणपत्र. • ग्रामसेवक यांनी दिलेला रहिवासी दाखला • यापूर्वी सदर योजनेचा अथवा शासनाच्या बीज भांडवल योजनेचा लाभ घेतला नसल्याबाबत तसेच अर्जदार बेरोजगार असल्याबाबत संबंधित ग्रामसेवकाने दिलेला विहित नमुन्यातील दाखला.
अर्ज करण्याची पध्दत	• संबंधित तालुक्याचे गट विकास अधिकारी यांच्याकडे ग्रामपंचायत ठरावासह अर्ज सादर करावा.
संपर्क	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामसेवक/गट विकास अधिकारी • जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर दूरध्वनी क्रमांक (0241 - 2356286)